THE KAZHAKOOTAM

CADET

1977

Sainik School Kazhakootam Library
23 APR 1977

THE KAZHAKOOTAM CADET

Vol. XV SCHOOL MAGAZINE April 1977

SAINIK SCHOOL P O
KAZHAKOOTAM
TRIVANDRUM DIST
KERALA

REAR ADMIRAL V. E. C. BARBOZA, AVSM & BAR
FOC Southern Naval Area, Cochin
Chairman, Local Board of Administration

Lt. Col. O. P. CHAUDHRY
Our Principal

Major S. D. SEHGAL
Our Headmaster

THE STAFF

EDITORIAL BOARD

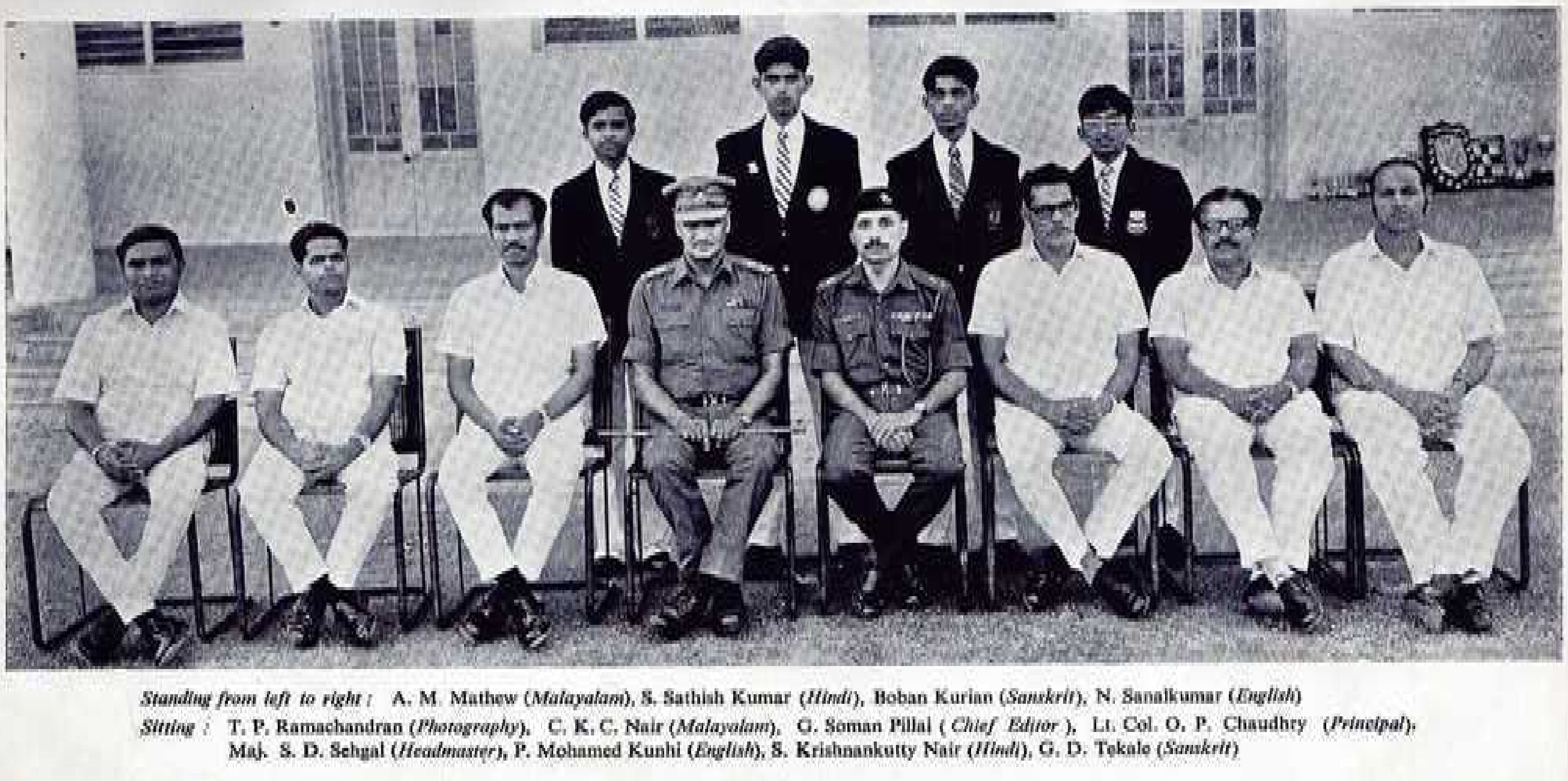

Standing from left to right : A. M. Mathew (*Malayalam*), S. Sathish Kumar (*Hindi*), Boban Kurian (*Sanskrit*), N. Sanalkumar (*English*)
Sitting : T. P. Ramachandran (*Photography*), C. K. C. Nair (*Malayalam*), G. Soman Pillai (*Chief Editor*), Lt. Col. O. P. Chaudhry (*Principal*), Maj. S. D. Sehgal (*Headmaster*), P. Mohamed Kunhi (*English*), S. Krishnankutty Nair (*Hindi*), G. D. Tekale (*Sanskrit*)

ON THE TOP IN ACADEMICS

Standing (*L. to R.*): Mini A. R. (VI), Kuruvilla (VIII), S. Sathishkumar (X), Chidambaram S. (IX), Bijoy Oommen (VII)

COCK HOUSES

↑ PRASAD SENIORS

PRASAD JUNIORS ↓

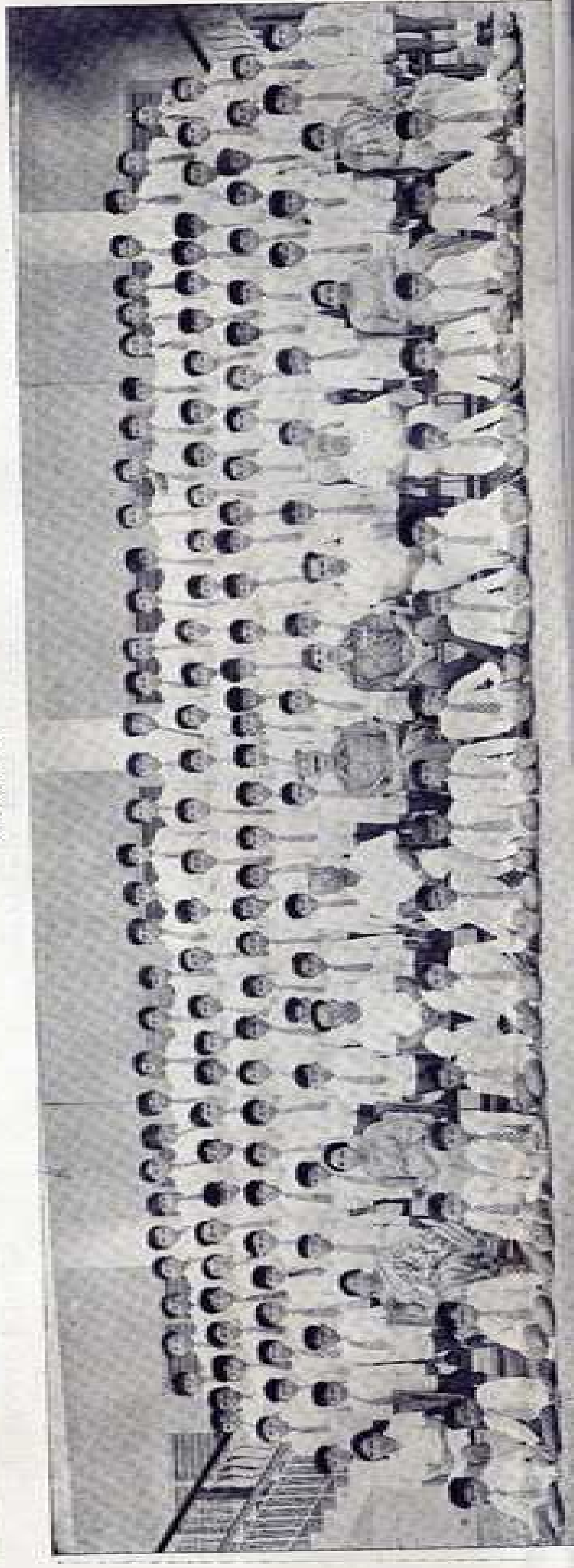

CLASS XI

SAINIK SCHOOL KAZHAKUTTAM

THE STAFF

Principal	Lt. Col. OP Chaudhry, M. A. (Hist)., M. A. (Pol. sc.)
Headmaster	Major SD Sehgal, M. Sc., B. Lib. Sc. PL.
Registrar	Capt. TR Reddy, B. Com. LL. B.

ACADEMIC STAFF

Shri V. C. Alexander, M. Sc. B. Ed.
,, N. Balakrishnan Nair, M. Sc.
,, C. K. Chandrasekharan Nair, M.A. (Mal.)., M.A. (Hindi)., M.A. (Eng)., B. Ed.
,, Cherian K. Kovoor, M. Sc., B. Ed.
,, A. George Joseph, M. A., B. Ed.
,, C. G. George, M. Sc., B. T.
,, George Philip, M. A., B. Ed., Dip. S. Sc.
,, S. Hariharakrishna Sarma .M. Sc., B. Ed.
,, K. L. Joseph, M. Sc., B. Ed.
,, S. Krishnan Kutty Nair, M.A., B. Ed.
,, K. Madhavan Nair, M. Sc., B. Ed., Dip. Sc. Edn. U. K.
Smt. Mary George, M. Sc.
Sri. P. Mohammed Kunhi, M. A., B. T.
,, K. K. Muthanna, M. A., B. T.
,, P. Premachandran Nair, M. A.
,, T. P. Ramachandran, M. A. B. Ed.
Smt. Rani Varhese, M. Sc., M. Ed.
Sri. G. Soman Pillai, M. A., B. Ed.
,, J. Sankaranarayana Iyer, M. A., B. Ed. Dip. T. Eng.
,, C. V. Sankaranarayanan, B. Sc., B. T
,, T. G. Sudhakara Panicker, M. A., B. Ed.
,, G. D. Tekale, M.A. (Skt)., M.A. (Pol. Sc) M. A. (Hindi). B. Ed.
,, N. G. Thomas, B. A., (Hons.) B. Ed.
,, K. Vasudevan, B. Sc., B. Ed.
,, K. K. Viswanathan, M. A., B. Ed. Sahitya Ratna Parangath
,, M. B. Vitekar, M. A., B. Ed.
,, K. Bhaskara Rao, Dip. in Fine Arts (Art Master)
,, K. Simon Peter, B. A., B. Lib. Sc. (Librarian)
,, R. Gopinatha Pillai (P. T. I.)
,, M. Krishnan Unni Nair ,,
Smt. A. Saraswathi Amma, M. A. (Psy). M. A. (Hist)., B. Ed. (Demonstrator)

ADMINISTRATIVE STAFF

Medical Officer	Dr. K. Viswanatha Menon, M. B. B. S.
Office Superintendent	Sri. M. P. B. Pillai
Accountant	Sri. R. Srinivasa Murthy, B. Com.
Quartermaster	Sub. R. Krishnan Nair (Retd.)
Estate Manager	Ex-Sub. Maj & Hon. Capt. K. Gopala Pillai
Mess Manager	Sri. N. N. Pillai
Matrons	Smt. K. Sarojini Sreedharan, B. A., D. S. S.
	Smt. K. Williams, R. N. R. M.
National Cadet Corps	Sub. N. Balan Nair

Principal's Annual Report

Sri. Uppiliappan, Smt. Uppiliappan, Ladies and Gentlemen,

It is my pleasant privilege and duty as Head of this Institution to welcome you all to this evening's function which marks the fifteenth anniversary of the founding of this Sainik School. We are very happy to have Sri. Uppiliappan I. A. S. Director of Public Instruction, Kerala State, to preside over the function and his gracious wife to give away the prizes and trophies. The presence of so many parents and well-wishers is an indication of their interest in the fortunes of this School. I extend a very cordial and warm welcome to all of you.

2. I shall briefly narrate our activities and achievements during the past year and also touch upon other matters of interest.

N. D. A.

3. Nineteen Students joined the Academy during the year under review—this includes the two who were admitted to the Officer's Training School, Madras. The School has again won the coveted Raksha Mantri's Trophy for the fifth time for the commendable performance of sending the highest number of boys amongst the Sainik Schools to the 54th Course of the National Defence Academy, Khadakvasla. There are seventeen Sainik Schools in the country. Sainik School, Kazhakootam had earlier won the trophy in 1968, 1971, 1973 and 1974.

ALL INDIA HIGHER SECONDARY CERTIFICATE EXAMINATION

4. Our results in the H. S. C. Examination of March-April 1976 are as follows :

(*a*) No. of Students appeared	..	..	78
(*b*) First Class	..	..	60
(*c*) Second Class	..	..	17
(*d*) Compartmental Pass	..	..	1 (*Since Passed*)
Distinctions	..	English	.. 5
		Mathematics	.. 21
		Physics	.. 21
		Chemistry	.. 35
		Biology	.. 3

Master Boney Mathew had stood first getting distinctions in all the Five Subjects and scoring 81.2% marks. Selected for the N. D. A, he is presently under training there.

GAMES AND SPORTS

5. Our Annual Athletic Meet was held on 8 Nov. 1976. Heavy rains which had literally washed the Meet the previous year threatened us this time too, but the weather held miraculously on the day of the finals, enabling us to go through the entire programme without any hitch. Sri. K. KARUNAKARAN, our Hon'ble Minister for Home was the Chief Guest on the occasion.

6. Our regimen of education and training leaves little time for students to specialize in sports and games. Still, some of them were able to do fairly well in many external meets. We won the Championship in Hockey (Juniors), Athletics (Sub-Juniors), Football (Seniors) for the eighth year in succession—all at the district level. Our Hockey team was runner-up at the State level. Also, we are runners-up in Football (Juniors) and Athletics (Juniors and Seniors). Master S. V. Krishna Kumar was selected to the State Junior Basket ball team.

7. Inter-House Boxing Contest was held on 19 and 20 Sept., 1976. Rear Admiral VEC BARBOZA, AVSM & Bar, Flag Officer Commanding, Southern Naval Area (Chairman of our Local Board of Administration) was the Chief Guest on the day of the finals.

NATIONAL CADET CORPS

8. Our undermentioned boys who participated in the Combined All-Wing Annual Camp at Cannanore did well in their courses:—

Thomson David	..	Second Best Junior Cadet of the Camp.
K. Nandakumar	..	First in Quiz
K. Ajaya Prasad	..	Second in quiz
P. S. Anil Kumar	..	Third in Cross Country.

Sohanlal, Sreekumar Kartha, P. Sasidharan P. S. Sunil Kumar and K. Nandakumar attended the Republic Day Parade at Delhi, Nandakumar was in the Kerala Team which won the first prize in the Quiz Contest at the Annual NCC Rally at Delhi. He has been given a cash award of Rs. 100/- by the NCC Directorate.

9. 79 boys have passed the NCC Certificate A (Part I) Examination held in December; 17 in Grade A, 60 in Grade B and 2 in Grade C. In part II of the Examination, 61 passed; 14 in Grade A, 41 in Grade B and 6 in Grade C. In the Rock Climbing Course conducted at Ajmer in December, D Ananth Kumar was adjudged the Second All Round Best Cadet and Sanjeev Sehgal the Second Best Rock Climber respectivlely.

10. In the Annual Training Camp held in May, Pradeep S. Kamath was adjudged the best in Command and Control. Our Contingent was first in Entertainment and Second in Drill. P. Ajithkumar was declared the best Cadet in the Advanced Leadership Course at Pune. Krishnakumar, Paul Varghese, Boban Kurien and Pradeep Kamath won 'A' grading at Himalayan Mountaineering Institute, Darjeeling.

Entrance Examination for admission to the NDA while they are in Class XI. This would mean that they will get three chances for this examination while they are still on our rolls.

24. Concluding, I will once again express my greateful thanks to the Kerala State Government for the strong support always extended to us. More than any one else, our Honourable Home Minister Sri. Karunakaran has been our unfailing saviour in times of trouble. Also, we are indeed fortunate to have such a scholarly and dynamic officer as Sri. Uppiliappan to be in charge of School Education in Kerala. We, in Sainik School are deeply greatful to you for your objective appreciation of our needs and for your active help and kind guidance in solving many a problem which are bound to arise in an Institution of our kind.

25. I may finally say that life in our Campus will continue to be a synthesis of simple living and hard training, always keeping in mind our main objective because ultimately, in the quality of the boys who pass out of this School that one will gauge the excellence of our education.

ASHOKA HOUSE (Seniors)

House Master	**Mr. K. Vasudevan**
Attached Master	**Mr. C. K. Kovoor**
House Captain	**A. M. Mathew**
Prefect	**George Mathew**

The year under review saw a couple of major changes in the House; House Captain Krishnakumar was replaced by A. M. Mathew and Sri K. Vasudevan took over as House Master relieving Mr. C. K. Kovoor.

Assessing objectively the results of activities curricular as well as co-curricular we can very well be proud of a few achievements. But at the same time we feel the need for more purposeful and strenuous efforts in certain spheres where our attainments have not been quite gratifying.

We won the unique distinction when the first place in academics for standard VIII, IX and X was achieved by boys from our house. Kuruvilla stood first in standard VIII, Chidambaram in standard IX and Satishkumar in standard X completing a hattrick in academics.

Out of the eighteen boys whom we presented for the N. D. A. examination 7 qualified for entry establishing a new record. Valsaraj, Prince, Tity Mathew, Rubis, Saji Abraham and Manohar Thomas are now in the National Defence Academy.

AI H. S. C. results regarding Ashoka boys was quite commendable All the eighteen boys presented for the examination came out successful, Fifteen in first division and three in second division. Tity Mathew deserves special mention as he scored distinction marks in four subjects out of five in total.

We have made our mark in competitions held in outside the school also. Kuruvilla won merit certificates in the Y.M.C.A. Painting Competitions as well as in Haridas Memorial Painting competion held in Central School Trivandrum. Chidambaram was adjudged the first in the Science Quiz Competition held in Trivandrum by the Science Society. Ananthakumar attended the Rock Climbing Course held at Ajmer during the winter vacation along with boys drawn from all parts of our country. He was adjudged the second best of the lot.

Sohanlal and Sashidharan attended the Republic Day Parade at New Delhi representing our School. Boban Kurien, Rajesh, and Jacob George attended the Mountaineering Course held during the previous summer at H. M. I. Darjeeling.

In the Inter-House Quiz Competition we were able to achieve the first place. In Cross-country, Drill and Academics we missed the first place by an insignificant margin and hence were relegated to the sedond place. We could maintain our supermacy in Volley ball by winning the first place this time also.

Thus while we take stock of our achievements we look forward to the future for better results through more efforts.

ASKOKA HOUSE—JUNIORS

House Master	**Mr. S. V. Sarma**
Attached Masters	**Mr. M. B. Vitekar**
	Mr. C. G. George
Matron	**Mrs. Williams**
House Captain	**Boban Kurien**
Prefects	**Thomas Joseph**
	P. Sasidharan

It is with great pride and pleasure that we look back upon our achievements in the year under review. The junior Ashokians envinced keen competitive spirit throughout the year.

In sports and games we created a new record. We were pleaced first in all the five games which so far no house has achieved. In athletics our boys scored 137 points which is unprecedented. The individual Championships in both the C and D divisions were claimed by our boys., Kunjumon Varghese and Joy. K. respectively. Other boys who shined well in sports and games are Prasannakumar, Suresh James, P. C. Cherian, Mathew Bhaba Viswadhar, John V. Rajan and Vijayakumar.

Junior Ashokians acquitted themslevs in cocurricular activities too. Cadet C. V. Santhosh secured first in English Debate and the House was placed second. In English Recitation Competition also we were second but we were placed last in English Eassy and Quiz Competitions.

In PT, Drill and Cross-Country we were placed at the second position.

Viswadhar was the only Ashokian to get a prize in Boxing, a second prize in his weight. In the open tennis championship our boys Boban Kurian and Kunjumon Varghese won the first positions in the Senior and Junior divisions respectively.

On the whole the Ashokians aquitted themseves well. But we are duly conscious of our proviso and are determined to overcome them in the years to come.

NEHRU HOUSE—SENIORS

House Master	**Mr. George Philip**
Attached masters	**Mr. K. Madhavan Nair**
	Mr. N. Balakrishnan Nair
House Captain	**Pradeep. S. Kamath**
Prefects	**M. V. Dileep**
	A. Hamsa

This year was not a fortunate one for us in spite of our earnest efforts. But there was considerable improvement when compared to last year's.

In the academic field some of the individuals stood first in their divisions. Satheesh Babu, Bonny Natesh, D. Reghu and Sreekumar K. T. were awarded Green Cards.

On the sports and games field our results were more convincing. In Volley Ball and Hockey we're second, and after a tough fight we managed to win the Foot Ball trophy. We're adjudged the runners up in the games trophy. We're very proud to say that our House has provided many of the indispensable players of the School teams. Sharif, popularly known as the iron back of the Foodball team was awarded the School Blue along with Dileep, the vice captain of the School Hockey team; Jayram and Bonny were the Vice Captains of the School Cricket and Volley-ball teams respectively. Bonny represented the district in Volley-ball. Sharif and Kamath represented the school in Basket ball.

Even though we could get only the third position in athletics, our individual perfomances were remarkable. Sharif put forth his mettle in all the field events. Anil A. was the expert pole valter. Stephen and Jayram brought home the first and second places in Javelin. In the 'B' group Sreekumar M Kartha was the Atheltic champion. We're also fortunate to haave Antony, Wilson and Hansraj who seized all the three position in 1500 metres.

In the boxing ring KPR Hari was adjudged the best loser in the Senior Division and Antony, the best boxer of Junior Division. The Senior boys of our House were the proud possessors of the Obstacle Trophy. They proved their mettle by setting up an unbreakable record average of 82.3 points. Anil A. and Bonny brought the second and third place respectively.

Well known artist of our House, Gopi Krishna entertained the whole school with his melodious voice and it was quite natural that he was the best singer in both the Hindi and Malayalam light music competitions. Regu stood first in the painting competition held by YMCA Trivandrum, and Stephen won the IInd prize in the Camlin painting contest for Juniors held at All India level.

Last year's entrants to the NDA from our House were Cherish Mathson, S. Rajeev and Georgey Joseph. Maxwell Cosmic topped the NDA list of the School but could not seek entrance because he was rejected on medical grounds.

In NCC wing many of our boys represented the School in various camps and returned with flying colours. Our House Captain Pradeep Kamath attended the 25th Adventure Course at HMI Darjeeling and was awarded 'A' grade. Satheesh Babu was one among the two who attended the Rock Climbing Course held at Mannali. Sanjeev Sehgal was adjudged the second best climber in the Rock Climbing Course at Ajmer. Sreekumar Kartha was the member of the state Republic Day contingent of this year and participated in the Republic Day parade held at NEW DELHI. 20 of our boys attended the Annual Training Camp held at Ramgarh and Pradeep Kamath was adjudged the best in command and cont-roll.

Quite conscious of our shortcomings and drawbacks we hope to do better in the coming year bringing home more glories.

NEHRU HOUSE—JUNIORS

House Master	**Mr. K. L. Joseph**
Attached Masters	**Mr. J. S. Iyer**
	Mr. S. Krishnankutty Nair
Matron	**Mrs. Sarojini Sreedhar**
House Captain	**Bony P. Natesh**
Prefects	**Josey Joseph**
	Sreekumar K. T.

Luck did not favour Nehru Jrs this year despite their earnest efforts. But this year's performance was definitely much better than that of last year.

Even though our overall position in academics was not good our boys Praveen, Prakasan, LC Pradeep, Murali and Raji. P. Abraham stood either first or second in thier respective classes. In this respect our House Captain Bonny and prefect Sreekumar have been illuminating examples for others to follow.

In games we had to be contended with second position in FootBall, Volley Ball and Basket Ball. We were pushed back to the third place in Hockey.

Some of our athletes did extremely well in the Sub-District and District athletic meets. Roy. TA. secured first in relay, second in 50m and third in 100m. Nandakumar won first in relay and secondin long jump. Sivakumar bagged the second in high jump and Anil Kumar won first in relay. Even in the School Sports Meet particular mention must be made of Praveen Pradsad and Raji P Abraham who won prizes in high jump and and shot put respectively.

In spite of our concerted efforts, our overall House position of the year was below our expectation. But we have learnt much from our experience and we are determined to fare better in the years to come.

Before we conclude we place on record our deep sense of gratitude and affectio in to our Ex-House Master Mr. Anantha Ramu, who is now Vice Pricnipal in th nearby Central School, ISRO Complex. We wish him all the best.

PRASAD HOUSE (*Seniors*)

House Master	**Mr. T. P. Ramachandran**
Attached Masters	**Mr. S. H. Sharma**
	Mr. V. C. Alexander
House Captain	**P. Premachandran Pillai**
Prefects	**V. Anoopkumar**
	M. B. Sanal Kumar

We are proud to note that this year we won the Cock House Trophy for the first time after the re-organization of the Houses. We had to make a long leap to achieve this coveted trophy.

We were fourth in accademics last year but this year, we won the trophy for Best in Academics. The names of Bonney Mathew and Satyavageeswaran, who were first and second respectively in the H. S. C. Examination held in 1976 cannot be left out in this context without mentioning.

In games we were able to bag trophies in Hockey, Cricket and Basket ball. Our House captain was adjudged the Best Boxer in the Senior Division and was later awarded School Colour in Boxing. We made many unique distinctions this year. Our Cricket team scored 176 runs in the interhouse matches which is a record score. Our skipper P. Ajith Kumar was the skipper of the School Cricket Team also. Aby Mathew found his place at the helm of the School Hockey Team, Football Team (Juniors) and Athletic team. He won the individual championship in the Senior Division and was awarded the School Colour in Football and Hockey. Added to all this he was declared the Best All Round Sportsman of the year. P. Ajith Kumar was awarded School C olour in Cricket.

Co-curricular activities play an important role in school programme and there too we imprinted our marks. Besides amassing the first House positions our boys P. Ajith Kumar, N. Sanal Kumar and V. Anoop Kumar won the first three positions in English Debate and Declamation competitions. Sanal and Anoop were first and second respecti-vely in English Essay Writing competition also.

In Cross-country and Drill too we ruled the roost. The name of Sabu. N. John must be noted here because he proved beyond doubt that he was the fastest long distance runner in the school.

K. Nandakumar of our House attended the Republic Day Parade at New Delhi representing the Kerala contigent and Premchandran Pillai and Ajith Kumar attended the Advanced Leadership Course at Pune.

We have 'much' to credit this year and hope to make it 'more' in the coming year.

PRASAD HOUSE (*Juniors*)

House Master	**P. Mohamed Kunhi**
Attached Master	**Sri. K. K. Muthanna**
Matron	**Smt. Sarojini Sreedhar**
House Captain	**Aby Mathew**
Prefects	**Thomson David**
	P. S. Sunil Kumar

The year under review is of paramount importance to Prasad Juniors for, this is the third consecutive year that we are retaining the Cock House Troohy. It is gratifying to note that this proud position has been achieved by the consistent efforts and the undying enthusiasm of all our boys including day scholars.

In academics our performance was excellent. Bejoy George Oomman and V. Mini stood first in their respective classes. The overall performance of all the boys helped us to win the much coveted trophy for academics this year also.

In extra curricular activities we stood head and shoulders above the others. We came out first in Debate for which the credit goes to Bejoy George Oomman and Mini. V. In Recitation Robinson George stood first. Bejoy George Oomman added one more feather to his cap by being first in Essay Writing Competition. We won all the first three places in this competition. In the Quiz Competition which is a novel item this year, our team consisting of Vinod G. Anil Kumar, M. P., Pradeep Kumar, K. Ajith Kumar, C. H. and Anil Nair won the laurel for us S. Ramesh and Babu Narayanan won second places in Malayalam and Hindi Light Music Competitions respectively. George, K. George was first in Painting Competition conducted by the Y. M. C. A., Trivandrum.

In P. T., Drill and Cross Country competitions we stood first this year also. In P. T. Competition it is the fifth year, in Drill, the second year and in Cross Country, the third year that we are holding the torch of Veictory. In Corss Country the name of Joy. N. John is remarkable because he and his brother Sabu N. John, who was in our House last year have proved beyond doubt that they are the fastest runners both in Junior and Senior Houses respectively.

In Games and Sports our performance this year was not quite heartening, though we got second place in Athletics.

Our House captain Aby Mathew was adjudged the Best All Round Sportsman of the year. Our senior prefect Thomson David participated in the Combined All Wing Annual Camp at cannanore and was adjudged the second best Junior Cadet of the Camp. Our Junior prefect P. S. Sunil Kumar was fortunate enough to attend the Republic Day parade at Delhi. We hope, in the years to come, we can make up what we have lost this year.

SHIVAJI HOUSE (*Seniors*)

House Master	**Mr. P. Premchandran Nair**
Attached Masters	**Mr. G. D. Tekale**
	Mr. T. G. S. Panicker
House Captain	**Dinesh Kumar**
Prefects	**Paul Varghese**
	Lal Varghese

This year the Shivaji House could not live upto the halo that had, over the years, become a part of their Dormitory traditions. Overall they found themselves runners—up to their traditional rivals, the Prasad House.

In the various intramural activities, the Shivajians rose up to expectations, but never really brought out that performance which would place them on a House in the top most rung of the ladder. The trophies for the Inter House Boxing Championship, the Hyde Trohy for Military History and the P. T. display trophy found their niches in the Shivajian pedestal; though in the other competitions the House as a whole, did not do as well as expected, the shivajians acquitted themselves well individually. Roy Varghese and Jyothishkumar were declared first and second in the Extempore Speech Competition; Jayachandran and Suresh were the joint winners in the Obstacle Course Competition with the same best score each.

Some singularly unique experiences have come our way this year and we hope to put the lessons learnt from those to better our general performance next year.

SHIVAJI HOUSE (*Juniors*)

House Masters	**Mr. G. Soman Pillai**
Attached Master	**Mr. C. V. Sankaranarayanan**
	Mr. N. G. Thomas
House Captain	**G. Permnath**
Perfects	**Rameshbabu**
	Jose J. Kattoor

The year under review is an unuasually unlucky one for Shivaji Juniors. We had 'a touch and go' experience in almost all the fields. However, some purple patches were seen in certain individual items.

We retained our first position in Boxing, this year also. Cadets M. M. Thompson and Promod brouht larnels to them as well as to their House winning first places in their weights. Thompson was first in shotput also. Another cadet of our House, Dilip bagged the first prize in High Jump. Our Paulose was second in many items; Cross country 1500 metrs, 800 mtrs. and 400 mtrs.

Cadet M. K. Jayasankar stood first and second in Malayalam and Hindi light music competitions respectively while Sunita Tekale bagged the first position in Hindi Light Music Competition. Jayasankar, Nidhin and Sunita are some of the names that topped their classes in academics.

Though we claimed some credits we know we are far behind the line. We take it to be the ladder of our success in the years to come.

TAGORE HOUSE

House Master	**Mr. C. C. John**
Attached Masters	**Mr. A. George Joseph**
	Smt. Mary Thomas
Matron	**Smt. Sarojini Sreedharan**
House Captain	**S. Satheesh Kumar**
Prefect	**D. Anantha Kumar**

The Tagore House, one of the two sub-Junior Houses had a fairly satisfying year The 'freshers' to the School acquitted themselves well both within and without the class-rooms.

From the academic standpoint P. Anil, Ravi Prabhakaran, Satyapal and Harikumar were awarded green cards for meritorious performances; P. Anil in particular, was outstanding, being first in the whole class throughout the year. The Tagorians also bagged the prizes in the sub-junior Recitation and Calligraphy competitions; A. Anil, Pavan Cariappa, Maya Sreedhar, Arun Kumar, Muhammed Taha, Thankaraj and Satyapal were principally responsible for this success.

In the games field, the Tagorians wrested the Foot-Ball and Cricket Trophies but lost the Hockly. In the boxing ring, Mohammed Taha acquitted himself well and was the chamption in the 'Paper-moth' weight. In the annual Athletic Meet, thought Roy Chelagiri was the individual champion in the 'E. Group' we had on the whole to bow down to the Veluthampy House.

We hope to fare better next year.

VELUTHAMPI HOUSE

House Master	**Mr. K. B. Rao**
Attached Masters	**Mr. C. K. C. Nair**
	Mrs. Rani Varghese
House Captain	**R. Rajan**
Prefects	**D. Mohankumar**
	I. P. Vipin

We had a strength of 55 boys—all freshers. Their performance was excellent both on track and field events. Roychen Joseph brought laurels to the House by winning the Sub Junior Atheletic Championship for 1976-77. He stood First in 100 mts. dash.Long Jump 4 x 100 Mtr. relay and second in 200 mtr. dash. Biju Philip secured I in 100 mtr. IIIrd in 200 mtr. IV th i 400 mtr; K. P. Sreedkumar got Ist in 200 mtr. and 4 x 100 mtr. relay, IIIrd 50 mtr. and Long Jump. In High Jump C. V. Jiji Mohan and Lali Joseph shared the First place. Sony Antony won second place in High Jump and 4 x 100 mtr. relay. In Cricket ball throw K. G. Jayan Pillai secured the First Place. Altogether our House secured 93 points. We also won the Hockey Championship.

In the Inter-House Boxing Contest our boys K. G. Jayan Pillai and Jose Joseph won first places in their weights; Atom Pin and Pin respectively.

In the Camlin neat & clean writing contest held on 2 October 1976 S. Sunil Shankar and K. Oonnikrishnan Nair won First Prizes, Saji Thomas George II Prize, and P. Suresh Kumar got third prize.

In the 'Freshers' entertainment programme held on 27 November 1976 our boys put up an excellent show on th estage. We congratulate them all.

SPORTS ROUND UP

If success in the field of sports to be measured by results then we have had a fairly successful year, but if it's to be based on participation and performance under adverse conditions, then our lads have done a wonderful job to keep the school flag flying aloft.

Games and athletics within the School formed the basis for selection and preparation of the School temas. The Inter-house competitions provided keen and interesting fare to those who know the finer points of the games. The final results were no criterion to the standard of the games. Among the Senior and Sub-Junior Houses competitions were well fought out and the spoils more less equally shared, but in the Junior competitions Ashoka House swept a side all opposition to win all the games trophies.

The Annual Athletic Meet, the most spectacular function in the School was conducted in superb weather condition in November. The dark clouds with silver lining that threatened to descend on us heavily, miraculously spared us the drenching, to help us put up an excellent

show. It was an honour and privilege to have had Mr. K. Karunakaran the Hon. Home Minister, Kerala as our Chief Guest. It was a special privilege that we had, as he declared the Meet open on the final day and stayed on till the end to give away the prizes to the winners, lucky winners indeed! Keenness of a high standard induced the athletes to produce their best effort. The net result was a keen fight with Prasad, Ashoka and Veluthampi emerging champions from among the Seniors, Juniors and Sub-Juniors respectively.

The Annual Boxing Meet produced keen and excellent bouts. Shivaji House won the team championship. Rear Admiral VEC Barboza, AVSM & Bar Flag Officer Commanding Southern Naval Area and Chairman of our Local Board of Administration was the Chief Guest.

The Obstacles Course for class XI once again, provided thrills and spills and Nehru ran out compfortable winners. The Cross Country runs had its moments of excitement and anxiety. In a rare feat, the John brothers established their superioriy, when Sabu and Joy won the senior and junior individual championships. Prasad Seniors and Juniors won the team championship also.

Our performances in the Inter-School and Inter-District chamipionships were good. The biggest hurdle that our boys had to face was the fact that invariably they had to compete with the teams of the Sports School—a School whose basic function is primarily to prepare boys for games and athletics and hence to be considered more as professionals Deposite this factor goes to the credit of our boys that they were able to hold against such odds and formidable opponents and still emerge victorious.

In Foot-ball we had to play the Sports School teams for both the Senior & Junior finals. We won the Senior championship and that too for the 8th year in succession—but had to be contended with the runners-up position for the Juniors. The Hockey team did well to win the Championshp and thus represented the District at the Inter District Championship. They were unlucky to have claimed only the runner-up position. M.V. Dileep and Alex Thomas were selected to represent the District Junior Team but could not do so due to examinations.

In the Inter School Athletics we won the Sub-junior Championship and had to concede victory to the Sports School for the other championships.

Our performances viewed in this light has been good, but leaves room for improvement. We have participated in the tournaments in the true spirit of sportsmanship. We cheer the winners as they go by and wish the losers better luck next time.

OUTWARD BOUND CLUB

Masters in Charge	**Mr. C. V. Sankaranarayanan**
	Mr. K. L. Joseph
	Mr. A. George Joseph
	Mr. K. M. Nair
	N. B. Nair
Secretaries	**Thomson David**
	K. T. Sreekumar
	Pradeep S. Kamath.

Hiking is a pleasurable past-time to most people, especially so to those who are in the campus of a residential school. We are no exception. The inevitable insulation that such a life induces naturally whets the appetite for outward bound activities of all kinds.

The Hikings and Educational trips we had this are given below.

A Hiking

Sl. No.	Date	House/class	Destination	Route	Distance Kms.
1.	8-8-1976	Shivaji—Juniors	Kazhakootam Beach	Vetturoad—	10
		Nehru—Juniors	Do.	Do.	Do.
2.	19-9-1976	Nehru—Seniors	Madavoorpara	Vetturoad, Pallipuram, Pothencode, Kattayikonam	20
		Shivaji—Seniors	Do.	Do.	20
		Asoka—Juniors	Do.	Chantavila, Kattayikonam	12
		Prasad—Juniors	Do.	Do.	12
3.	3-10-1976	Asoka—Seniors	Madavoorpara	Vetturoad, Pallipuram, Pothencode, Kattayikonam	20
		Prasad—Seniors	Do.	Do.	20
		Asoka—Juniors	Kazhakootam Beach	Vetturoad	10
		Shivaji—Juniors	Madavoorpara	Chantavila, Kattaykonam	12
4.	9-10-1976 (Night)	Entire School	Kazhakootam Beach	Vetturoad	10
5.	17-10-1976	All the Seniors Houses	Do.	Police Station, Arattukadavu, Pallithura Beach, Vetturoad	12
6.	14-11-1976	Prasad—Juniors	Kazhakootam Beach	Vetturoad, Pallithura, Arattukadavu	12
		Nehru—Juniors	Do.	Do.	12
7.	12-12-1976	Asoka—Juniors	C. R. P. Centre	Vetturoad, Pallippuram	10
		Shivaji—Juniors	Do.	Do.	10
		Veluthampi / Tagore { Sub-Juniors	Karyavattam	Vetturoad, Kazhakootam	8

B Educational Trips

1.	1-10-1976	Class X	Courtallam
2.	2-12-1976	Class IX	Cape Comerin
3.	31-12-1976	Class XI	Cochin, Edukky
4.	16-1-1977	Class VI	Trivandrum, Kovalam, Neyyar Dam.
5.	27-2-1977	Class VII	Varkala
6.	3-4-1977	Class VIII	Ponmudi

All these trips gave us much insight and pleasure in many ways of their own. We are thankful to the Kerala State Electricity Board for permission to visit restricted areas. Our stay at Cochin was rendered very comfortable by the kindness of Rear Adm: VEC Barboza A V S M and Bar and his officers. We are thankful to the authorities of the various institutions we were privileged to visit during these trips.

PHOTOGRAPHI CLUB

Master-in-Charge	**Mr. T. P. Ramachandran**
President	**Lal Varghese**
Secretary	**A. Jayaram**

This year we enrolled only class XI boys because of the limited facilities in the Dark-room. Members got ample opportunities to handle different types of Cameras. They took photographs whenever they went out for excursions.

Preparation of solutions for developing and printing was done by members and they took a large number of prints. The absence of a flash unit and enlarger equipment badly affect our progress. Every effort has been made to possess these two units at an early date.

CYCLING CLUB

Masters-in-Charge	**Mr. S. H. Sarma** **Mr. S. V. Sarma** **Mr. N. J. Joseph**
President	**A. M. Mathew**
Secretary	**Augustin Kuruvila**

The club has forty members, 20 from Class XI and 20 from Class X. We met every Monday between 1430 hrs and 1600 hrs. aiming at providing opportunities to the members to learn cycling which is an essential requirement at the NDA. To a great extent the club has achieved this aim.

Long distance cycle races were conducted by the club and it is happy to note that the members enjoyed them very much.

NATURAL HISTORY CLUB

Masters-in-Charge	**Mr. A. George Joseph** **Mrs. Mary Thomas**
President	**Madhuri Vitekar**
Secretary	**Anil Nair, N.**

The club had a fairly successful year. A very enthusiastic band of boys and girls, formed the members of this club, and they-mostly from the junior classes—must have been benefitted from the activities.

Study of materials under the microscope, collection and study of plants and animals, preparation of plasticene models, studying the elementary steps of preserving museum specimens and a little bit of gardening formed the major activities .The interest of the members augers well for the years to come.

PHYSICS CLUB

Master-in-Charge	**Mr. K. Madhavan Nair**
President	**Rajan**
Secretary	**Satish Babu**

The club has been busy throughout the year in providing entertainment to the students by way of music during meal times and screening of full length feature films at week ends. In addition, the Club has taken the responsibility of arrranging public address system for all School functions.

At the beginning of the year many youngsters came forward to join the club but admission had to be restricted to 25. A number of lectures and demonstrations were arranged for the benefit of the members. A visit to the electrical sub station was an added attraction as it gave the members an idea of transmission and distribution of electricity.

INDIAN MUSIC CLUB

Master-in-Charge	**Mr. J Sankaranarayana Iyer**
Part time Teachers	**Mr. K Krishna Iyengar** **Mr. Ramachandran Potti**
President	**O. P. Krishnan**
Secretary	**Santosh Kumar**

There was a heavy rush at the beginning of the year from the boys to get membership in the Club. Owing to limitted resources we could accommodate only 40 boys...Regular classes are being held in Mridangam/Tabala and Violin in the afternoons of Sundays and Mondays. The members had a commendable role in the special Radio Programme broadcast on the Republic Day 1977. The group songs and instrumental music definitely added charm to the Annual Day entertainment programme. It is a privilege for the club to have their activities filmed by the Films Division, Government of India for a Documentary on Sainik Schools.

YOGA CLUB

Master-in-Charge	**Mr. M. B. Vitekar**
President	**R. Rajan**
Secretary	**V. H. Harish**

Yoga is a new veture in our School. We are thankful to Dr. Padmanabha Pillai, President, Institute of Yogic Culture Vazhuthacaud, Trivandrlm who was kind enough to visit the School on 11-7-76 and hold a demonstration of Yogic exercises and also inaugurate the club. He has made available the services of Sri R. Vijayan Nair, Instructor in Yogic exercises, to us. We meet on all Wednesdays and Sundays between 4 p. m. and 6 p. m. So far about 260 cadets of classes XI, X, IX and VIII have received training in the yougic exercises. The demonstration held on the day of our Annual Athletic Meet was very much appreciated by all.

PHILATELIC CLUB

Master-in-Charge	**Mr. B. B. Vitekar**
President	**S. K. Sasikumar**
Secretary	**Ajay Nair**

We have 30 members in the club. All of them are having a good collection of stamps of various denominations and countries A grand exhibition of stamps was held on the occasion of our School Annual Day under the auspices of our club. Members get all the 1st Day covers, Folders and new stamps issued by the P & T Dept. regularly.

LITERARY CLUB

Masters-in-Charge	**Mr. G. D. Tekale**
	„ K. K. Viswanathan
	„ P. Mohammed Kunhi
	„ G. Soman Pillai
President	**K. Jyotish Kumar**
Secretary	**C. P. Sivasankar**

The club as in previous years, provided opportunities for the young writers to present their pieces of creative writing. At its weekly meetings the members of the Club not only read poems, short stories and essays but also discussed the merits and demerits of these compositions. The youngest member of the club Thomas was the star attraction of the club activities, as he could present many of his playlets, short stories and poems. His mono action was liked by all. The club is preparing a manuscript magazine. Some of the contributions of the members can be found in the pages of this magazine.

DRAMATIC CLUB

Masters-in-Charge	**Mr. S. Krishnankutty Nair—Hindi**
	Mr. George Philip—English
	Mr. T. G. S. Panicker—Malayalam
Secretary	**T. V. Mathai**

The club was very active during the year under review. Several plays were enacted in Hindi, Malayalam and in English. Members were given adequate training in the different aspects of staging dramas.

The three dramas staged on the occasion of our School Day (English Othello, Malayalam, Aparathikal and Hindi Sabse Bada Admi) were of a very high standard and won spontaneous applause from the audience.

THE OLD BOYS ASSOCIATION

Our OBA continues to grow in strength and popularity. The Annual Reunion for 1976 was held on Saturday, 3 July 1976. Sri K. Sadasivan, Retired Judge of the Kerala High Court and his wife were the Chief Gusets on the occasion. Prizes were awarded to the students for their outstanding performance in the HSC and NDA examinations. As in the previous years exhibitions matches between the Old Boys and School Team, Dinner and Entertainments were part of the celebrations. Sri. K. M. Nair was nominated Staff Representative. Sri Ranjit Sadasivan, Sri P. C. Satish Chandran and Sri Suresh Bhaskaran were unanimously re-elected Vice President, Secretary and Treasurer respectively. Sri N. B. Nair continued as Master-in-Charge and Treasurer.

There are 24 Life Members and 100 ordinary members in our association. A Rolling Trophy to be awarded annually to the Best All Round Cadet of the outgoing batch was presented to the School by Sri Parameswaran Nair, father of the late Flt. Cdt. P. Gopakumar.

Our Old boys continue to do well in the Services and in many other walks of life. 18 of them joined the NDA during the academic year. 20 passed out of the NDA to continue higher training in the three wings of the defence services and 18 received Commissionst. Three of our Old students are ADCs Capt NK. Kumar (6 Assam) to the Governor of Assam and NE States, Lt. Rajender Singh, IN to the president of India and Capt G.M. Nair (1/11 GR) to his Corps Commander. Sri T. K. Chandramohanan an officer in the Union Bank of India passed the first two parts of the CAIIB examination with record marks and also received an award for deposit mobilization. B. Balagopal has joined the Minstry of Foreign Trades as Section Officer. S. M. Iftikaruddin is a Chief Officer on SCI and his juniors RC Sampath, Jaiboy Jacob, Josekutty Thomas, and M. P. Nambiar second officers.

This year's Reunion is to be held on Saturday 2 July 1977.

N C C TRAINING

Our independent company has now a strength of 9 Officers and 592 cadets. Regular training is imparted in all the three wings with the assistance of one JCO and two NCOs who are on our permanent instructional staff.

At the beginning of the year our Commanding Officer Major P. Sadasivan was posted out and he was succeeded by Major S. D. Sehgal, our present Headmaster. S/o T. P. Ramachandran relinguished his commission. T/o K. L. Joseph completed his pre-commission training and has come to our fold. Sub: Krishnan is replaced by Sub N. B. Nair. F/o K. M. Nair rejoined duty. We welcome all the new comers.

Our cadets participated in the Independence Day Parade and the Republic Day Parade held at Trivandrum and as usual, they maintained the reputation of the School. In the School too colourful parades were held to mark the occasions.

10 cadets attended the Mountaineering Course held at H. M. I. Darjeeling. Cadets Boban Kurien, Paul Varghese, SV. Krishnakumar and S. Pradeep Kamath secured 'A' Grade. Another 10 Cadets attended the "All Wing Annual Camp held at Cannanore from 1st October to 10 October 1976. Cadets Nandakumar and Ajaya Prasad were first and second in the Quiz Competition, Thomson David was adjudged the second best cadet in this Camp. Cadets D Ananthakumar and Sanjeev Sehgal attended the Rock Climbing Course held at Ajmer in December 1976. Ananthakumar was declared second best all round cadet while Sanjeev Sehgal was declared second best Rock climber. Cadets Satish Babu and V. K. Suresh attended another rock climbing course held at Manali in May 1976.

Six cadets attended the Annual leadership course held at Pune from 2 May to 22 May 1976. Cadet P. Ajithkumar was adjudged the best cadet in this Camp. Satish Kumar was first in the Quiz contest held in this camp.

100 cadets attended the Annual Training Camp held at Ramgarh in Bihar from 6 May to 16 May 1976. Cadet Pradeep Kamath was declared the best in command and control. Our contingent was first in entertainment and second in Drill. Cadets Sohanlal, Sreekumar, Kartha, P. Sasidharan and P. Sunilkumar attended the Republic Day Parade held at Delhi. Cadet Nandakumar was awarded a cash prize of Rs. 100 by the NCC Directorate for winning the first prize in Quize competition for the Kerala Team.

79 Cadets appeared for part I certificate A and all came out successful wih 17 in A grade 60 in B grade and 2 in C grade. For part II certificate A, out of 61 presented 14 secured A grade 41 B grade and 6 C grade.

S/o S. H. Sarma attended the refresher course at Kampti in December 1976 and was declared first. We congratulate him for his excellent performance.

Brig. ML Whig, MVC Director, NCC Kerala & Leacadives visited the School on 17-3-1977 and was very much impressed by the activities here. NCC Trophy presented by Brig Hyde was this time won by Sivaji House.

NURSERY SCHOOL

It is with the greatest sense of achievement, that we look back upon the year under review. For, our three V class boys, Sudhir Patil, B. S. Padmanabha and Sunil Varghese joined the Sainik School after passing the Entrance examination with creditable perf ormancee performance. We are happy to record that Sudhir Patil topped tflist of 700 odd candidates who wrote the exam. in Kerala State, in 1976.

The Annual Children's Day was clelebrated on the 14th of November 1976. The Mini-Sports-Meet was held in the morning. The smart tlittle athletes of various age group dressed in crisp white and white, drew tremendous applause for their smart march past at the opening celremony. Our new Principal Lt. Col. Chaudhry took the salinte. Though the clouds were threatening from above, they couldn't dampen the high spirits of our youngsters, as they took part in various events with great enthusiansm. The parents too co-operated whole heartedly and took part in large numbers in the guest events. At the end of the meet, the iizes were given away by Mrs. Chaudhry, the first lady of our campus.

The evening's programme of variety entertainment was held in the school auditorium A programme of an hour and half was packed with play-lets, skits, action songs and nursery-rhymes. "The Pied Piper of Hamelin" was a great hit on the stage. With due apology to the great poet, Robert Browning, we alterned the story to give a happy ending; when all the children were brought back by the piper, parents scrambled over their loved ones and hugged and kissed and sang happily. Our talented youngsters won the hearts of the audience and more so the heart of our Principal, who was full of admiration for their artistic-ability and announced a gift of sweets worth Rs. 30 for children.

At the end of variety entertainment programme, the academic prizes were given away by Mrs. Chaudhry. Jojy. G. Thomas of class V bagged this year's coveed prize—the best

Another five children have appeared for the Sainik School enterance exam. for class VI this time. We hope their performance will be creditable. We will be failing in our duty if we do not make use of this opportunity to thank the Sainik School staff for their kind co-operation in our extra curricular activiti.ties.

(FORM IV PUBLICATION DETAILS)

1.	Place	—	Sainik School Kazhakootam, Kerala.
2.	Periodicity	—	Annual
3.	Printer	—	G. Soman Pillai Indian, Master, Sainik School, Kazhakootam.
4.	Publisher	—	-do-
4.	Editor	—	-do-
5.	Owner	—	Principal, Sainik School, Kazhakootam.

I, G. Soman Pillai, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

(Sd.)

Date 20th April 1977. Signature of Publisher

For Your Optical Requirements

Visit

Rose Opticals

(Near St. Joseph's H. School)

STATUE ROAD TRIVANDRUM-1.

Eye Testing — Our Speciality

N. D. A. News

Details of students who joined N D A during the academic year 1976-77.

Course 56

1. K. N. Vijayan
2. Cherish Mathson
3. G. Mohan
4. K. N. Harikumar
5. R. Sreekumar
6. Boney Mathew
7. Georgy Joseph
8. Benz K. Jacob

Course 57

1. C. N. Suresh
2. M. K. Valsaraj
3. Titty Mathew
4. N. Y. George
5. Ivan K. Joseph
6. Manohar Thomas
7. E. N. Prince
8. S. Rajeev
9. Saji Abraham

O. T. S.

1. K. V. Thomas
2. D. D. Ansalem

Annual Athletic Meet

Chief guest arrives

A Floral Welcome

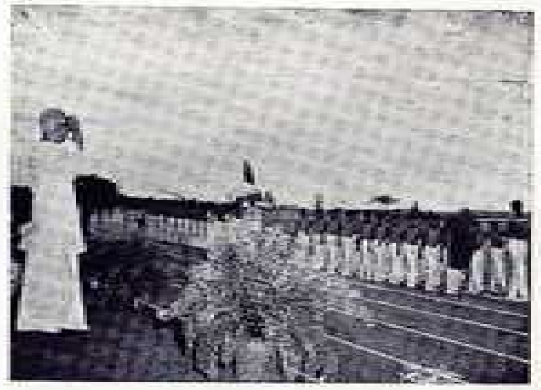

Taking the salute

Oath taking

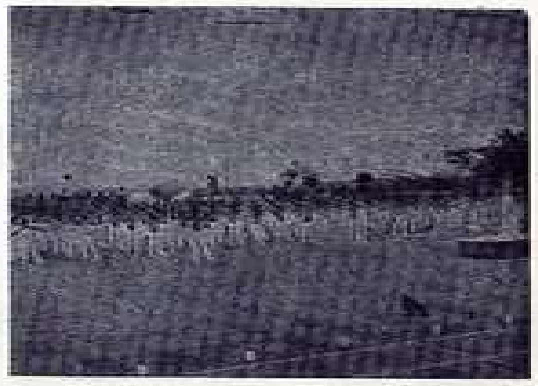

Mass P. T.

Lotus

One step more

Yoga

In the air

Receives the prize

Chief guest addresses

Vote of thanks

Farewell

COACHING

BOXING

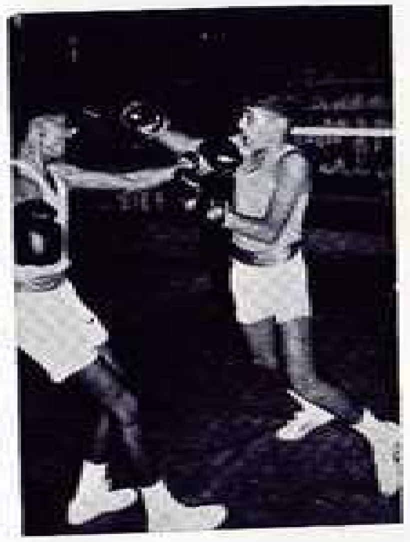

SCHOOL FOOTBALL TEAM

SCHOOL HOCKEY TEAM

SCHOOL BOXING TEAM

SCHOOL VOLLEY BALL TEAM

SCHOOL CRICKET TEAM

SCHOOL BASKET BALL TEAM

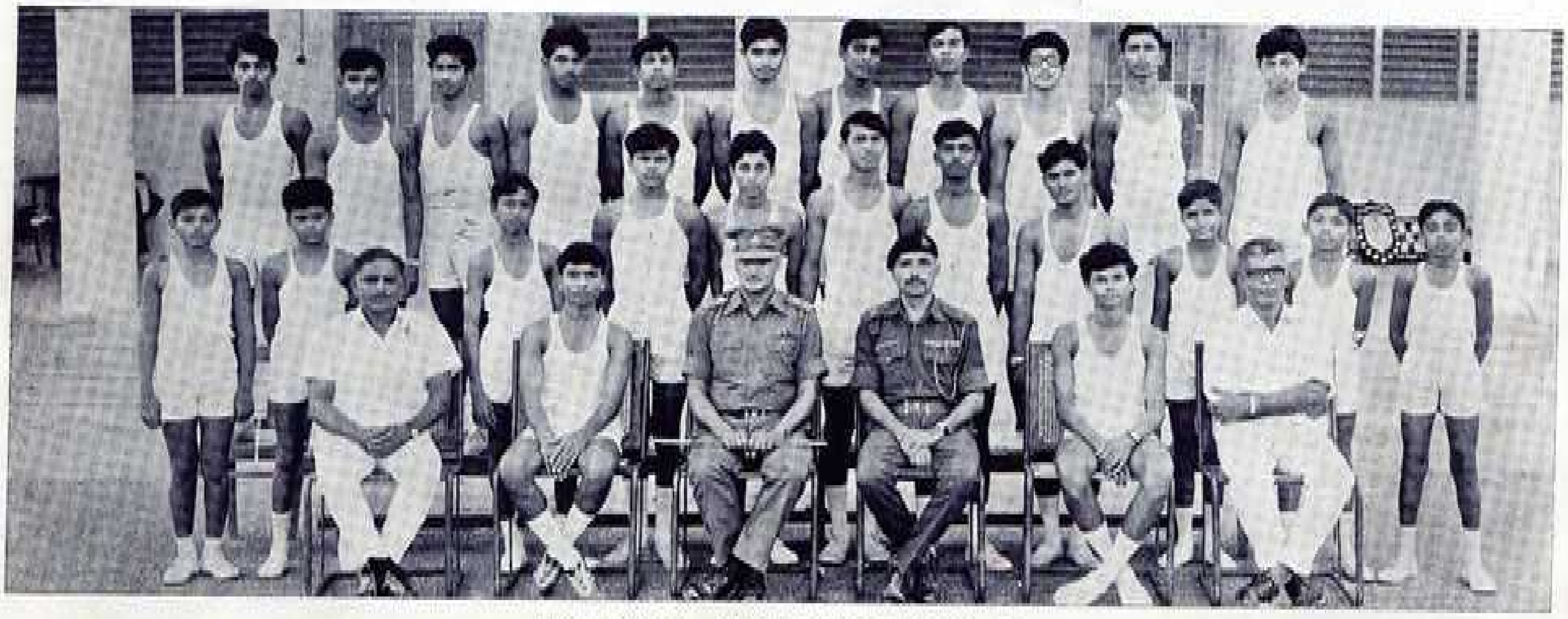

SCHOOL ATHLETIC TEAM

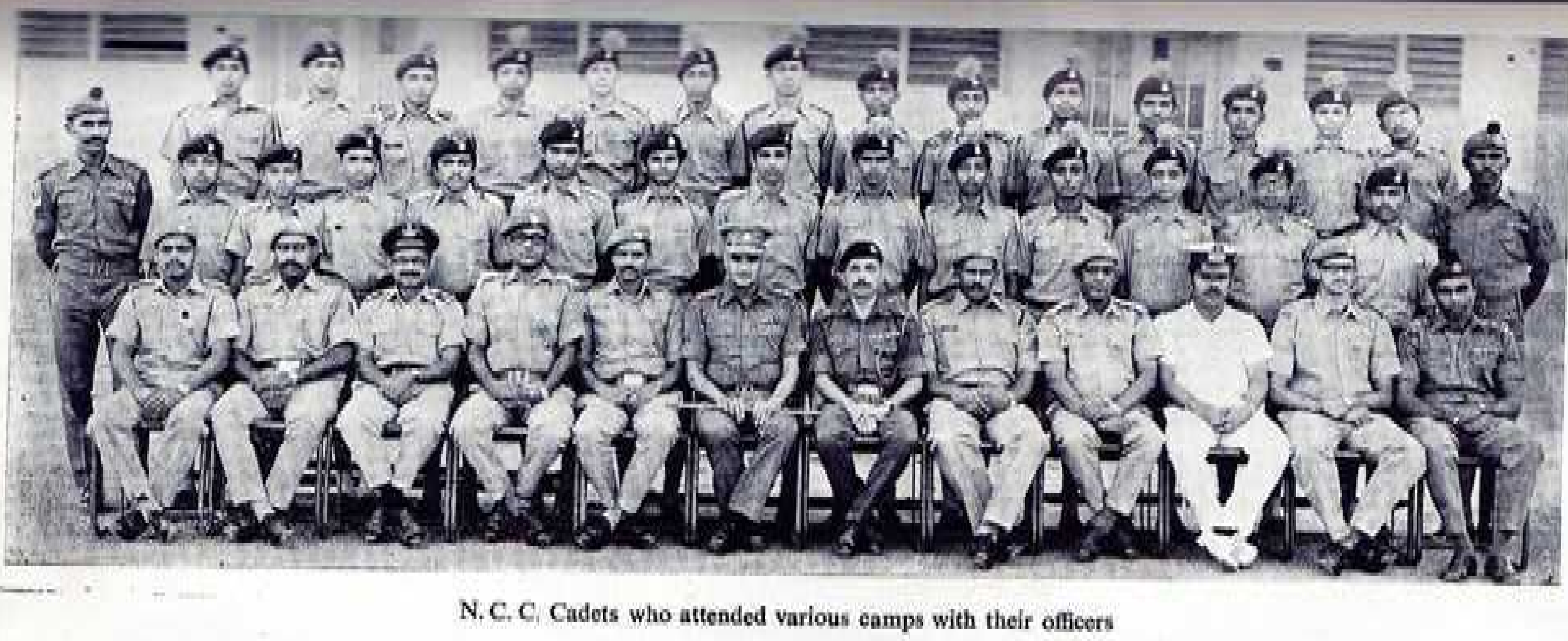

N. C. C. Cadets who attended various camps with their officers

Republic Day Contingent.

Rock Climbers.

SCHOOL DAY CELEBRATIONS

Guard of honour

Introducing the staff

Principal reads the report

Chief guest's address

Prize giving

Prize

Sportsman of the year

Arts and Crafts Exhibition

Drama

Tablo

Please don't kill me

Bada Admi

Flt. Cdt. P. Gopakumar Memorial Trophy.

EXCURSIONS

THE TINY TOTS

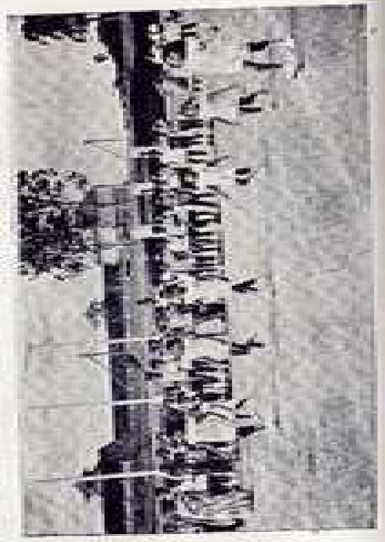

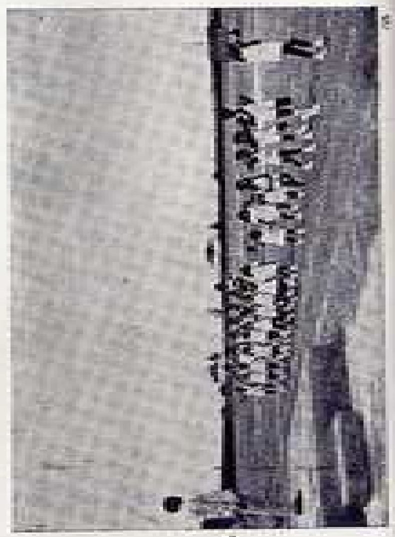

The Sun, Moon and my Aunt

Thomas Joseph
Std. X

I was alone and alone
On the hills near my home
Floating in the joy of loneliness.
It was seven,
And I was in heaven
The cool breeze came,

With a magic note.
The trees were dancing
Kissing their partners ;
While the shining sun was slowly
Setting for the solitary sleep.
The sky was red in
her shining bed,
The abode of eternal God.
Swiftly passed the
image of a villain
With a roughish face and crooked eyes,
And my aunt with smiling face
But in her eternal sleep.

The breeze changed into storm
Which knocked me down,
The trees were dashing
And repelling each other.
The sky was red,
bloodish red-
While the sun vanished
With darkness everywhere,
The moon came up with
patches in her face-
As if searching her dearest lad.

An Evening

K. Pradeep Kumar
Std. VII

I woke up in the evening,
And saw my friends playing.
I heard them shouting
With their clothes swaying.

I heard the birds crying
And saw them flying ;
Towards their cosy nests
Amidst the beautiful forests.

I saw the darkness fall,
And the sun setting like a red ball.
A group of bright clouds
Which looked like pearls.

I saw the shining moon
Coming up very soon
And heard the tricking echoes
From the nearby hills.

Oh ! how beautiful,
And how wonderful,
It is to enjoy such an evening
By using it for playing

Exhausted after a hard game
Which had earned me some fame
I retired into my little house
The evening robbed me of every grouse.

The Himalayas

R. Ullas
Std. IX

Oh! The queen of mountains,
With peaks like fountains;
Kissing the sky, and
Talking with the clouds.

She has a Mount Everest,
Which forms India's breast;
And she has many glaciers
Which act as her braciers. -

The milk from her breast,
Melts out from the crust;
Thus through her ranges,
Flows the pure Ganges.

She stands the storms,
Which come from her fronts;
She stops the clouds,
Coming to her bounds

She stands a protector,
From the coming invader;
And keeps up her crown steady,
Without losing beauty.

V. K. Krishna Menon

M. K. Habeebulla
Std. XI

" The age of empire has ended and nobody strove more for ending the British empire than Mr. Krishna Menon", said Mr. Michael Foot, Lord President of the Council and Leader of the British House of Commons, while delivering the Krishna Menon memorial lecture at New Delhi on Oct. 6, 1976, the second death anniversary of Mr. V. K. Krishna Menon, the founder of Sainik Schools. It will be in fitness of things to pay a tribute to this builder of New India on the occasion of his 80th birth day celebrations on 3rd May 1977.

Vengalil Krishnan Kunju-Krishna Menon was born on 3rd May 1897 at Panniakara in Calicut. His father's name was Krishna Kurup and his mother was Lakshmi Kutty. The young Krinsha Menon studied at the Muncipal School of Tellicherry, High School of the Brennen College and Ganpat High School, Calicut. He passed the Intermediate Examination in 1915 from Zamorin's College (now Guruvayoorappan College) Calicut and graduated in 1917 from presidency College, Madras. At Madras he came into contact with Mrs. Annie Besant, founder of Theosophical Society. From 1918 to 1924, he actively worked for the Home Rule League, started by Annie Besant. He was also a Scout Commissioner for Malabar—Cochin territory from 1920 to 1924.

In 1924 he went to London with Dr. George Arundale. He taught history at St. Christopher's School in Hertfordshire and obtained his London diploma for teaching in 1925. By 1930, he had become a B.Sc of London School of Economics, headed by Prof. H.J. Laski, an M.A. and M.Sc. of University College, London and a Bar-at-Law of Middle Temple, London. His political activities began in London, when he became Secretary of India League. In 1932, he came to India as Secretary of a fact-finding mission about conditions in India, along with Monica Whately, Ellen Wilkinson and Leonard Malter, all Labour M.P.s., From 1932 to 1946. Menon was a Borough Councillor of St. Pancras, a suburb of London.

In 1936, he attended the World Peace Congress as a representative of Indian National Congress. Menon was the proudest man in London when he hoisted the National Flag on 15th August 1947, when India became free. The same year he became India's first High Commissioner to the U.K. In 1952, he was named the Deputy Leader of Indian delegation to U.N. under the leadership of Mrs. Vijayalekshmi Pandit. But when Mrs. Pandit was elected the first Woman President of United Nations General Assembley, he became the leader of Indian delegation. In 1953, he was also elected to the Rajya Sabha from Madras Legislative Assembley Constituency. He was elected to Lok Sabha from North Bombay in 1957 General elections. He was Minister for Defence from 1957 to 1962, when he resigned following the Chinese attack on Indian territory. He was again elected to Lok Sabha in 1967 from Midnapore Constituency of West Bengal, as he had resigned from Congress by that time. He was elected to Lok Sabha in 1971, now from his home state Constituency of Trivandrum as an independent candidate. He died on Oct. 6, 1974. This in short, is his bio-data.

Krishna Menon was a man of many parts. As a Publisher, editor, patriot, Journalist, diplomat and above all a freedom fighter, he had few equals. He was the champion of non-alignment policy, the wisdom of which is being realised now, as about 90 developing countries of the world have become the active partners of non-aligned movement. He was the first man to coin the phrase 'Jute press' referring to capitalist Press tycoons of India.

Menon was not an arm-chair Socialist. As soon as he became the Defence Minister, he realised that there was regional imbalance in the Officer Cadre of Indian Armed Forces and the weaker sections of Society were not properly represented in it. To correct this short-coming, he founded the Sainik Schools- which have blossomed by now. At present every fourth new officer of Indian Armed forces is the Product of a Sainik School.

Another contribution of Menon to Independent India was his stress on self - reliance in defence. This was emphasised by the then Prime Minister Mrs. Indira Gandhi at the passing out parade of N.D.A. held on 11th Dec. 76. He was a far-sighted leader. He had planned to make the Petrol Bunks the Multi-purpose Distribution centres (M.P.D.C.) But he could not fulfil this dream. This is being done by the Indian Oil Corporation on a large scale as an out-let of Public Distribution system.

Krishna Menon was a nnteilectual colossus. Once an idea was born in his mind he followed it relentlessly till it was transformed into reality. His long innings of 23 years in London had made him a hero of freedom struggle. In between he found time to edit Pandit Jawaharlal Nehru's Autobiography and the glimpses of World History. He started the Twentieth Century Literary Series of Bodley Head, the prestigious publishing firm of London. He was the Editor of pelican Books, the serious side of Penguin series.

In his U.N. days he was nick-named 'Formula Menon', as he was a successful negotiator for the thorny issues facing the world today. He became the 'Hero of Kashmir' by his famous orations on Kashmir issue before the Security Council. Though he was very progressive in his outlook, he had respect for traditions. When the Hindu Code Bill was passed by the Parliament, he moaned it as a death of 'Marumakkathayam' or matriarchal system of Kerala. His 1971 election Compaign Manager Shri V. Nagappan Nair has recalled in a recent A.I.R. Programme entitled 'Krishna Menon as I knew him' that his affection for his niece Mrs. Madhavi Shastri was so much that he almost regarded her as his daughter. Thus to some extent he was a bridge between modernity and tradition.

His biography by T.J.S. George was published in 1964. A fuller biography till his death is yet to be written. His speeches and writings should be published, as they are the treasures of thoughts of a master-mind. His books and other articles have been given to Calicut University, where I hope a Menon Museum will be formed.

His biographer T.J.S. George has rightly said, "Menon may be down, but Menonism will not be out. He may have been disliked, but the causes he fought for were popular" He has not won in a cause that will some day lose, but lost in a cause that will some day win : His contribution to the development of the Indian Personality has been notable".

J.L. Garvin profoundly observes, "That we may keep our hold upon the meaning of life and preserve a conviction of human destiny, there is nothing more vital than that we should remember our dead. Few names can be recalled today with more Patriotic fervour or keener sense of public gratitude than that of V.K. Krishna Menon, who had spent half a century in the service of Mother land.

Bhagat Singh

Mathen Varkey
Std. X

Bhagat Singh, one of the greatest revolutionaries of India, was born on September 28, 1907 in the village of Barga in the Panjab. His mother was Vidyavati and his father was Sardar Kishan Singh.

He was an extremely brilliant boy and every-one loved him. When he was in the Fourt Class, he was asked what he would like to become when he grew up. "When I grow up", said Bhagat, "I will drive the British out of India." Thus patriotism flowed in his veins from even his childhood.

The Jallianwalla Bagh massacre in 1919 disturbed Bhagat's mind a lot. One day he went to the Bagh and in a bottle he collected a lot of mud soaked with the blood of the martyrs. Returning home he showed the bottle to the family and said, "Look here. This is the blood of the Indians killed by the British. Salute this.„ Putting the bottle in a niche, he worshipped it with flowers.

As Bhagat grew older the thought of being a revolutionary became firmer. Later on with the permission of his father, he left School and joined a revolutionary group. There was a condition that at the call of their leader they would quit their homes and join the group. Bhagat's marriage was fast approaching. But just then the leader called him and he left and nobody knew where he went. Before leaving he wrote a letter. It said, "The aim of my life is to fight for India's freedom. I don't wish for worldly pleasures. I have promised to sacrifice myself for the sake of the country. And now I am giving up my own happiness and going out to serve the country. Bhagat went to Kanpur and changed his name to Balwant Singh. He became a secretary of a revolutionary group called the Naujavan Bharat Sabha. Bhagat spread the message of revolution every where. Bhagat knew he was being watched by police spies. Once at Lahore, the police arrested him and locked him up in Lahore Fort Jail. They tortured him in different ways. At last a magistrate decided to free Bhagat on a bail of Rs. 60,000/- who would be ready to pay this amount ? Yet out of sheer love and affection for Bhagat, two rich men, Dunnechand and Daulatram came forward and Bhagat was left free.

In Delhi, Bhagat met the great revolutionary Chandra Sekhar Azad. Bhagat joined the Indian Socialist Republican Party. The revolutionaries were in need of bombs and Bhagat learnt the art of making bombs from another revolutionary, Jatindarnath Das. When they were in need of money they would loot the govt. offices.

In February 1928 when the Simon Commission came to India they were met everywhere with severe opposition. At Lahore, the Naujavan Bharat Sabha under Lala Lajpat Rai blocked the Commission. A police superintendent Scott ordered a lathi charge. A policeman known as Saunder rushed forward and hit Lajpat Rai on the chest. The Lala, being old, suffered for a month and died.

The revolutionaries decided to kill Scott and planned an attack. But it so happened that they mistook Saunders for Scott and Saunders was assainated. The bullet struck the chest of the man who had struck the

chest of the Lala, who was now avenged...

On 8th April 1929, the Central Legislative Assembly met at Delhi. While the meeting was going on, Bhagat and another revolutionary Batukeshwar Dutt entered the hall and hurled bombs. There was terrific chaos and the hall was filled with cry of "Long live the Revolution." Bhagat and Dutt allowed themselves to be arrested by the police. They were kept in Lahore Fort Jail, where they were not treated well.

The trial of Bhagat with another two accomplices, began. The two were Rajguru and Sukhdev. Finally verdict was given that they were to be hanged. When this news spread the people were mad with rage.

March 23rd dawned. That was the day when they were to be hanged. The three were fearless and cheerful.

They themselves placed the noose around their neck after kissing it and died with the name of Bharat Mata on their lips.

Even today the heroic spirit of Bhagat is an unfailing source of inspiration to the youth of the country.

Bhagat's courage, spirit of adventure and patriotism are an-example to one and all.

WE SERVE SCIENCE

SCIENCE SERVES MAN

SERVICE SCIENCE FOR OVER
3½ DECADES

Laboratory Supplies Company

M. G. Road, P. B. No. 27, Trivandrum-1

Tele : RADIUM • Phone : 2225

An evening walk by moonlight

N. Sanal Kumar
Std. XI

" A thing of beauty is a joy for ever " said Keats and looking back I feel I definitely am with Keats in making that statement. For it was nothing but beauty which pervaded the world when we went on that evening walk by moonlight.

My uncle is the proprietor of a big luxury resort by the sea. Such a gem of place was never to be found, with wide beaches, swaying coconut palms, a cool lingering breeze and a vast ocean lapping at the feet of the resort. It ws to this place that she had gone on a vacation with her family bidding me a tearful farewell. On an impulse I packed my things and set out to the same place. Having arrived there we managed to meet at intervals, but always there was either her mother or brother lurking in the background preventing a really intimate and soft talk.

But the saying goes " where there are roses there are bound to be thorns " and Dame fortune had the kindness to smile upon me after many occasions of dark scowls. Her mother, father and both the brothers were going out a pleasure cruise lasting two days, and it was then that the world became sunny for me. She was left behind because of a sore thumb. But she was happy to go an evening stroll with me by moonlight.

At about 6.30 p.m. I bathed, put on a debonair shirt and trousers, pulled on my hunter shoes and was in front of the mirror, carefully arranging and re-arranging my hair, brushing spots of my trousers and rehearsing sentences to open with. At last, being satisfied with myself I once again checked my shirt and hair and swiftly transported myself to her room.

She was as usual her charming self, immaculately dressed but looked as casual as ever. Her hair was arranged in a wavy way.

We got out of the hotel. I was stunned by the beauty Ma nature had arranged for me. In front of us lay the Arabian Sea vast and shimmering in the pale moonlight. Standing on the cliff in front of the hotel I heaved a sigh of thanks to the Almighty who arranged this.

A rustle of skirts and she stepped forward, going down the cliff. I held her hand, cautioning her to step carefully. Even while holding her soft rosy hands I saw the silvery moonlight playing on her auburn hair, turning it into shades which bear no description. As we stepped down and down and finally on to the beach I became increasingly aware of the tremendous beauty around me which the moonlight had so considerably enhanced. The non-stop silvery glimmer of the sea, the distant roar of waves pounding the beach, (the area of the sea around the resort was placid, with only occasional waves) the soft crooning of the night birds, eerie chirping of the crickets, and last but not least the happy tone in which she was talking to me, were all things which I would have expected in a Hollywood movie.

I woke from my naturalists reverie to find that she had gone quite a distance ahead and was beckoning me from the top of a rock. The original Venus sitting bathed in the moonlight, would not have charmed me

any more than her sitting on the rock bathed in moonlight, and the silvery sheen of the sea casting a shiny halo round the figure.

After a few minutes rest we strolled off again. Now along a stretch of beach, now jumping from rock to rock to avoid water which came singing in. It was only then that I realised that poets were in such a high demand. Had I been a poet, I feel I would have sat down at the instant, and written a long long poem about 'all things bright and beautiful'. But I was not a poet so I proceeded feeling the gentle waves lapping my shoes and hearing them lap against her ankles.

Walking a lot further we fell into a lively conversation and it was then that she pointed out to me the full moon peeping through the swaying palms, swayed by the effect of the gentle breeze, the same breeze which blew her beautiful hair about her face, and mine almost off my head. After a while she said, " Hark " and pointed to a trio of fishing boats coming in. The fishermen were singing enchanting songs whose meanings might not have been anywhere near romantic; but they certainly appealed to me very romantic and befitting the occasion. When the wind was favourable we could properly hear some snatches of words. When she heard them she turned towards me with a sparkle in her eyes which could not be mistaken.

We were resting in a shaded cove, not far from the hotel, when two birds of the night suddenly screeched past, very close over head giving us a nasty shock. But when we realised they were birds we were only glad to have had that shock.

It was while resting there, taking in our fill of the beauty, a moonlight night, that we heard the launch. We were savouring our precious moments of union in perfect harmony with the entire beautiful cosmos, when a discordant note broke through. The chug-chug of a powerful launch could be spotted two or three miles away and if one was experienced, one could immediately detect some damage to its engine. This definitely was the sad melodies of a wounded launch, and we in our moments of apprehension could only imagine that her father and mother were coming back for some reasons.

Her parents had not approved of our romance and so we raced back to the hotel. Coming back at such a brisk pace we were oblivious of all the heavenly beauty surrounding us but were obvious only of one fact that her parents were coming back. We reached the hotel in less than twenty minutes and went quietly to our respective rooms. I changed over to lungi, and shirt and came to the jetty. To my utter consternation and chagrin, I learned that it was only a fishing boat which was damaged out at sea, lumbering back to the nearest anchorage.

Later that evening we sat together hand in hand on the terrace overlooking the sea and had an aerial view of the places of our walk. The small rocks, the shaded cove, all seemed to me heaven descended on earth. It was and it is to be a memorable walk, plus a memorable run, in the evening by moonlight.

The incident described above is purely imaginary and has no reference what so ever to any person place or thing—N.Sanal Kumar)

(The essay was adjudjed the best in the English Essay Writing Competition for seniors—Editor).

An educational trip

Anil P.
Std. VI

On 16th January 77 all the boys of standard VI including me were very much excited because that was the day of our Educational trip to Trivandrum All of us got up early in the morning, pulled up our dresses and got ready. We waited for the bus to come. When it came we shouted an whistled. We all got in and beofre long the driver got into his seat and the bus started.

First of all we visited the swimming pool. We saw the diving stand and the clear water of the pool. Next we saw Bal Bhavan. We had only a glance of it. We were told that small children used to play there. We saw their auditorium also.

Then the bus headed for zoo. All the boys were eagerly waiting to get inside the zoo. When we entered we looked at the cages. First we saw different kinds of birds. We had great fun when we reached the cages of monkeys. It was a treat to see their funny actions. We could not stop laughing. We saw an artifical forest in which the lions were resting. In the museum we came across many models and paintings. We enjoyed the paintings of two celebrated artists Svetoslay Roerich and his brother Nicholas Roerich.

Our next programme was to visit the Neyyar Dam. There we saw some statues made of clay. First I thought they were real ones. But soon I knew I was cheated. They were only statues. We climbed up the tower and saw the beautiful landscape. Then we went through the gardens and while walking I was frightened by a man carrying a gun. My wonder was great when I came to know that it was only a statue.

Next we proceeded to see the airport and the aquarium. We were a few minutes late to reach the airport. We were disappointed to know that a plane had just taken off. And the next fight was only after two hours. In the aquarium we saw different types of fishes. In one of the aquariums I couldn't see anything. Suddenly something came out which frightened me. I saw a big tortoise swimming and the hand of the tortoise terrified me. It seemed to me as if the tortoise was flying.

We went to the Kovalam beach also Kovalam has developed into an international tourist centre. There we saw many people coming from different parts of the world. We saw an English lady who was going to the sea with her puppy. The dog was scared of the waves. The lady then took a piece of wood and threw it into the water The puppy was asked to get it. It was still afraid of the waves. But it was a clever dog. When the waves went back it ran and took the wood. Some of the boys collected shells there.

We were lucky enough to see the beautiful sunset at Kovalam. But Unfortunatley it was time for us to come back to school. We sang songs all the way back to school. When we reached the school we were all exhausted. But we were happy. The trip was a woundenful experineee to me as well as to my friends.

They give you a kick out

P. Ajith Kumar
Std. XI

A brief spell of life in an imaginary world which means a brief spell in this world also-and that too not very pleasant. This is a BOON guaranteed by a shot of heroin, a few experinece of hashish, marijuana etc. Throughout the world the youth and teen-agers are falling an easy 'prey to this modern evils. An apt sentence would be " a kick in time saves nine ".

Adolescents get introuced to the charisma of drugs merely for the kicks they give but are usually stuck with them for life. A small dose of heroin can do irrarable damage to almost our entire system. Tragic stories written by heart-broken parents can very often be read. These have been written in the hope that others wouldn't fall victim to this menace of the modern day.

As an instance, a loving, heart-broken mother, whose rather brilliant son fell a victim to this dreadful shot, has related the consequences. The son, a would-be-officer, under training at West point ; U.S.A., once tried out a shot of heorin and that was that. With just one shot he got addicted to it and could not shake this off. He was given psychiatric treatment, but the effect of the first shot still prevailed. His father-a level headed clam policemen was forced to withdraw him from West point. His con-dition fluctuated between almost a normal and a totally abnormal stage. On one of his tantrums he got into possession of two kitchen knives and was about to embark on a patricidal mission, when his father, tears streaming down his cheeks, drew his gun out of his holster and shot him down :

All cases are however not so dark. Some of these end up in a much better and positive manner. There may be still room for hope.

Mark was once a fine, happy talented teenager. But when the shadows fell, they engulfed the entire family with devastating swiftness. He was a bright, good-humoured, outgoing and happy sort of guy but when it came to the question of drugs he began to feel defeated in life and that he was not only running his own life ; but ruining the lives of those close to him. This was a luckier case. Mark survived an attack of hepatitis and never got addicted to drugs again.

From all over the globe thousnads of young people have made their way to Kath-mandu : capital of the tiny Himalayan Kingdom of Nepal. Their purpose—to enjoy legal use of drugs. For most, it is an agonizing experience, for many a fatal one. The young Europeans who got there live in a miserable condition. All they thought or knew about was drugs. They made money begging, turning water-wheels and even stealing. Inagine the condition of this once proud race of the world doing all these humiliating chores just for a shot of heroin.

The effect of hashish or heroin is very different from other drugs. Everything beco-mes more unreal and further away. The idea of time disappears in an intense fit of eupho-ria. The addiction is swift and inevitable and one becomes a slave of it after the very first shot.

In an inacessible region South East Asia. heroin is being manufactured on a large scale and smuggled out to various parts of the

world, Stopping this monstrous business has become a formidable challenge. The American solidersor G.I.S. in Vietnam all got used to taking these kinds of shots. Heroin is more commonly injected beneath the skin. A quarter of a gram of this heroin costs Rs. 20 to 25 or so.

The Opium heart land is the 'Golden Triangle'—15.5 million hectares of jungle clad mountains straddling the borders of N.E. Burma, northern Thailand and northern Laos: Practically uncontrolled by any of these three Governments, it is a wild place inhabited by rugged hill tribes, irregular troops, orginized insurgents and smugglers. It supplies 50-70% of the world's heorin. Now with narcotic agents stationed in this area the opium traffic is much reduced and controlled.

The Italian 'Mafia' as these opium gang of traders were called, started the large scale production. They constructed labo-ratories first to produce the low grade purple smoking heroin or No. 3 heroin. With the increase of demand they switched over to producing the quality No. 4 heroin—96% pure. It is put into small plastic vials. Stamped on to the vial top is the grimly humorous label 'Healthy No. 4. This can be smoked or sniffed and those who use it under the illusion that it is non addictive often learn the truth only when they are hopelessly hooked.

Smuggling and opium traffic had been checked to a large extent now-a-days by the alert and strict customs officials. But the greater part of the initiative should be taken by the society. If the society as a whole puts up a joint effort to do away with all these tragic happenings orginating from a shot of heroin there is no reason why the world oughtn't be a much cleaner and nobler place.

Teach your child to save now

open an account for him

with the STATE BANK

STATE BANK OF INDIA

the biggest Bank serves the smallest man

Charles Dickens

T. P. Shahida
Std. VII

Charles Dickens was born on 9th February 1812 at Portsmouth, where his father was a clerk in the navy pay office. His whole life was spent within a circle drawn round London, including Chatham, Rochester and Gadshill. His father moved to Chatham when his son was four years old. Dicknes lived there till the age of nine. As a child he was very delicate and spent most of his time in his room reading over and over again the few books he had. He used to pretned that he was the hero of the tale he was reading.

At the age of seven Dickens was sent to a school. He was very happy there and spent hours acting his tales under the trees. But the condition of his house became very poor. So, the family moved to a poor house in a dull street near London. After this there was no more happy school time for Charles; instead, he had to help his mother to do house work. His father got deeper and deeper into debt, and finally was forced to go to prison-the famous Marshalsea, about which his son wrote in 'David Corperfield'. In it we have an account of the arrest of his father, who is described as Mr. Micawber. In this book, which is his master-piece, he tells us the miseries, the trails and tribulations he endured. His family, having no home of their own, went to live in the prison with their father, while, Dickens was sent to work in a factory.

He was very sad there; and seemed to have lost all his beautiful world for ever. Every Sunday he spent with his family in prison. The Dickens family were luckily set free by a legacy.

When he was twelve years old, Charles found himself a happy school boy again. But this didn't last long, for his parents made him a clerk in a lawyer's office. He used to spend his evenings studying in the British Museum. He also travelled about the country collecting news from the people far from London. While he was earning his living in this way he found time to write tales. His first tale was called 'Mr: Minns and his Cousin'. It gave him courage to write more and soon afterward 'The Pickwick Papers' came out.

'The Pickwick Papers' is not a novel as such; it has no plot and is just a collection of stories and scenes loosely joined together. It is a collection of laughable adventures. Many admirers of Dickens were so impressed by these stories, that they called their dogs and cats-Sam Weller, Jingle or Mrs. Bardell. Dickens showed in his stories his power of making people weep as well as laugh. After Pickwick there followed many more Stories.

Dickns had a chance to visit America. After his visit, he wrote, 'Martin Chuzzle-wit'. Dickins' habits of work were very regular; and although he wrote many books his way of writing was very slow. He loved fine clothes. He had made for himself a waistcoat of black satin embroidered with many cloured flowers.

Dickens breathed his last on June 9, 1870 at Gadshill.

His last novel was Edwin Drood. He sat writing in his summer-house (in the garden of his house) at Gadshill. He had

reached the exciting point in the tale when the hero, young Edwin, is murdered. The writer died in the middle of his work, his pen stopping its labours in the midst of a syllable. The last words of this great novelist can be read in that unfinished story. Carlyle, hearing that Dickens was dead, described him "The good, the gentle, high-gifted, ever-friendly noble Dickens—every inch of him an honest man."

John: Mother, don't men go to heaven ?

Mother: Yes, surely my dear. What made you think so ?

John: Oh! I haven't seen any pictures of angles with mustache.

** ** **

1st man: Yesterday I saw two boys going so near that one touched the other.

2nd man: Where they really very close ?

1st man: Oh ! Sorry. They were one metre far from one another.

2nd man: Yesterday I saw a man eating a fish through his nose.

1st man: Was he ?

2nd man: No, Sorry. One inch below his nose.

Kora Abraham
Std. VI

SAINIK SCHOOL IN PROVERBS

Compiled by
N. Anil Nair

Something is better than nothing.

All that glitters is not gold

It makes much skill to wield the quill.

Never buy a pig in a poke.

It is difficult to get two heads under one hat.

Knowledge is power.

Slow and steady wins the race.

Cut your coat according to the cloth.

Half a loaf is better than no bread.

One Flower makes no garland.

Out of the frying pan into the fire.

Let bygones be bygones.

Some famous last words

1 'Remember.' —Charles I

2 'Crito, we owe a cock to Aesculapius.' —Socrates

3 'I shall hear in heaven.' —Beethovan

4 'Et tu, Brute !' —Julius Caesar

5 'You will find the word Calais written on my heart.' —Mary I

6 'The executioner is, I believe, very expert; and my neck is very slender.' —Anne Boleyn

7 'That unworthy hand ! That unworthy hand ! —Archbishop Cranmer

8 'Don't let poor Nell strave.' Charles II

9 'One man have I slain to save a hundred thousand.' —Charlotte Corday

10 'I thank God I have done my duty. Kiss me, Hardy.' —Horatio Nelson

The most amusing thing which happened to me

Bejoy George Oomman
Std. VIII C

Adventure is the spice of life. Late Mr. Chesterton once said, " A life without adventure is as dull and unsignificant as the mere existence of vegetables, plants and trees." We will be forced to meet many jotting experiences in our life. Some of them may be good, some bad, some happy and some sad.

The most interesting event in my life happened when I was residing in Rourkela, Orissa. I was only a youngster at that time. My father proposed to go for a festival in Puri, a nearby town. I was in high spirits when we set out for the journey in a car. I was so happy that I hugged my father. To my surprise he too was in high spirits. We reached the place by dusk. We could see the high dome of the temple shining in the last rays of the golden sun. It was really a majestic scene. I understood from my father that it was the Sun Temple Konarak, near Puri.

We spent the night in a nearby hotel. Early next morning we set out to see the temple. There was the hell of a rush at the entrance and in the temple courtyard. The temple glittered brightly in the golden rays of the sun. I was so happy at this enchanting view that I was overwhelmed with joy. The temple was in the shape of a huge chariot. It rested on seven wheels and was drawn by twelve horses. I saw many stalls and in the corner of my heart I had a wish to buy many things. But my father did not allow me to do so. A festive mood prevailed over the area.

Suddenly we heard the chatter of the trumpets and the drums. The curtain moved and I saw the idol. It was carried on an elegantly decorated elephant. The idol shone brightly in the light of the torches. It was really a marvellous sight. Many ' Pujaris ' sat on both sides and chanted hymns. A holy atmosphere prevailed among the entire population collected there. I saw every nook and corner of the temple and I appreciated the architecture much. It was a harmonious blend of Hindu-Muslim architecture. I was amazed to know that the temple was built in the Middle Ages.

Soon it was 9'O clock. I did not know how the time passed. I felt hungry that I urged my father to go back. Suddenly there was a blast with a trumpet. The pujari came in dazzling white costumes. There was a huge rush for his blessings. To my terror I found myself moving with the crowd. Soon I reached just in front of the poojari. I was in deep despair. I desperately struggled to go in the direction which I came. But all was in vain. I beat my head and chest in despair. I was in such a desolate state that the fear of getting lost chilled my heart. I saw the tip of my father's shirt at a distance. I shouted aloud but my voice mingled with that of the crowd. Soon I lost the sight of it. My hopes sank and all my shouts were in vain. Fear made my blood run cold. Suddenly I began to cry. Soon many people flocked around me and inquired why I was crying. I explained them my sad condition. They took pity on me and announced my father's name through a mike. My parents had been much worried as the search for me proved in vain. It so happened that my father was announcing about me through another mike in the same compound. We were very happy to meet again. Tears of joy ran down our cheecks. They were really some breathless moments.

It was a happy reunion. Later we all spent many hours laughing about the incident. Whenever we bring this incident for talk mother weeps. I still have a vivid picture of the last lap of the incident though the first phase of it is dizzy. It really took breath out of me for some moments. It was a hearty and unforgettable experinece.

[This essay was adjudged the best in English Essay Writing Competition for juniors—Editor]

WITH THE BEST COMPLIMENTS FROM

V. T. NAIR

TRIVANDRUM

Who said the following

1 "Dr. Livingstone, I presume?"

2 "I would rather have written those lines (Gray's Elegy) than take Quebec."

3 "I have nothing to declare except my genius."

4 "Roll up that map (of Europe); it will not be wanted these ten years."

5 "We are not amused."

6 "......government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth."

7 "....When a man knows he is to be hanged in a fortnight, it concentrates his mind wonderfully."

8 "I really do not see the signal!"

9 "Patriotism is not enough. I must have no hatred or bitterness towards anyone."

18 "Soldiers......from the summit of these pyramids, forty centuries look down upon you."

Compiled by

K. Narayanan
Std. IV B

Answers on the next page

1 Sir Henry Morton Stanley (on meeting Livingstone at Vjiji, Central Africa on 10 November 1871).

2 General James Wolfe (the night before he was killed on the Plains of Abraham in the battle for Quebec ana Canada).

3 Oscar Wilde (at New York Custom House).

4 William Pitt (Prime Minister—on hearing the result of the battle of Austerlitz).

5 Queen Victoria.

6 Abraham Lincoln (U.S. President—address at Gettysburg).

7 Dr. Samuel Johnson.

8 Horatio Nelson (putting the telescope to his blind eye).

9 Nurse Edith Cavell (before her execution in the First World War).

20 Napoleon (speech before the battle of Pyramids).

Climb just 7 steps now
to a lifetime of
HAPPY RETURNS!

Union Bank's
LIFE LONG INCOME SCHEME

PAYS YOU A MONTHLY SUM FOR LIFE !

We Help You Help Yourself
Union Bank of India
(A Government of India Undertaking)

CROSSWORD No. 4.

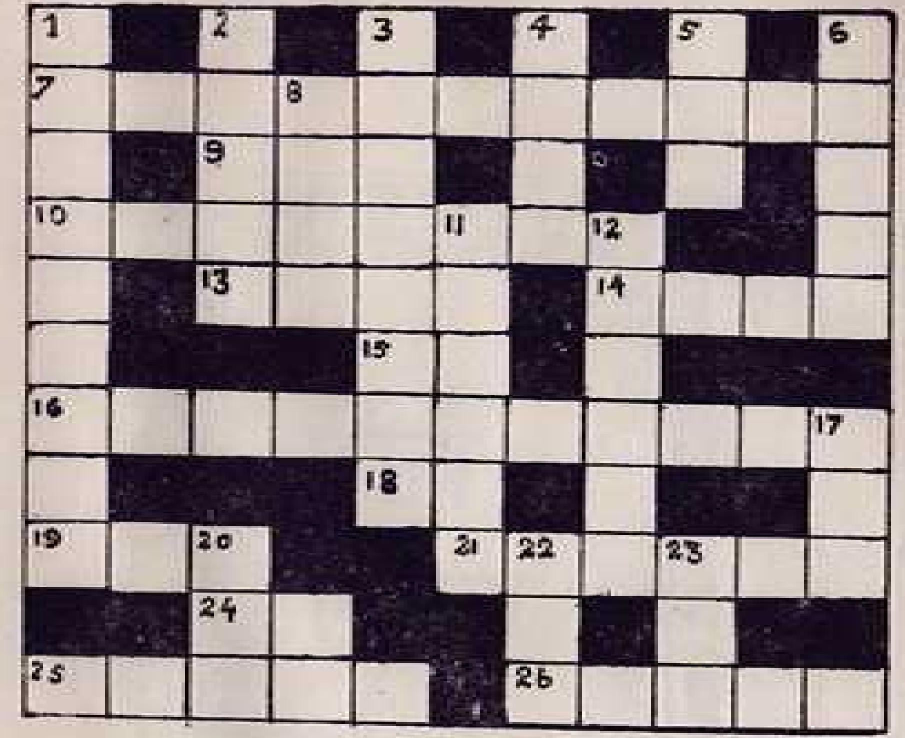

Clue Down

1 An acquaduct that changed a regime. (9)
2 An eskimo would be at home to you here. (5)
3 The last refuge of scoundrel! (8)
4 Get it by labouring for it. (4)
5 Israel was Abraham's relative? (3)
6 Attempts in your note books. (5)
8 She does not sing early! (4)
11 Office Superintendent becoming a bone! (6)
12 It helped to smoothen his feelings. (6)
17 A cloistered lady. (3)
50 Do not burden him with what he has to pay to the Govt. (3)
22 Umpire's fingers indicate just this! (3)
23 Mummy tells you to keep quiet. (3)

Clues Across

7. Englishmen have this tribal name (11)
9. Shastri has something common with an Indian red (3)
10. Wordsworth recollected these feelings in tranquility (8)
13. A cereal that Scotsmen take or so Jhonson says (4)
14. Its all correct (2)
15. Indian Standards has a simple verb in them (2)
16. Donkeys forming a group (11)
18 The Time Machine is classified in this group (2)
19 Look to your ears, nose and throat, says this specialist (3)
21 Examplar service like that of this man. (6)
24 And now has this article in it. (2)
25 Hero of the scandel involving one down. (5)
26 What Satan did to Eve. (5)

हिन्दी विभाग

विषय सूची

1	वन्देमातरम् शताब्दि	—	कु. सुनिता टेकाले
2	प्रधान मंत्री श्रीमती इन्दिरा गांधी का बीस सूत्री कार्यक्रम	—	ऐ. पी. विपिन
3	मदन मोहन मालवीय के जीवन-चरित्र पर एक वीक्षण	—	एस. सतीष कुमार
4	मेरी छोटी बहिन	—	जे. डी. दिलीप
5	मनुष्य 'मार्स' तक	—	निधिन
6	बहादुर रमेश	—	हरीष चन्द्र जोशी
7	त्रिवेंद्रम के चिड़िया घर की सैर	—	महेश विटेकर
8	आपात काल	—	रमेश बाबु
9	पाप का परिणाम	—	सी. सी. राहुल
10	एक क्रांतिकारी साहित्यक स्व: श्री यशपाल	—	कु. माधुरी विटेकर
11	हिन्दी के प्रशस्त महाकाव्य	—	गोविंद टेकाले

वन्दे मातरम् शताब्दि

—कु. सुनिता टेकाले, कक्षा VIII

आप में से बहुतों ने "वन्दे मातरम्" गीत सुना होगा। उसकी मीठी और गंभीर गूंज राष्ट्रीय झंडा फहराने के समय अक्सर सुनाई पड़ती है। इस वर्ष 'वन्दे मातरम्' की शताब्दि बड़े धूमधाम के साथ मनाई जा रही है। पूरे देशभर अनेक समारोहों में इस राष्ट्रगीत की स्मृतियाँ ताज़ी की जा रही है। आओ, इस अवसर पर हम सुख-दुख और देशप्रेम के इतिहास की कहानी कहनेवाले इस गीत का अतीत देखने का प्रयास करें।

सबसे पहले 'वन्दे मातरम्' गीत बंकिमचन्द्र चट्टोपाध्याय द्वारा लिखित उपन्यास 'आनन्द मठ' में आता है। यह बात 1876 की है। यह उपन्यास बँगला भाषा में लिखा हुआ था। किन्तु अब हिन्दी के साथ अन्य कई भाषाओं में यह उपन्यास अनूदित हो चुका है। 'आनन्द मठ' उपन्यास में भवानन्द नामक एक सन्यासी महेन्द्र नाम के एक व्यक्ति को एक गीत गाकर सुनाता है। महेन्द्र पूछता है—"माँ कौन है?" भवानन्द उत्तर देता है—"देश जननी को ही हम माँ करके जानते हैं। जन्मभूमि हमारे लिए स्वर्ग से भी ऊँची है। जिस देश में हमने जन्म लिया वही मेरी माँ है। मेरे माँ, भाई, बहन कोई भी नहीं है, मेरी स्त्री नहीं है, लड़का नहीं है, घर नहीं है, हमारे लिए केवल सुजलां, सुफलां शस्यश्यामलां यह देश माता है।

यह कह कर भवानन्द फिर रोते हुए गाता है— वन्दे मातरम्!

सुजलां सुफलां मलयज शीतलाम्
शस्य श्यामलां मातरम्।
शुभ्रज्योत्स्नां पुलकितयामिनी
फुल्लकुसुमित द्रुमदल शोभिनीम्।
सुहासिनी, सुमधुर भाषिणीम्
सुखदां, वरदां, मातरम्।
त्रिंशत्कोटि कंठ कलकल
निनाद कराले
द्वित्रिंशकोटि भुजैधृतखरकरवाले।
के बोले माँ तुमि अबले, बहुबलधारिणी,
नमामि तारिणी, रिपुदल वारिणी
मातरम्।
तुमि विद्या, तुमि धर्म, तुमि हृदि, तुमि मर्म,
त्वंहि प्राणाः शरीर।
बाहुते तुमि मा शक्ति, हृदये
तुमि माँ भक्ति,

तुमारी प्रतिमा गड़ि मन्दिरे-मन्दिरे,
त्वं हि दुर्गा दश पहरणं धारिणी,
कमला कमलदल विहारिणी,
वाणी विद्या दायिनी: नमामि त्वाम
मातरम् ।
नमामि कमलाम् अमलाम् अतुलाम्,
सुजलाम्, सुफलाम् सुस्मिताम्-भूषिताम
धरणीम् भरिणीम् मातरम् ।

इस गीत ने लाखों स्वतंत्रता-सैनिकों को प्रेरणा दी है। शहीद मदनलाल धींगड़ा जिनकी अस्थियाँ हाल ही में भारत में लाई गई हैं, यह गीत गाते हुए फाँसी पर चढ़े थे। हैदराबाद में तो देशभक्त रामचन्द्र राव को 'वन्दे मातरम् रामचन्द्रराव' कहा जाता है। केरल में भी श्री के. केलप्पन, मन्नतु पद्मनाभन तथा श्री के. पी. केशवमेनन आदि स्वतंत्र्य-सैनिक तथा देशभक्तों ने इस गीत से प्रेरणा ली है। 30 दिसंबर 1976 को इस गीत की शताब्दि के अवसर पर एक विशेष डाक टिकट भी जारी किया गया है।

With best Compliments from:

The Lakshmi Medical Stores

MAIN ROAD, TRIVANDRUM-1

A marvellous name achieved by service and not by advertisements

प्रधान मंत्री श्रीमती इन्दिरा गाँधी का बीस सूत्री कार्यक्रम

—विपिन. ऐ. पी. कक्षा X

एक जुलाई १९७५ को प्रधान मंत्री श्रीमती इन्दिरा गाँधी ने आर्थिक कार्यक्रमों की घोषणा की। उसे बीस सूत्री कार्यक्रम भी कहते हैं। इस से देश की गरीब, अनपढ़ जनता का उपकार हुआ है। मज़दूर, भूमिहीन, आदिवासी तथा छात्रों के लिए तो यह एक वरदान ही सिद्ध हुआ है। कार्यक्रम के २० सूत्र निम्नलिखित हैं।

1. अवश्यक उपभोक्ता वस्तुओं के दामों में गिरावट के स्थान को बनाये रखना, उत्पादन व उत्पादकता की गति तेज़ करना।

2. कृषि भूमि की हदबन्दी को तेज़ी से लागु करना, अतिरिक्त भूमि को तेज़ी से भूमिहीनों के बीच बाँटना तथा भूमि सम्बन्धी प्रलेख तैयार करना।

3. भूमिहीन व समाज के कमज़ोर अंगों के लिए आवासीय भूमि के आवाहन को तेज़ी से लागु करना।

4. मज़दूरों से जबरन काम करने को तुरंत गैर कानूनी करार दिया जाएगा।

5. ग्रामीणों के कर्ज़ की माफी। भूमिहीन मज़दूरों, छोटे किसानों व दस्तकारों के कर्ज़ को वसूली पर रोक लगाने केलिए कानून बनाए जाएँगे।

6. खेतिहर मज़दूरों को निम्नतम मज़दूरी संबन्धी कानून में संशोधन होगा।

7. ५० लाख हेक्टेर भूमि में और सिंचाई व्यवस्था की जाएगी। भूमिगत जल का अधिकाधिक उपयोग करने केलिए राष्ट्रीय कार्यक्रम बनाए जाएँगे।

8. बिजली उत्पादन कार्यक्रम में तेज़ी-लाई जाएगी, केन्द्र के नियन्त्रण में सुपर-ताप बिजली-घरों की स्थापना की जाएगी।

9. हथकरघा क्षेत्र के विकास के लिए नये कार्यक्रम लागु किए जाएँगे।

10. नियन्त्रित मूल्य पर बिकनेवाले सफेद कपड़े की 'क्वालिटी' सुधारी जाएगी और उनके वितरण की उचित व्यवस्था की जाएगी।

11. शहरी भूमि व शहर बसाने योग्य भूमि का सामाजीकरण, खाली छोड़ी गई अतिरिक्त भूमि पर कब्ज़ा करने तथा नये आवासों में चौकी क्षेत्र को कम करने के लिए कदम उठाए जाएँगे।

12 शहरी संपत्ति के मूल्यांकन के लिए विशेष दस्तों की स्थापना की जाएगी। कर चोरी व गलत सूचना देनेवाले के खिलाफ सरकारी तौर पर मुकदमा चलाया जाएगा।

13 तस्करों की संपत्ति जब्त करने के लिए विशेष कानून बनाए जाएँगे। उनकी अपने नाम की तथा बेनामी संपत्ति को भी जब्त कीजाएगी।

14. पूँजी निवेश प्रक्रिया को उदार बनाया जाएगा, लेकिन आयात लाइसेन्स का दुरुपयोग करनेवालों के साथ कड़ी कार्यवाही की जाएगी।

15. उद्योग में कर्मचारियों के योगदान को तथा उत्पादन कार्यक्रम सम्बन्धी, योजनाएँ शुरु की जाएँगी।

16. सड़क परिवहन के लिए राष्ट्रीय 'परमिट' योजना शुरु होगी।

17. मध्यम वर्ग के लिए अर्थकर में छूट की सीमा ६००० रु. से बढ़कर ८००० रु. कर दी जाएगी।

18. छात्रावासों में छात्रों के लिए नियंत्रित मूल्य पर अवश्यक वस्तुओं की व्यवस्था की जाएगी।

19. उन्हें नियंत्रित मूल्य पर पुस्तकों व 'स्टेशनरी' सामान उपलब्ध कराए जाएँगे।

20. नई 'अपरेन्टिसशिप' की योजना शुरु की जाएगी जिससे रोजगार व प्रशिक्षण के अवसर बढ़ेंगे। इसमें समाज के कमजोर वर्गों की प्रमुखता दी जाएगी।

Handicrafts
Gifts
Toys
Sports Trophies
And
Jewellers

T. S. S. MANI & Co.,

M. G. ROAD, TRIVANDRUM-695001
Kerala

मदन मोहन मालवीय के जीवचरित्र पर एक वीक्षण

—एस. सतीषकुमार कक्षा XI

महामना मदनमोहन मालवीय का जन्म 15 दिसंबर 1861 को इलाहाबाद के एक प्रतिष्ठित कर्मकाण्डी ब्राह्मण परिवार में हुआ था। इनके पिता पंडित ब्रजनाथ मालवीय थे। मदन मोहन ब्रजनाथ के सबसे छोटे लड़के थे। उनके पाँच भाई और दो बहनें थीं। इस बड़े परिवार की आर्थिक दशा बहुत अच्छी नहीं थी।

18 वर्ष की आयु में उन्होंने कलकत्ता विश्वविद्यालय की मैट्रिक परीक्षा पास की। वे बड़े बुद्धिमान थे। उन्हें पूजापाठ में बहुत रुचि और लगन था। इन्टर परीक्षा के बाद उनका विवाह हो गया।

घर की गरीबी को देखते हुए मदन मोहन ने एम. ए. की पढ़ाई छोड़कर 50 रु. मसिक वेतन पर सरकारी स्कूल में नौकरी कर ली। अब वे 24 वर्ष के थे। उन्होंने कालेज में पढ़ते समय "साहित्यिक संस्था" की स्थापना की। महाजनी टोले में 'हिन्दु समाज' नामक संस्था की स्थापना की।

अध्यापक के रूप में मालवीय जी शीघ्र ही बड़े लोकप्रिय हो गए। सार्वजनिक संस्थाओं में उन्हें बहुत रुचि थी। उन्होंने कांग्रेस के दूसरे अधिवेशन में भाग लिया और एक अच्छा भाषण दिया जिसने सभी लोगों को अपनी ओर आकर्षित किया। बाद में उन्होंने सभी अधिवेशनों में भाग लिया। वे 'हिन्दुस्तान' नामक एक साप्ताहिक पत्र का संपादक हुए। ढाई वर्ष के बाद उन्होंने संपादक का पद छोड़कर कलकत्ता विश्वविद्यालय में वकालत का अध्ययन किया और 1891 में वकालत की परीक्षा पास की और इलाहाबाद हाईकोर्ट में वकालत करने लगे। उनकी वकालत चमक उठी। वे करुणा की मूर्ति थे। 1901 में जब इलाहाबाद में भयंकर प्लेग फैला तब उन्होंने पीडितों की सहायता करने में सक्रिय भाग लिया।

मालवीय जी की लोकप्रियता बढ़ी। 1902 में वे प्रांतीय विधान सभा के सदस्य बन गये। उन्होंने इलाहाबाद से ही निकालनेवाले 'इण्डियन युनियन' का संपादन किया। उन्होंने 'अभ्युदय'

और 'मर्यादा' नाम के पत्रों और एक अंग्रेज़ी दैनिक 'लीडर' का संपादन और प्रकाशन प्रारंभ किया। 'बंग भंग' आंदोलन के बाद तिलक की अनुपस्थिति में कांग्रेज की बागडोर मालवीयजी के हाथ में आ गई। 1921 में आप पुन: कांग्रेज के प्रधान चुने गये। हिन्दी भाषा के प्रचार के लिए मालवीयजी की सेवाएँ नहीं भूली जा सकतीं। इनके प्रयत्नों से ही 1910 में हिन्दी साहित्य सम्मेलन की स्थापना हुई। मालवीयजी हिन्दू धर्म के प्रबल समर्थक थे। हिन्दी-संस्कृति की रक्षा के लिए उन्होंने सनातन धर्म सभा की स्थापना की। देश को मालवीय जी का सबसे बड़ा दान बनारस हिन्दु विश्वविद्यालय है। गाँधीजी ने लिखा था "मालवीयजी काशी विश्वविद्यालय के प्राण हैं। मैं तो मालवीय जी महाराज का पुजारी हूँ"। 1933 को कलकत्ता अधिवेशन में भी आप कांग्रेज के अध्यक्ष निर्वाचित हुए। 12 नवम्बर 1946 को 85 वर्ष की आयु में मालवीयजी का स्वर्गवास हो गया। वास्तव में वे एक व्यक्ति नहीं परंतु एक संस्था थे।

With the best compliments From

MALABROS SPORTS Co.

MAIN ROAD.

TRIVANDRUM.

Tele : 3200.

मेरी छोटी वहिन

दिलीप, जे. डी. कक्षा – VIII

मे...मे रोती मेरी वहिन
उसकी गुड़िया छोड़कर भाई।
खेलती, खाती, रोती
वह अपना समय बिताती।
चाँद देखकर वह कहती
"मेरी नानी वहाँ ही रहती"।
जब उसको मिठाई मिलती
तब उसको स्वयं ही खाती।
जब मैं पढ़ता
तब चित्र देखकर आनन्द मनाती।
छोटे प्राणी को मारना
उसका प्रिय विनोद था
वह उसको लेकर आती
और बिल्ली को देती
कुर्सी पर से वह गिरती
और रोकर मेरे पास आती
मैं गाना गाकर सुलाता
सुख देने की कोशिश करता।

*

मनुष्य "मार्स" तक

निखिल, कक्षा VII

मनुष्य अपने लगन और परिश्रम से अब मार्स तक पहुँच चुका है।

5000 वर्ष पहले पत्तों, जड़ों और कच्चे माँस को खा कर जीता था। उस दिन से आज तक 5000 वर्षों में मनुष्य कितने आगे हो गया। पहले जब प्रथम राकेट मनुष्य को ले कर चला तो सबको बड़ा हर्ष था। फिर मनुष्य चन्द्र पर गया। चन्द्र में जाने के बाद भी मनुष्य की इच्छा की पूर्ति नहीं हुई। उसके बाद अमेरिका ने कठिन परिश्रम से "वैकिंग" नामक एक यान तैयार किया। यह यान मार्स में गया और वहाँ की मिट्टी लेकर आया। इस यान में कोई मनुष्य न था। इस यान का नियन्त्रण भूमि से किया गया था। अब मार्स पर मनुष्य भी जाने लगेगा।

मनुष्य की इच्छा का ठिकाना नहीं। एक को पाता है तो दूसरे को पाने की कोशिश करता है।

बहादुर रमेश

हरीष चन्द्र जोशी, कक्षा VII

किसी गाँव में रमेश नामक लड़का रहता था। उसकी इच्छा सिपाही बनने की थी। एक दिन वह अपने पिताजी को खाना देने जा रहा था। उसने चौकी पर भारतीय सिपाही देखे। वह वहाँ रुक गया और उनको देखने लगा। एक सिपाही ने उससे पूछा "तुम क्या चाहते हो?" रमेश ने कहा "मैं सिपाही बनना चाहता हूँ।" सिपाही का नाम शरतचन्द्र था। शरतचन्द्र ने कहा "सिपाही बनने के लिए पहले ट्रेनिंग लेनी पड़ेगी।" रमेश तैयार हो गया। शरतचन्द्र ने रमेश को बताया "जब तुम पकड़े गए तो तुम अपने देश के बारे में न बताना।" "रमेश और शरतचन्द्र की बातें होतीं रहती थीं। लड़ाके के दिनों में रमेश की शरतचन्द्र से बातें कम होती थीं। एक दिन चीनी सिपाहियों ने शरतचन्द्र को पकड़ लिया। इससे रमेश को बहुत दुख हुआ। वह शरतचन्द्र को ढूँढने के लिए चला गया। एक लाठी और एक लालटेन लेकर चल पड़ा। वह रात में भयानक जंगल में चलता रहा। जब सवेरा हुआ तो उसे एक भारतीय सिपाहियों का कैम्प मिला। एक सिपाही ने रमेश से पूछा "तुम यहाँ किसलिए आये?" रमेश ने उन्हें सारी बात बता दी। उन्होंने रमेश को खाना खिलाया और हरी वर्दी दी। उन्होंने उसके थैले में सेब और बिस्कुट भर दिए। और रमेश वहाँ से चल पड़ा। वह रात में आगे बढ़ता गया। रास्ते में उसने सुअर जैसा जानवर देखा और वह वहाँ से भागा। दूसरी रात वह पेड़ पर चढ़कर आराम लेने लगा। तब उसने देखा और समझा "ये ज़रूर चीनी मनुष्य हैं।" रमेश छिपते छिपते हुए उस तम्बू के अंदर जा पहुँचा। वहाँ उसने देखा सभी कैदी वहीं हैं। वहाँ पर शरतचन्द्र भी हैं। रमेश ने शरतचन्द्र से आने को कहा पर शरतचन्द्र ने कहा "मैं इन्हें छोड कर नहीं जा सकता। शरतचन्द्र ने रमेश से कहा "तुम रात को चीनी तम्बू में आग लगा देना। "रमेश ने दो बजे वहाँ जाकर देखा। सब चीनी सोए हुए थे। रमेश की खुशी का ठिकाना न रहा। उसने अपनी लालटेन निकाली और मिट्टी का तेल तम्बू में डाल दिया और आग लगा दी और रमेश भाग खड़ा हुआ। आग चीनी तम्बू में लगी बस, विस्फोट से चीनी आदमी मरने लगे। चीनी आदमी कोई न बचा। रमेश बर्फीली पहाड़ी में लेटा सब कुछ देखता रहा और सब कैदी धूमधाम से अपने घर आ गए। ऐसा था बहादुर रमेश।

त्रिवेंद्रम के चिडियाघर की सैर

—महेश चिटेकर   कक्षा VIII

हमारी क्रिसमस की छुट्टियाँ थीं। अठाईस डिसंबर को हम त्रिवेंद्रम का चिडियाघर देखने गए। टिकट निकालकर हम अंदर गए।

अंदर जाते ही वहाँ हमने बहुत तरह-तरह के रंग-बिरंगे छोटे बडे तोते देखे। बडे तोते अपने पिंजरों में कसरत कर रहे थे। यह करते समय वे बडा हल्ला मचा रहे थे।

आगे चलकर हमने बहुत तरह के बंदर देखे। सब इधर-उधर कूद रहे थे। एक बंदर को सफेद दाढी थी और उसका मुँह एकदम एक बूढे के समान लग रहा था। हमने उन सब को प्याज़ और मूँगफली खिलाई। उसके बाद हमने चिम्पांज़ी देखा। उसके लिए उसके घर में "टेबल कुर्सियाँ" बनी है। उसके बाद हम पक्षी देखने गए।

हमने तरह-तरह के रंग-बिरंगे कई पक्षी देखे, जैसे उल्लू, बतख, मोर, मुर्गियाँ, बगुले हंस, सारस आदि।

फिर हमने एक बडा मगरमच्छ और कुछ कछुए देखे। उसके पास एक तालाब में कुछ पक्षी छोडे गए थे। कुछ पानी में तैर रहे थे, कुछ बगुले एक पर सो रहे थे, तो कुछ मछलियाँ खा रहे थे।

आगे हमने हिप्पोपोटामस देखे। हमने उन्हें मुँह खोलते देखा।

फिर हमने तरस देखे। इन प्राणियों के पिछले पैर आगे वालों से छोटे होते हैं। तरस कुत्तों को खाते हैं। ऐसा माना जाता है।

फिर हिमालय के रहनेवाले भालू देखे। आगे गिद्ध देखकर हम शेरों की ओर चले।

वहाँ एक बडे जंगल जैसे बाडे में एक शेर और शेरनी छोडे गए थे। उनकी मिलकर बैठने की छवि देखने योग्य है। एक पिंजरे में दो शेर के बच्चे थे। वे बडे खुशी से इधर उधर कूद रहे थे और लोग उन्हें देखकर बडे प्रसन्न हुए। उसके पास ही बाघ थे। देखकर मैं तो घबरा गया।

थोडी दूरपर एक हथिनी और उसका बच्चा खडे थे। उनको देखकर हम आगे बढे। पास ही के बाडे में एक ऊँट खडा था। वह बडा दुखी लग रहा था।

फिर हमने एमू नामक एक पक्षी देखा। यह पक्षी उड नहीं सकता, लेकिन दिखने में बडा सुन्दर है। एमू के पास वाले बाडे में शुतुरमुर्ग था यह पक्षी भी उड नहीं सकता और सुन्दर भी नहीं था लेकिन यह एमू से बडा होता है। इन पक्षियों को देखकर भारतीय गैंडा देखा। उसका सींग नाक के ऊपर होता है। यह जानवर बहुत बडा और बलवान होता है। उसकी पीठ पर बहुत ही मोटी-खाल होती है। फिर हमने बंदर देखे। ये छोटे थे।

एक आदमी ने बंदर को अपना पेन दिखाया। जैसे ही उसने पेन पिंजरे के अंदर दिया वैसे ही बन्दर ने चबा-चबा कर पूरा तोड़ कर उस आदमी को वापस दिया।

बाद में नील गाय, खरगोश, जंगली भैंसा, हिरण, सीत्रा, ऊँट देखकर हम चिडिया-घर के बाहर आए। यह चिडियाघर बहुत ही बडा और सुन्दर है।

With best compliments from

Sreeram Gas Service

South Street, Fort

Trivandrum

Distributors for Indane, the ideal fuel

for modern living

16

आपात काल

रमेश बाबु, कक्षा X

जागरण हो रहा है जनता का
भारत माँ के बच्चों का ।
जहाँ अधर्म की कालरात्रि थी,
वहाँ हो रहा है धर्म का सूर्योदय ।
जहाँ लोग दुष्ट रास्ते पर बढ़ रहे थे,
और अपने को वंचना के पात्र बनाते थे ।
वहाँ ही हो रहा है यह अद्भुत परिणाम,
और बढ़ते हैं हम प्रगति की ओर ।

करते हैं मेहनत हमारे जवान,
राष्ट्र के पुन-निर्माण के लिए ।
अनुशासन है कलालयों में,
जहाँ बहती है ज्ञान की गंगा ।
हमारे खेतों में आए हैं
नवयुग की सुन्दर सुविधाएँ ।
ऐसे ऐसे बढ़ते हैं हम
अमरता की सीमा तक ।

नाच रही है भारत-माता
यह प्रपंच की कुंजी पर ।
अब यहाँ होता है आपात काल,
और यह सब है उसका पावन परिणाम ॥

पाप का परिणाम

सी. सी. राहुल, कक्षा VI

लखनाऊ और कानपुर के बीच एक छोटा सा स्टेशन था। रात के घने अंधेरे में एक लड़की अकेले स्टेशन पर खड़ी थी। वह अपने मामा के घर जा रही थी, लेकिन मामा स्टेशन में आने में असफल रहे। आस पास कोई घर न था। उसने कुछ किमती हीरों की माला पहनी थी। इसलिए उसे बहुत डर लग रहा था। वह स्टेशन के एक कोने में एक बेंच पर लेट गयी। जब स्टेशन मास्टर ने उन हीरों को देखा तो उसे लालच आ गया। वह एक भिखारी को कुछ पैसे दे कर उस लड़की की हत्या करने को बोला। भिखारी मान गया। आधी रात के समय स्टेशन मास्टर की बेटी वहाँ लेटने आयी। उसने उस लड़की को डाँट कर भगा दिया और स्वयं वहाँ लेट गयी। रात को जब भिखारी लड़की की हत्या करने आया तो उसे यह नहीं पता चला कि बेंच पर स्टेशन मास्टर की बेटी लेटी थी। उसने उसके पेट में चाकू घुसेड़कर स्टेशनमास्टर को समाचार दिया। जब स्टेशन मास्टर ने आकर देखा तो वह बहोश हो गया। दूसरे दिन जब वह उठा तो उसने देखा कि दो पुलीस सामने खड़ी है।

मनहु कला ससमान कला सोलह सो बन्निय ।
बाल बैस ससि ता समीप अम्रित रस पिन्निय ॥
बिगसी कमल स्रिग, भ्रमर, बेनु, खंजन, मृग लुट्टिय ।
हींर, कीर और बिम्ब मोति, नषसिष अहिघुट्टिय ॥

(पृथ्वीराज रासो से)

एक क्रान्तिकारी साहित्यिक—स्व० श्री यशपाल

—कु. माधुरी विटेकर, कक्षा X

छब्बीस दिसंबर १८७६ के उस दिन, जब हिन्दी साहित्य गगन से एक तेजस्वी तारा टूट कर सदा केलिए अनाचीन हो गया, श्री यशपाल हम 'भारतीय मैक्सिम गोर्की कह सकते हैं, का देहान्त हुआ। तब आपकी आयु ७३ वर्ष की थी। हिन्दी साहित्य में यशपाल का विशिष्ट स्थान है। आप हिन्दी के जाने-माने वृद्ध, क्रान्तिकारी, साहित्यकार तथा कुशल वक्ता थे। लगभग चालीस वर्षों की अपनी साहित्य साधनों में उन्होंने बहुत लिखा है। वे जीवन की समस्याओं में गहरे पैठकर उनकी चीर्फाड करते हैं और पाठक को उनका निदान सोचने के लिए विवश कर देते हैं। कहानी कला को उन्होंने प्रखर यथार्थवादी मोड़ प्रदान किया है।

आपका जन्म पंजाब के फिरोजपूर गाँव में सन् १८०३ में हुआ था। आपका बाल्य काल लाहोर में बीता जहाँ इनकी माता अध्ययनकार्य करती थीं। यशपाल ने गुरुभूत काँगडी में शिक्षा प्राप्त की। आपका बचपन बहुत कठिनाइयों में बीता। अँग्रेजी राज्य को हटाकर स्वराज्य प्राप्त करने के लिए जो सशस्त्र क्रान्तिकारी दल बना उसी में शामिल होने के कारण इन्हें शिक्षा बीच में ही छोड़ देनी पड़ी। उसने पँजाब शाखा की "हिन्दुस्थान सोशियलिस्ट रिपब्लिकन असोशियन" के सदस्य हो गए और भारतीय स्वतंत्रता आन्दोलन में कूद पड़े। क्रान्तिकारी होने के कारण सन् १८३२ ने ब्रिटीश सरकार ने आपको बन्दी बनाकर चौदह वर्ष की सजा सुनाई। १९३७ में काँग्रेज दल की सरकार बनी तब इन्हें जेल से रिहा कर दिया। तब तक आप साहित्यिक के रूप में प्रसिद्ध हो चुके थे। तब से आप निरंतर लिखते रहे हैं। अब तक आपकी लगभग तीन दर्जन रचनाएँ प्रकाशित हो चुकी हैं। अंत तक आप लखनऊ में रहकर ही साहित्य सेवा करते रहे। आपकी 'मेरी, तेरी उसकी बात', रचना पर १९७४ के साहित्य अकादमी पुरस्कार से सम्मानित किये गये हैं। आपकी रचनाओं का अनुवाद कई भारतीय और विदेशी भाषाओं में हुआ है। मुख्य रचनाओं के नाम इस प्रकार हैः—रामराज की कथा, मनुष्य के रूप, दादा कामरेड, अमिता, देशद्रोही, पिंजरे की उड़ान, देखा सोचा समझा, धर्मयुद्ध, झूठासच-दो भाग (पँजाब तथा

यू० पी० सरकार द्वारा पुरस्कृत उपन्यास) पक्का कदम, दिव्या तथा मेरी तेरी उसकी बात।

श्री यशपाल मार्क्सवादी लेखक के रूप में प्रसिद्ध हैं परंतु वे उसकी व्यापक सांस्कृतिक और सौन्दर्य पक्ष को न लेकर आर्थिक पक्ष को ही लेकर आगे बढ़ते हैं। साथ ही उन पर फ्रायड का भी गहरा प्रभाव है। वे उन मार्क्सवादी लेखकों की कोटि में आते हैं जिनका रूसी राज्यक्रान्ति के बाद रूसी कथा साहित्य में प्राबल्य रहा। यशपाल ने अपने बारे में एक जगह ठीक ही कहा था—"मैं क्रांतिकारियों का क्रान्तिकारी हूँ"। आपकी कहानियों में मजदूर और सामान्य लोगों की ही आर्थिक स्थिति का विवेचन हुआ है। आप अत्यन्त ही मार्मिकता से आर्थिक सन्तुलन की ओर संकेत करते हैं। हम यशपाल को उन राष्ट्रीय तथा अंतर-राष्ट्रीय महान साहित्यकारों की पंक्ति में बिठा सकते हैं जिन्होंने साधारण मानव के दुख दर्द, पीड़ा और वदनाओं को भाषा प्रदान की। कवि इकबाल, कवीन्द्र रवीन्द्र, नजरुल इस्लाम आदि के साथ उन्हें रखा जा सकता है। उन क्रान्तिकारी साहित्यकार की आत्मा को शत-शत प्रणाम।

With the best compliments from:

Tel: ARUNABRO Phone: H. O. 2849

Res. 3274

M/s. P. S. Arunachala Reddiar

General Merchants and Commission Agents

TRIVANDRUM-1.

हिन्दी के प्रशस्त महाकाव्य

गोविंद टेंभले

महाकाव्य अपने युग के समूचे जीवन, उसकी आशाओं और उसके संघर्षों को प्रतिबिंबित करनेवाला काव्य होता है। जीवन की प्राणदायिनी शक्ति उसमें मुखरित होती है और आनेवाले पीढ़ियों को निरंतर उससे प्रेरणा एवं प्रकाश मिलता है। अपने देश में 'रामायण', 'महाभारत', रघुवंश' और रामचरितमानस' ने यही भूमिका निबाही है। हिन्दी में महाकाव्य की परंपरा संस्कृत और प्राकृत से दाय में प्राप्त हुई है। यद्यपि हिन्दी में बहुत से महाकाव्य रचे गए हैं, तथापि आज हम समयाभाव के कारण केवल आठ प्रशस्त महाकाव्यों का परिचय देंगे। ये महाकाव्य हैं:—पृथ्वीराज रासो, पद्मावत, रामचरित मानस, प्रियप्रवास, कामायनी, साकेत, उर्वशी और लोकायतन।

कवि चन्द बरदाई द्वारा विरचित पृथ्वीराज रासो हिन्दी का आदि महाकाव्य माना जाता है। पृथ्वीराज रासो का प्रधान विषय सम्राट पृथ्वीराज के विश्वविश्रुत वीरचरित्र का यशोगान करना है। यह ग्रन्थ अति विशालकाय है। इसमें लगभग ढाई हजार पृष्ठ और 69 अध्याय हैं जिन्हें समय कहते हैं। पृथ्वीराज रासो का 'पद्मावती समय'' नितान्त प्रसिद्ध है। उसका एक नमूना सुनिये, जिसमें पृथ्वीराज का वीररसपूर्ण वर्णन किया गया है—

'बज्जिये घोर निशान रान चौहान चहों दिस।
सकल सूर सामंत समरि बल जन्त्र मन्त्र तिस॥
उट्ठि राज प्रिथिराज बाग मनो लग्ग वीर नट।
कढ़त तेग मनवेग लगत मनो बीजु झट घट'॥

पद्मावत मलिक मोहम्मद जायसी का प्रशस्त महाकाव्य है। पद्मावत में इतिहास और कल्पना का योग है। चित्तौर की महारानी पद्मिनी या पद्मावती का इतिहास भारतीयों के हृदय के मर्म को स्पर्श करनेवाला है। जायसी ने यद्यपि इतिहास प्रसिद्ध नायक और नायिका ली है पर उन्होंने अपनी कहानी का रूप वही रखा है जो कल्पना के उत्कर्ष द्वारा साधारण जनता के हृदय में प्रतिष्ठित था। इस रूप में पद्मावत का पूर्वार्ध तो बिलकुल कल्पित है और उत्तरार्ध ऐतिहासिक आधार पर है। लौकिक कथानक के आवरण में कवि ने आध्यात्मिक प्रेम की व्यञ्जना की है। जिसका उद्घाटन अंत में उसने स्वयं इस प्रकार किया है :—

'तन चितउर, मन राजा कीन्हा, हिय सिंहल, बुद्धि पदमिनी चीन्हा॥
गुरु सुआ जो पंथ देखावा। बिना गुरु को निरगुन पावा॥
नागमती यहि दुनिया धंधा। बांचा सोई न पहि चित बंधा॥
राघव दूत सोइ सैतानु। माया अलाउदी सुलतानू॥

रामचरित मानस गोस्वामी तुलसीदासजी का प्रशस्त एवं सुप्रसिद्ध महाकाव्य है। भारत में यही प्रथम ग्रन्थ है जिसकी चतुश्शती बड़े धूमधाम के साथ हाल ही में संपन्न हुई है। सात कांडों में विभाजित रामचरितमानस मर्यादा पुरुषोत्तम श्रीरामचन्द्रजी के 'चरित' का सुन्दर दर्पण है। गोस्वामीजी 'मानस' के प्रारंभ में लिखते हैं :—

'नाना पुराणनिगमागम सम्मतं यद्
रामायणे निगदितं क्वचिदन्यतोऽपि।
स्वान्तः सुखाय तुलसी रघुनाथगाथा
भाषानिबन्धमति मंजुलमातनोति॥

'मानस' की चौपाइयाँ हमारे खट्टे मीठे अनुभवों की साक्षी हैं। तुलसी का भाषाप्रभुत्व इन चौपाइयों से सिद्ध होगा—

'अमियमूरिमय चूरन चारु। समन सकल भवरुज परिवारु॥
सुकृतसंभु तनु विमल विभूती। मंजुल मंगल मोद प्रसूती॥
जन-मन-मंजु-मुकुर-मल-हरनी। किए तिलक-गुन-गन-बस-करनी॥'

पण्डित अयोध्यासिंह उपाध्याय 'हरिऔध' द्वारा रचित 'प्रियप्रवास' आधुनिक हिन्दी का प्रथम महाकाव्य है। प्रियप्रवास का वर्ण्य विषय श्रीकृष्ण का गोकुल से मथुरा के लिए प्रवास है। प्रियप्रवास के कथानक श्रीमद्भागवत के दशमस्कन्ध का वह प्रसिद्ध कथानक है, जिसने भारतीय साहित्य को बहुत अधिक प्रभावित किया है, किन्तु कथानक के संगठन में हरिऔध ने नया ढंग अपनाया है। काव्य का प्रारम्भ बिना किसी भूमिका के इस तरह होता है :—

'दिवस का अवसान समीप था,
गगन था कुछ लोहित हो चला।
तरु शिखा पर थी अब राजती,
कमलिनी-कुल-वल्लभ की प्रभा॥'

प्रियप्रवास के चौथे सर्ग में राधा के सौन्दर्य का यह वर्णन देखिए :—

'रूपोद्यान प्रफुल्लप्राय कलिका राकेन्दु बिम्बानना,
तन्वंगी, कल हंसिनी, सुरसिका क्रीड़ा कला पुत्तली।
शोभा वारिधि की अमूल्य मणिसी लावण्य लीलामयी,
श्रीराधा मृदुभाषिणी मृगदृगी, माधुर्य संभूति थी॥'

जयशंकर प्रसाद की कामायनी नए युग की काव्यकृति है। कामायनी महाकाव्य का कथानक मनु, श्रद्धा, इड़ा तथा मानव—इन चार पात्रों के चरित्र-वृत्ति पर बना है और कथानक में एक मनोराज्य का दार्शनिक तत्त्व वर्णित है। काव्य की दृष्टि से भी कामायनी में वर्णन विशद है और भावों के सुन्दर चित्र हैं। हिमालय की ऊँची चोटी पर विस्मृति, विस्मय और चिन्ता में मग्न मनु बैठे हैं। उनकी मानसिक स्थिति स्थिति और क्षुब्ध प्रकृति का वर्णन सजीव है :—

'हिमगिरि के उत्तुंग शिखर पर,
बैठ शिला की शीतल छांह:
एक पुरुष, भीगे नयनों से,
देख रहा था प्रलय प्रवाह !
नीचे जल था, ऊपर हिम था
एक तरल था, एक सघन:
एक तत्व की ही प्रधानता,
कहो उसे जड़ या चेतन।'

राष्ट्रकवि मैथिलीशरण गुप्त का महाकाव्य साकेत मुख्यतः गार्हस्थ्य काव्य माना गया है। 'साकेत' महाकाव्य की रचना इस उद्देश्य से हुई कि लक्ष्मण की पत्नी उर्मीला 'काव्य की

उपेक्षिता' न रह जाए। यह महाकाव्य बारह सर्गों में बँटा हुआ है और पूरे दो सर्ग (९ और १०) उर्मीला के वियोग-वर्णन में खप गए हैं। काव्य का नाम 'साकेत' रखा गया है, जिसका तात्पर्य यह है कि इसमें अयोध्या में होनेवाली घटनाओं और परिस्थितियों का ही वर्णन प्रधान है। उर्मिला लक्ष्मण से कहती है :—

'हाय, नाथ, धरती फट जाती
हम तुम कहीं समा जाते।
तो हम दोनों किसी मूल में
रहकर कितना रस पाते॥
स्वयं परस्पर भी न देखकर
करते हम बस अंगस्पर्श
तो भी निज दाम्पत्यभाव
का उसे मानती मैं आदर्श॥'

हिन्दी का अन्य प्रशस्त महाकाव्य है स्व० कविवर रामधारी सिंह 'दिनकर' की 'उर्वशी' उर्वशी और पुरूरवा की कथा एक प्रकार से आदि नारी और आदि पुरुष की कथा हैं। दिनकर ने पुरूरवा और उर्वशी को सनातन नर और सनातन नारी का प्रतीक मानकर इस महाकाव्य की संयोजना की। 'दिनकर' की 'उर्वशी' में धर्म, वेदान्त, विज्ञान एवं नर, नारायण तथा प्रकृति, सबके मूल सूत्रों को प्रेम की कसौटी पर कसकर दीप्तिमान किया गया है। दर्शन की दुरूह, नीरस रुक्षता में रसप्लावित गंधवाही फूलों की तरलामृत सुरसरि उमड़कर हिलोरे ले उठी है :—

'मन की असीमता में निबद्ध
नक्षत्र, पिण्डग्रह, दिशाकाश
तन में रसस्विनी की धारा
मिट्टी की मृदु सोंधी सुवास।'

मानव मानव ही नहीं, अमृत-नन्दन यह लेख अमर भी है। वह एक साथ जल-अनिल, सृचि महदंबर क्षर-अक्षर भी है॥

भारतीय ज्ञानपीठ पुरस्कार विजेता पंडित सुमित्रानंदन पंत का महाकाव्य 'लोकायतन' एक बृहद् काव्य है। लोकायतन एक प्रकार से अरविन्द दर्शन की दृष्टि से भारत के अतीत इतिहास और वर्तमान विश्व की समस्याओं को देखने का यत्न है। इस काव्य के नामकरण में गूढ़ व्यंजना है। 'लोकायत' चार्वाक दर्शन का शब्द है, बौद्धधर्म में वह निषिद्ध है। किन्तु यह काव्य लोकायता नहीं, लोकायतन है और लोक के आयतन अथवा सृष्टि के विस्तार में ही जीवन का उत्कर्ष करता है। 'लोकायतन' में पंतजी कहते हैं :—

'सामाजिक क्रान्ति अपेक्षित भारतजन के
मंगलहित।
हो जाति वर्ण में बिखरी चेतना राष्ट्र में
केन्द्रित॥'

इस महाकाव्याष्टक में से केवल रामचरित मानस का मलयालम में अनुवाद महाकवि श्री वेण्णिकुलम गोपाल कुरुपजी ने किया है, जिन्हें यथार्थ में केरल-तुलसीदास कहा जाता है। हिन्दी के अन्य प्रशस्त महाकाव्यों का भी मलयालम में अनुवाद किया जाना चाहिए ताकि केरल का जनता-जनार्दन इन महाकाव्यों का रसास्वादन सुलभतया कर सकें।

—आकाशवाणि, त्रिवेंद्रम के सौजन्य से।

ഉള്ളടക്കം

1	ഒരു യാത്രയുടെ അവസാനം	(കഥ)	നന്ദകുമാർ
2	എന്റെ ആദ്യത്തെ പഠനയാത്ര	(ലേഖനം)	മായാശ്രീധർ
3	ഒരു പേനയുടെ ആത്മകഥ	(കഥ)	രതീശ്
4	ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണ	(വിനോദം)	ശ്രീകുമാർ
5	പശ്ചാത്താപം	(കവിത)	കൃഷ്ണകുമാർ
6	ഒരു ശുനകന്റെ ആത്മകഥ	(കഥ)	ബിജോയ്
7	കഥയെഴുത്ത്	(വിനോദം)	പ്രസാദ്
8	അമ്മളി	(കഥ)	മനോജ്
9	ഒരു ആനയുടെ ആത്മകഥ	(കഥ)	റെജി
10	വിനോദയാത്ര	(ലേഖനം)	സാബു
11	കലാകാരൻ	(കവിത)	ജയശങ്കർ
12	കൊള്ളാം അവളെ	(വിനോദം)	രമേശ്ബാബു
13	ബസ്സ്സ്റ്റാന്റിൽ ഒരു മണിക്കൂർ	(വിനോദം)	നീഷ
14	മെയിൻറിനൻസ്	(വിനോദം)	ഫിറോസ്ഖാൻ

ഉള്ളടക്കം

1	ഒരു യാത്രയുടെ അവസാനം	(കഥ)	നന്ദകുമാർ
2	എന്റെ ആദ്യത്തെ പഠനയാത്ര	(ലേഖനം)	മായാശ്രീധർ
3	ഒരു പേനയുടെ ആത്മകഥ	(കഥ)	രതീഷ്
4	ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണ	(വിനോദം)	ശ്രീകുമാർ
5	പശ്ചാത്താപം	(കവിത)	കൃഷ്ണകുമാർ
6	ഒരു ശുനകന്റെ ആത്മകഥ	(കഥ)	ബിജോയ്
7	കഥയെഴുത്ത്	(വിനോദം)	പ്രസാദ്
8	അമ്പിളി	(കഥ)	മനോജ്
9	ഒരു ആനയുടെ ആത്മകഥ	(കഥ)	റെജി
10	വിനോദയാത്ര	(ലേഖനം)	സാബു
11	കലാകാരൻ	(കവിത)	ജയശങ്കർ
12	കെട്ടെടാ അവളെ	(വിനോദം)	രമേഷ്ബാബു
13	ബസ്സ്സ്റ്റാന്റിൽ ഒരു മണിക്കൂർ	(വിനോദം)	നിഷേ
14	മെയിന്റനൻസ്	(വിനോദം)	ഫിറോസ്ഖാൻ

ഒരു യാത്രയുടെ അവസാനം

നന്ദകുമാർ
ക്ലാസ്സ് 6

കുട്ടി അന്തമില്ലാതെ നടക്കുകയാണ്. തെരുവിൽക്കൂടി വിശപ്പു സഹിക്കുന്നില്ല. ദാഹവുമുണ്ട്. അന്ന് ഒന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ല. ഒരു മുറി ദോശയാണ് തലേദിവസം കിട്ടിയത്. പൈപ്പിലെ പച്ച വെള്ളമായിരുന്നു ഒരേ ഒരാശ്രയം.

"ഓ! എന്തൊരു ചൂട്!" എങ്ങോട്ടാണ് പോകേണ്ടത്? എത്ര നേരമായി നടക്കുന്നു. ഈ യാത്ര എവിടെ അവസാനിക്കും? അടുത്ത പള്ളിക്കൂടത്തിൽ മണിയടിക്കുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികൾ സന്തോഷത്തോടെ സ്കൂളിലേയ്ക്കോടിപ്പോകുന്നു. കുട്ടിയുടെ കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു. അവർക്കെല്ലാം അച്ഛനും അമ്മയുമുണ്ട്; ലക്ഷ്യമുണ്ട്. കുട്ടി കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളോർത്തു.

"അച്ഛനും അമ്മയും ഒന്നിച്ച് റോഡുവക്കത്തുള്ള കുടിലിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ദിവസങ്ങൾ. തനിക്ക് വേണ്ടതെല്ലാം വാങ്ങിത്തരുന്ന അച്ഛൻ. "ഹോ"! ആളിപ്പടരുന്ന തീയിൽ താനുംകൂടെ അന്നു മരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ! കുട്ടിക്ക് ഉറക്കെ കരയണമെന്നു തോന്നി. പക്ഷേ, ശബ്ദം പുറത്തു വന്നില്ല.

"എന്താടാ നീ ഇവിടെ?" കുട്ടി ഞെട്ടിത്തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ഹോ! മീശക്കാരൻ പപ്പുവിന്റെ കടയുടെ മുന്നിലാണ് താൻ. കുട്ടിക്ക് പരിസരബോധം ഉണ്ടായി. പലഹാരം നിരനിരയായിക്കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. കുട്ടി ആർത്തിയോടെ നോക്കി.

"അണ്ണാ ഒരു പഴം തരുമോ?" കുട്ടി അറിയാതെ ചോദിച്ചുപോയി. ചീഞ്ഞ രണ്ടു പഴം റോഡിലേക്കിട്ടുകൊടുത്തു. ചീഞ്ഞതാണെങ്കിലും കുട്ടി ആർത്തിയോടെ അകത്താക്കി. കുട്ടി പിന്നെയും നടന്നു. "ഈ നടപ്പ് എന്നവസാനിക്കും? എവിടേയ്ക്കാണ് നടക്കുന്നത്?"

ട്രെയിനിന്റെ ചൂളംവിളി കേൾക്കുന്നു. കുട്ടി റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിലേക്ക് നടന്നു. രണ്ടരയ്ക്കുള്ള എക്സ്പ്രസ് എത്തിയതേയുള്ളൂ. അനേകം യാത്രക്കാർ ട്രെയിനിലേക്ക് തള്ളിക്കയറുന്നു. അവർക്കെല്ലാം ലക്ഷ്യമുണ്ട്. അവിടെ ഇറങ്ങിയവർ പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിനു പുറത്തേക്കിറങ്ങുവാൻ ബദ്ധപ്പെടുന്നു. അവരുടെ യാത്ര അവസാനിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

എവിടെയാണ് പോകേണ്ടത്; കുട്ടിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഒരാൾ പെട്ടിയുമായി നടന്നുവരുന്നു. കുട്ടി അയാളെ നോക്കി. "സാർ" കുട്ടി വിളിച്ചു. "ഉം" അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. "സാർ പെട്ടി ഞാൻ പിടിക്കാം. കൂലി വേണ്ട". കുട്ടി പെട്ടെന്നു പറഞ്ഞു. അയാൾ കുട്ടിയെ തറപ്പിച്ചുനോക്കി. അയാളുടെ മനസ്സലിഞ്ഞു എന്നു തോന്നുന്നു.

അയാൾ പെട്ടി കുട്ടിയുടെ തലയിലേറ്റ് വച്ചുകൊടുത്തു. ആ മനുഷ്യന്റെ പിറ

കെ കുട്ടി നടന്നു. ''നിന്റെ പേരെന്താണ്''' നടക്കുന്നതിനിടയിൽ അലക്ഷ്യമായി ചോദിച്ചു. ''ഗോപി'' അവൻ പറഞ്ഞു. ''എനിക്കാരുമില്ലാ സാർ'' അവൻ കൂട്ടിച്ചേർത്തു.''

''എല്ലാവരും എവിടെപ്പോയി'' അയാൾ തിരിച്ചുചോദിച്ചു.

''അച്ഛനും അമ്മയും ഒരു തീപിടിത്തത്തിൽ മരിച്ചുപോയി.'' അവൻ ഒരുവിധം വിങ്ങി വിങ്ങി പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു.

അവർ ഒരു ലോഡ്ജിന്റെ മുന്നിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അയാൾ മുറിയിലേക്ക കടന്നുപോയി. കുട്ടി പെട്ടി വരാന്തയിൽവച്ചു. അയാൾ ഒരു കൂട്ട ബിസ്കറ്റും ആയി തിരികെ വന്നു. കുട്ടി ആർത്തിയോടെ ബിസ്കറ്റ് മുറിച്ചു മുറിച്ചുതിന്നു.

അയാൾ പോക്കറ്റിൽനിന്നും രണ്ടു രൂപയുടെ നോട്ടെടുത്ത് കുട്ടിയുടെ നേരെ നീട്ടി. കുട്ടി വാങ്ങാൻ മടിച്ചു. അയാൾ പറഞ്ഞു. ''കടയിൽ പോയി ഒരു പാക്കറ്റ് പനാമാ സിഗരറ്റ് വാങ്ങു ബാക്കിക്ക് കപ്പലണ്ടിയും.'' കുട്ടി സന്തോഷത്തോടെ ഓടിപ്പോയി.

വളരെ നേരമായിട്ടും കുട്ടിയെക്കാണുന്നില്ല. കുട്ടി രൂപയുമായി കടന്നതാണോ. അയാൾ സംശയിച്ചു. പക്ഷേ ദയനീയമായ കുട്ടിയുടെ മുഖം ഉയർന്നുവന്നു.

അയാൾക്ക് സിഗരറ്റ് അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. അയാൾ മുറി പൂട്ടി റോഡിലേയ്ക്കിറങ്ങി. കടയെ ലക്ഷ്യമാക്കി നടന്നു. അതാ ആളുകൾ കൂട്ടം കൂടി നിൽക്കുന്നു. അറിയാതെ അയാളുടെ മനസ്സ് ഒപ്പെട്ടു. ആളുകളുടെ ഇടയിലേക്ക് അയാൾ എത്തിനോക്കി. അയാളുടെ കണ്ണിൽ ഇരുട്ടു കയറി. തല ചുറ്റുന്നതുപോലെ തോന്നി. വീഴാതിരിക്കാൻ ഒരാളിന്റെ ദേഹത്തു പിടിക്കേണ്ടിവന്നു. ഒരു കൈയിൽ സിഗരറ്റ് മറ്റേ കൈയിൽ കപ്പലണ്ടി. അങ്ങനെ രക്തത്തിൽക്കുളിച്ച് ഗോപി ചലനമറ്റു കിടക്കുന്നു........

സ്നേഹിക്കയില്ല ഞാൻ
നോവുമാത്മാവിനെ
സ്നേഹിച്ചിടാത്തൊരു
തത്വശാസ്ത്രത്തെയും.—

വയലാർ

എന്റെ ആദ്യത്തെ പഠനയാത്ര

മായാ ശ്രീധർ
ക്ലാസ്സ് 6

എന്റെ ഇദംപ്രഥമമായ ഒരു അനുഭവമാണ് ഞാൻ വിവരിക്കാൻ പോകുന്ന പഠനയാത്ര. പതിവുപോലെ കണക്ക ക്ലാസ്സിൽ ഞാൻ കണക്ക ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് ആ ആനന്ദ വാർത്ത ക്ലാസ്സ് ടീച്ചർ അറിയിച്ചത്. അതായത് ആറാം ക്ലാസ്സിലെ എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികളും തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്ക് ഒരു പഠനയാത്രയ്ക്ക് പോകുകയാണെന്ന്.

''ഹാ''! എന്തു പറയാനാണ്! ഞാനും എന്റെ സഹപാഠികളായ 38 വിദ്യാർത്ഥികളും ആനന്ദത്തിൽ ആറാടി. എല്ലാവരും അന്യോന്യം സസ്മേരവദനരായി നോക്കി. അറ്റമില്ലാത്ത ആഗ്രഹങ്ങളും പലതും കാണാൻ പോകുകയാണ് എന്ന പ്രതീക്ഷകളും മനസ്സിൽ അങ്കുരിച്ചുതുടങ്ങി. യാത്രാദിനമായ ജനുവരി 16-ാം തീയതിയെയും സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

ജനുവരി 15-ാം തീയതി രാത്രി യാത്രയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കി നേരത്തെ ഊണും കഴിച്ച് ഞാൻ ഉറങ്ങി. അതിരാവിലെ പതിവിനു വിപരീതമായി താനേ ഉണർന്നു. കാലത്തുള്ള ദിനചര്യകൾ ഉത്സാഹത്തോടെ നടത്തി. കൃത്യം 7–30 ന് നേരത്തെ നിശ്ചയിച്ച പ്രകാരം ഞാനും എന്റെ സഹപാഠികളായ 151 കുട്ടികളും പോകാനുള്ള ഒരുക്കത്തോടെ ബസ്സിനു മുമ്പിൽ ഹാജരായി. യാത്രയ്ക്കുള്ള രണ്ടു വർമ്മാ ട്രാവൽസ് ബസ്സുകൾ ഇരച്ചുരുളികൊണ്ട് വന്നപ്പോൾ കുട്ടികളെല്ലാം ആർത്തുവിളിച്ചു. ഹെഡ്മാസ്റ്റർ, സീനിയർ എൻ. സി. സി. മാസ്റ്റർ, ഹൗസ് മാസ്റ്റർമാർ എന്നിവരെല്ലാം ഞങ്ങളുടെ യാത്രയ്ക്കുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ അന്വേഷിക്കുവാൻ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. രണ്ടു ക്ലാസ്സ് ടീച്ചർമാരും, രണ്ടു മേട്രൻമാരും, മൂന്നു പ്രീഫക്ടുകളുമാണ് ഞങ്ങളെ നയിച്ചത്. പതിനൊന്നു മണിക്കുള്ള നാരങ്ങാവെള്ളം, ഉച്ചഭക്ഷണം, വൈകുന്നേരത്തെ ചായ, എന്നിവയ്ക്കുള്ള സാധനങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ സ്കൂളിലെ ഒരു വെപ്പുകാരന്റെ ചുമതലയിൽ എട്ടു മണിയോടുകൂടി ബസ്സിൽ കയറി വിദ്യാർത്ഥികളും ബസ്സിൽ സ്ഥലംപിടിച്ചു. ബസ്സിനു മുമ്പിൽ സൈനികസ്കൂൾ കഴക്കൂട്ടം എന്ന ബോർഡുകൂടി വച്ചപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ അഭിമാനം കാച്ചാനല്ലായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഞങ്ങളുടെ ബസ്സ് ഇരച്ചുരുളികൊണ്ട് സൈനികസ്കൂളിൽനിന്നും യാത്ര ആരംഭിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ യാത്രാപരിപാടിയിലെ ആദ്യത്തെ സ്ഥലം തിരുവനന്തപുരം മൃഗശാലയായിരുന്നു. പോകുന്നവഴി ഇറങ്ങാതെ തന്നെ ബാൽഭവൻ ഒന്നു വീക്ഷിച്ചു. പിന്നീട് സമീപത്തുള്ള ഒരു നീന്തൽക്കുളവും കണ്ടു. ബസ്സ് അതിവേഗത്തിൽ നീങ്ങവേ ഞങ്ങൾ സന്തോഷാധിക്യത്താൽ പാടിത്തുടങ്ങി. വഞ്ചിപ്പാട്ട്, സിനിമാ പാട്ട്, ഇംഗ്ലീഷുപാട്ടുകൾ അങ്ങനെ കൂട്ടത്തോടെ പാടി ബസ്സ് ശബ്ദായമാനമായി തിരുവന

അപ്പുറം പട്ടണത്തിലൂടെ പരിസരങ്ങളെ ഉണർത്തിക്കൊണ്ട് മൃഗശാലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ഞങ്ങൾ ബസ്സിറങ്ങി സൈനികസ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ അച്ചടക്കത്തോടെ ഗുരുനാഥന്മാർ ടിക്കറ്റ് വാങ്ങുന്നതുവരെ കാത്തുനിന്നു. പിന്നെ വരിവരിയായി കാഴ്ചകൾ കണ്ടുതുടങ്ങി. പലതരം പക്ഷികൾ, വന്യമൃഗങ്ങൾ, പാമ്പുകൾ എന്നിവയെ കണ്ടു. വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു ആഫ്രിക്കൻ കരടിനെ നോക്കി ഞങ്ങൾ നിന്നുപോയി. പിന്നീട് ഞങ്ങൾ ചിത്രപ്രദർശനം കാണാൻപോയി. അവിടെ ഞങ്ങൾ കൂടുതലും കണ്ടത് റോറിച്ചിന്റെ ചിത്രങ്ങളായിരുന്നു. പതിനൊന്നു മണിയോടെ നാരങ്ങാവെള്ളവും കുടിച്ചു നെയ്യാർ ഡാമിലേക്ക് യാത്രയാരംഭിച്ചു. ഞങ്ങൾ അവിടത്തെ നിരീക്ഷണസൗധത്തിലാണ് ആദ്യം കയറിയത്. അവിടെ കയറിയപ്പോൾ എനിക്കു ചുറ്റുമുള്ള അനന്തമായ പ്രദേശത്തിന്റെ ഒരു വിഹഗവീക്ഷണം കിട്ടി. ഡാമിൽനിന്നും കുതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വെള്ളം ഒരു പാൽപ്രവാഹംപോലെയാണ് എനിക്കു തോന്നിയത്. പൂന്തോട്ടത്തിലൂടെ നടന്നപ്പോൾ അവിടത്തെ പ്രതിമകൾക്ക് ജീവനുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തോന്നിപ്പോയി. അവിടെയുള്ള ഒരു കൊച്ച് തപാലാപ്പീസിന്റെ മുറ്റത്തിരുന്ന് ഞങ്ങളെല്ലാവരും ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിച്ചു. അല്പം വിശ്രമിച്ച ശേഷം ഞങ്ങൾ വിമാനത്താവളത്തിലേക്ക് യാത്ര തുടർന്നു. പക്ഷേ, നിർഭാഗ്യവശാൽ ഞങ്ങൾ എത്തിയപ്പോൾ വിമാനം പൊങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഏതായാലും അതു ചെല്ലു മീതെ വളരെ താഴ്ന്നു പറക്കുന്ന കാഴ്ച കാണാൻ സാധിച്ചു. അതിനുശേഷം സുന്ദരമായ ഒരു കാഴ്ച അക്വേറിയമായിരുന്നു. പല നിറത്തിലും തരത്തിലും വലുപ്പത്തിലും ഉള്ള മത്സ്യങ്ങളെ ഞങ്ങൾ അവിടെ കണ്ടു. യാത്രാപരിപാടിയിൽ അവസാനത്തെ സ്ഥലമായ കോവളത്ത് ഞങ്ങൾ വൈകുന്നേരം അഞ്ചുമണിക്കെത്തി. പരന്നുകിടക്കുന്ന കടൽ ദൃഷ്ടിയിൽപെട്ടപ്പോൾ കുതിച്ചുചാടി തിരമാലകളിൽ പാദം കഴുകണം എന്ന ആശ എന്റെ മനസ്സിലുണ്ടായി. പക്ഷെ മുതിർന്നവരുടെ അനുവാദം ആർക്കും ഇല്ലായിരുന്നതിനാൽ ഞങ്ങൾ വിദേശീയർ കടലിൽ നീന്തിക്കളിക്കുന്ന കാഴ്ച കൗതുകത്തോടെ നോക്കി തൃപ്തിപ്പെട്ടു. സഹപാഠിയായ വിനോദ്കൃഷ്ണന്റെ പിതാവിന്റെ സഹായത്തോടെ സുഖവാസത്തിന് വരുന്നവർക്കുള്ള താമസസ്ഥലം, നീന്തൽക്കുളം എന്നിവ കണ്ടു.

ഇതിനകം വെപ്പുകാരൻ ചായ തയ്യാറാക്കി എല്ലാവർക്കും തന്നു. ഞങ്ങൾ ഏഴു മണിയോടെ സ്കൂളിലേക്ക് തിരിച്ചു. വഴിയിൽ വിനോദ്കൃഷ്ണന്റെ വസതിക്കു മുമ്പിൽ രണ്ടു ബസ്സുകളും നിറുത്തി. വിനോദിന്റെ പിതാവ് ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും പഴങ്ങളും കേക്കും സമ്മാനിച്ചു. കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ഞങ്ങൾ ബസ്സിലിരുന്നുതന്നെ അതു കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. രാത്രി 8½ മണിയോടെ സൈനികസ്കൂളിൽ തിരിച്ചെത്തുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ സ്മരണീയമായ ഒരു പഠനയാത്ര ഭംഗിയായി പര്യവസാനിച്ചു.

ഒരു പേനയുടെ ആത്മകഥ

പി. സി. രതീഷ്
ക്ലാസ്സ് 8

"ഹോ, എന്തൊരു ദാഹം, യജമാനനാണെങ്കിൽ കുറച്ചു മഷി തരുകപോലും ഇല്ല.'' ഉം, നേരം വെളുക്കട്ടെ, ഞാനിന്നൊരു പാഠം പഠിപ്പിക്കും. അങ്ങനെ കാത്തിരുന്ന നേരം വെളുത്തു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്നെ അടച്ചുവച്ചിരുന്ന പെട്ടി ആരോ എടുക്കുന്നതുപോലെയെനിക്കു തോന്നി. ഞാൻ സന്തോഷംകൊണ്ടു തുള്ളിച്ചാടി. എന്റെ വയറ്റിൽ ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ട് കുറച്ചു മഷി പുറത്തു ചാടി. പെട്ടി തുറന്ന് യജമാനൻ എന്നെ പുറത്തെടുത്തു. എന്നിട്ട് എന്റെ തൊപ്പിയെടുത്തു മാറ്റി. എന്നെക്കണ്ടപ്പോഴേ യജമാനൻ എന്തോ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ട് എന്നെക്കുടഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ഒരു തുണികൊണ്ട് ഞാൻ ഛർദ്ദിച്ചതെല്ലാം തുടച്ചുകളഞ്ഞു. തുണികൊണ്ട് അടച്ചു പിടിച്ചപ്പോൾ എന്റെ മേലെല്ലാം പോറി. എന്നാലും എനിക്ക് ഒരു സന്തോഷമുണ്ടായിരുന്നു. കാരണം? എനിക്കു മഷി തരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു. പക്ഷെ യജമാനൻ എന്റെ തൊപ്പി തലയിൽ വച്ചിട്ട് പഴയ സ്ഥലത്തുകൊണ്ടുവയ്ക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. എനിക്കാണെങ്കിലാകെ കലികേറി. ഞാൻ എന്റെ യജമാനനെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കാൻതന്നെ തീരുമാനിച്ചു.

ഏകദേശം ക്ലാസ്സിൽപോകാൻ സമയമായപ്പോൾ എന്നെയും എടുത്തുകൊണ്ടു പോയി. എന്നെ പെട്ടിക്കകത്തായിരുന്നു ഇട്ടിരുന്നത്. ചില സമയം എന്നെ പുറത്ത് യജമാനന്റെ പോക്കറ്റിൽ വയ്ക്കും. അപ്പോൾ കാഴ്ചകൾ കാണാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷെ ഇപ്പോഴോ കുറച്ചു വെളിച്ചംപോലും കാണാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. എന്നെ പുറത്തെടുക്കാൻ വേണ്ടി ഞാൻ നിലവിളിച്ചു. പക്ഷെ ആരു കേൾക്കാൻ? കേട്ടാൽ തന്നെയും പേനകളല്ലാതെ എന്റെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കാൻ പറ്റുമോ?

അങ്ങനെ ക്ലാസ്സിലെത്തി. ഞാനെന്റെ കൂട്ടുകാരുടെ കൂടെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ എന്നാലുംകൊണ്ട് എന്തോ എഴുതാൻ യജമാനൻ എന്നെയെടുത്തു. പക്ഷേ, എന്റെ വയറ്റിൽ സ്വല്പം മഷി മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ ഞാൻ അറിയാതെ ബുക്കിലേക്ക് ഛർദ്ദിച്ചു. ബുക്കിൽ മുഴുവൻ മഷിയായി. യജമാനനാകപ്പാടെയങ്ങു കലികേറി. അദ്ദേഹം അദ്ധ്യാപകന്റെ മേശപ്പുറത്തുനിന്നു ഒരു ചോക്ക് എടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് ബുക്കിലെ മഷി തുടച്ചുകളഞ്ഞു. എന്നിട്ട് എന്നെ അവിടെ വച്ചിട്ട് വേറെ ഒരു കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽനിന്ന് മഷി മേടിക്കാൻ പോയി. എങ്ങിനെയോ ആരോ യജമാനന്റെ മേശയിൽ തട്ടി ഞാൻ നിലംപതിച്ചു. എന്തായി ഫലം? എന്റെ രണ്ടു പല്ലും ഒടിഞ്ഞു. എന്നാലും നാക്കിന് കഷ്ടമൊന്നും പറ്റിയില്ല. പിന്നെയെന്നെ അടച്ചുവച്ചിട്ട് വേറെ ആരുടേയോ പേനകൊണ്ടെഴുതി. അവസാനം വീട്ടിലെത്തി

പിന്നെ എന്നെ യജമാനൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛനായ പേനഡോക്ടറുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി. പിന്നെയെന്റെ പല്ലെടുത്തു മാറ്റിയിട്ട് വേറെ പുതിയ പല്ലുവച്ചുതന്നു. എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമായി. എന്നിട്ട് എനിക്കു വയറു നിറയെ മഷിതന്നു പിന്നെ എന്നെ പരിശോധിക്കുവാൻവേണ്ടി ഒന്നെഴുതി നോക്കി. എന്നിട്ട് യജമാനന്റെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞു, വീഴ്ചയുടെ ഫലമായി ലീക്ക് തുടങ്ങി,'' എന്ന്. പിന്നെ യജമാനൻ എന്നെയെടുത്തു മേശക്കകത്തിട്ടു. എന്റെ വയറാകെ നിറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. പക്ഷെ പിന്നെയാണ് മനസ്സിലായത് എന്നെക്കൊണ്ടു കൊള്ളുകില്ലാഞ്ഞിട്ട് എന്നെ മേശക്കകത്തു ഇട്ടിരിക്കുകയാണെന്ന്.

മേശ തുറക്കുമ്പോഴൊക്കെ ഞാൻ വിചാരിക്കും, എന്നെയെടുക്കുവാനാണെന്ന്. പക്ഷെ എന്തു ഫലം? എന്നെക്കൊണ്ട് ഒന്നിനും കൊള്ളുകില്ലാതായിപ്പോയല്ലോ.

"ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണാ"

ഡി. ശ്രീകുമാർ
ക്ലാസ്സ് 8

"കുട്ടപ്പാ......ാ......ാ എടാ കുട്ടപ്പാ എവിടെപ്പോയി കിടക്കുകയാണോ ഈ നശൂലം പിടിച്ചവൻ'' എന്ന വിളിയോടു കൂടി കഥാനായികയായ മിസ്സിസ് നാണി ശങ്കരൻ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. വിളികേട്ട സന്തതി കുട്ടപ്പനും രംഗത്തെത്തി. ''ഇരുന്നു ചൊറി കുത്താതെ നാലുതൊട്ടി വെള്ളം തിളപ്പിക്കെടാ എനിക്ക് ചന്തനാരി വരെ പോണം.'' നാണിയമ്മ കല്പിച്ചു. കുട്ടപ്പൻ മുറുമുറുത്തുകൊണ്ട് കിണററു കരയിലേക്കും നാണിയമ്മ അകത്തേക്കും നടന്നു.

കഥാനായികയായ നാണിയമ്മ കന്നുനാടത്തെ വീട്ടമ്മമാരുടെ (പരദൂഷണക്കാരുടെ) സന്തതസഹചാരിയാണ്. ''നാണിയക്കൻ എന്ന പേരിലാണ് അവർ പോപ്പുലർ. (വയർലെസ്സ് എന്നു പറഞ്ഞാലും മതി.) പരദൂഷണമാണ് പ്രധാന തൊഴിൽ പിന്നെ വീട്ടമ്മമാർക്ക് നെല്ലുകുത്തൽ, പാത്രം കഴുകൽ എന്നീ ചില്ലറ ജോലികളും അവർ ചെയ്തുകൊടുക്കാറുണ്ട്. രാവിലെ മുതൽ വൈകുന്നേരം വരെ സർക്കീട്ട് ആകയാൽ മീൽസ് എല്ലാം പലേടത്തുനിന്നും കിട്ടും. അവരുടെ 'ഹസ്സ്'' ആണ് ശ്രീമാൻ ശങ്കരൻ നായർ. പുള്ളി പല ബിസിനസ്സും ചെയ്തു നോക്കിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ എല്ലാം നഷ്ടത്തിൽ കലാശിച്ചതേയുള്ളൂ. എന്നാലും എന്തുപറഞ്ഞാലും ''താൻ വല്ലോം സമ്പാദിച്ചു വച്ചിട്ടുണ്ടോ'' എന്നു നാണിയമ്മ മുഖത്തടിച്ചു ചോദിക്കുന്നതിൽ അയാൾക്ക് പ്രതിഷേധമുണ്ട്. പക്ഷേ എന്തുചെയ്യാൻ പററും. ഈ ദമ്പതികൾക്ക് ആകെ ഉള്ളതാണ് മുടിയനായ പുത്രൻ കുട്ടപ്പൻ.

നാണിയമ്മ പല്ലുതേച്ചുകൊണ്ട് നില്ക്കുമ്പോഴാണ് അവരുടെ 'കോന്തൻ' ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു മുണ്ട് വേണമത്രേ. അവരോ ആശ്രയിക്കയേ തരമുള്ളു. ആവശ്യം അനുവദിക്കപ്പെട്ടു. അപ്പോഴാം കുട്ടപ്പൻ വെള്ളം ചൂടായ വിവരം അറിയിച്ചു. എണ്ണയും താളിയുമെടുത്ത് അവർ ബാത്ത്റൂമിലേക്ക് അന്നനടവച്ചു. നാലഞ്ചുമിനിററായിക്കാണും, ഒരു ഇടിവെട്ടുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കാൻ തുടങ്ങി. കാര്യം മനസ്സിലായില്ലേ? ദൈവസഹായം (ഗോഡ്സ് ഹെൽപ്പ്) എന്നു പേരുള്ള ശകടമാണ്.

നാണിയമ്മ കുളിമുറിയുടെ പുറത്തെത്തിയപ്പോഴേ ആ ലൈൻ ബസ്സ് അവരുടെ വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിയുള്ളൂ. ''എടാ കുട്ടപ്പാ അതൊന്നു നിർത്താൻ പറയെടാ'' എന്നു പറഞ്ഞ് അവർ അകത്തേക്ക് കയറി. ''അമ്മ പറഞ്ഞു വണ്ടി നിർത്താൻ'' എന്നു പറഞ്ഞു അവൻ റോഡിലേക്കോടി. മുമ്പോട്ടുപോയ വണ്ടി റിവേഴ്സ് അടിച്ച് നാണിയക്കന്റെ വീട്ടിനു മുമ്പിൽ വന്നുനിന്നു.

ദൈവസഹായക്കാർക്ക് നാണിയമ്മയെ സത്യം പറഞ്ഞാൽ ഭയമാണ്. ഒന്നു രണ്ടു തവണ ധീരന്മാരാകാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അവരുടെ വായിൽ നിന്നുതിർന്ന വാഗ്ധോരണിയിൽ എല്ലാം മുങ്ങിപ്പോയി. നാണിയക്കൻ കയറിപ്പോയിട്ട് ഏതാണ്ട് പതിനഞ്ചു മിനിററായി. വണ്ടി ശ്വാസംവിടാതെ കിടക്കുകയാണ്. ശ്വാസം വിട്ടാൽ പിന്നെ തിരിച്ചെടുക്കാൻ ദൈവസഹായംതന്നെ വേണ്ടിവരും. ഒരു മണിക്കൂർ നിന്നു തുള്ളിയാലേ അതൊന്നു നടക്കൂ. ബസ്സിലുണ്ടായിരുന്നവർ നാണിയമ്മയെ ശപിക്കാൻ തുടങ്ങി. അല്ലാ! ആരാണ്? ഒരു കൊച്ചു മദാമ്മയല്ലേ വീട്ടിനുള്ളിൽ നിന്നിറങ്ങി വരുന്നത്? ഉഴുന്നവട വെച്ചുകെട്ടിയ തലമുടി, പൗഡർ പൂശിയ മുഖം, ലിപ്സ്റ്റിക്കിട്ട ചുണ്ടുകൾ, ഇറക്കം കുറഞ്ഞ കൈയില്ലാത്ത ബ്ലൗസ്, ഫോറിൻ സാരി, സ്വർണ്ണമാല തുടങ്ങിയവയാൽ വിഭൂഷിതയായ നാണിയമ്മ ഹൈഹീൽസിൽ കയറി ബാലൻസു ചെയ്തു നടന്നു. അവർ അന്നനടവെച്ച് ബസ്സിൽ കയറി ഇരുന്നപ്പോൾ കാളയെപ്പോലെ അമറ് അമറിയിട്ട് "ഗോഡ്സ്ഹെല്പ്" നിരങ്ങി, ടിക്കററടുക്കാൻ ധൃതയോടെ വന്നെത്തിയ കണ്ടക്ടർക്ക് ടിപ്പും മററും കൊടുത്ത് തന്റെ പ്രഭാവം കാണിച്ചു. വണ്ടി മുക്കിമൂളിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ നാണിയക്കന്റെ വാചകമടി ഇടയ്ക്കിടെ ഉയർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. മന്ദംമന്ദം കവലയിലെത്തിയ ബസ്സ് അല്പനേരത്തേക്ക് ഒന്നു നിർത്തി. കഷ്ടപ്പാടായല്ലോ! വണ്ടി സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്യുന്നില്ല. എല്ലാവരും ഇറങ്ങി തള്ളാൻ കണ്ടക്ടർ ആഹ്വാനം ചെയ്തു. പക്ഷെ നാണിയക്കനു സ്ഥാനചലനമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ''തള്ള, തള്ള്, തല്ലിപ്പൊളി....'' എന്ന പാട്ട് ഒത്ത് എല്ലാവരും കഷ്ടപ്പെട്ട് തള്ളിയപ്പോൾ പാടി.

അതിനിടയിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു, ''ഏതു പെമ്പ്രന്നോരോ ഒന്നാണ്ടി നിന്നേ നിങ്ങളുവിടിരിക്കുന്ന കൊണ്ടോ......'' അയാളെ നിർത്താൻ സമ്മതിച്ചില്ല, ഒരു അഗ്നിപർവ്വതം പോലെ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. ''ആരാടാ അതു്? ഇതു തന്റെ അമ്മായിയപ്പൻ സമ്പാദിച്ചതു വല്ലതുമാണോ? പൈസാ കൊടുത്ത് ടിക്കറെറടുത്തിട്ടാ ബസ്സിൽക്കയറിയിരിക്കുന്നതു്. ആർക്കാടാ ഇതു എതിർപ്പ്?'' നാണിയക്കൻ വീരവാദം മുഴക്കി. ആർക്കും എതിർപ്പുണ്ടായില്ല. അവസാനം വണ്ടിയൊന്നു സ്റ്റാർട്ടായി. എല്ലാവരും വണ്ടിയിൽ ചാടിക്കയറി. വണ്ടിവിട്ടു. ശ്രീമതി നാണിശങ്കരൻ ഇന്നലും ടെമ്പറിലാണ്. ആളുകൾ ഒന്നും മിണ്ടാതെ യാത്ര തുടർന്നു. മുക്കൂട്ടുപടിക്കവലയിൽ വെച്ച് വണ്ടി നിർത്തി അപ്പോൾ സ്ഥലത്തെ കേഡി ഇടിയൻ വറീതു് മീശയും പിരിച്ചുകൊണ്ട് വണ്ടി കേറാൻ വന്നു. അയാളും സ്ഥലത്തെ പ്രധാന ദിവ്യനാണ്. അപ്പോൾ നാണിയമ്മ തല വെളിയിലേക്കിട്ട് ഒന്നു നീട്ടിത്തുപ്പി. വറീതു് വണ്ടിയിൽ കാലെടുത്തു വെച്ചതും നാണിയക്കൻ തല വലിച്ചതും ഒന്നിച്ചായിരുന്നു. നാണിയക്കന്റെ ഉഴുന്നവട ബെല്ലു ചരടിൽ ഉടക്കി, ബെല്ല് അടി. വണ്ടി വിടാൻ നോക്കിയിരുന്ന ഡ്രൈവർ ഒരൊററ വിടീൽ! ''പൊത്തോ''! ഒരു ശബ്ദം. സ്ഥലത്തെ പ്രധാന ദിവ്യൻ 'ഇത്തപ്പടിനോ' എന്നു റോഡിൽ വീണതാണ് കാണികൾ കണ്ടതു്. ഇതെല്ലാം നിമിഷത്തിൽ സംഭവിച്ചു. നാണിയക്കൻ ഉഴുന്നവടക്കുവേണ്ടി പിന്നീടും തല വലിച്ചു. ''ടിങ്ങ്, ടിങ്ങ്'' വണ്ടി ഒരു ഞരക്കത്തോടെ നിന്നപ്പോൾ നാണിയക്കന്റെ തലമുടി തിരികെ വന്നു. വറീതിനിതിൽ പരം ഒരപമാനമുണ്ടോ? ഗട്ടറിലാണ് വീണതു്. അയാൾ ചാടിയെഴുന്നേററു. അതാ അല്പം അകലെ ബസ്സ് നിർത്തിയി

രിക്കുന്നു. അയാളും അങ്ങോട്ട് പറഞ്ഞു. പൊതുജനം വീർപ്പടക്കിനിന്നു. എന്തും സംഭവിക്കാനും, സംഭവിക്കാതിരിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ കൊലപാതകം തന്നെ നടന്നേക്കാം. വറീത് ബസ്സിൽ ചാടിക്കയറി. കണ്ടക്ടറെ പിടിച്ചുവലിച്ചു താഴെയിട്ടുതട്ടി റോഡിലേക്ക് തള്ളിയിട്ടു. ഇതുകണ്ടു പരിഭ്രമിച്ച ഡ്രൈവർ വണ്ടി ഒരൊററ വിടീൽ! വറീത്, പാവം കണ്ടക്ടറുടെ പുറത്തു കയറിയിരുന്ന് ഇടിച്ചുവശനാക്കി. പാവം! അയാളും ദേഹത്തു നീരുവെച്ച് രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞാണത്രേ ആശുപത്രിയിൽ നിന്നിറങ്ങിയത്. നിരപരാധിയായ അയാളും ഇടികൊള്ളുന്നതും മററും നോക്കി നാണിയക്കൻ, ''ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണാ'', എന്ന മട്ടിൽ ഇരുന്നു. ഇതെല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും അമർഷം പൂണ്ടിരുന്ന മര്യാദരാമൻ കേശവപിള്ള പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. ''എന്തോന്നാ പെമ്പ്രന്നോരേയിത്? ഒള്ള കൊഴപ്പോക്കെ കാണിച്ചിട്ട് മിണ്ടാതിരിക്കാ, ആള് കൊള്ളാമല്ലോ!'' ഈ കാര്യങ്ങളെല്ലാം മററു പലരും കണ്ടിരുന്നെങ്കിലും മിണ്ടാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകാത്തതാണ് വാസ്തവം. ഇപ്പോൾ പലർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായി. ബസ്സിൽ മുറുമുറുപ്പുണർന്നു. നാണിയമ്മയുടെ രോഷം പതഞ്ഞുപൊങ്ങി. ജീവിതത്തിലാദ്യത്തേതെന്നു പറയാവുന്ന ശക്തമായ ഒരു തിരിച്ചടി. പക്ഷേ അതു വർ അടക്കിവെച്ചു. വണ്ടി മുമ്പോട്ടു നീങ്ങിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു. ആ ശകടം ടൗൺ സ്പോർട്ട് ബസ്സ് സ്റ്റാൻഡിന്റെ മുമ്പിലെത്തിയപ്പോൾനിന്നു. മര്യാദരാമൻ കേശവപിള്ള എഴുന്നേററു. കൂടെ നാണിയമ്മയും. ആദ്യം ഇറങ്ങിയതു നാണിയമ്മയാണ്. കേശവപിള്ള ബസ്സിൽനിന്നു കാലു താഴെ വച്ചില്ല. നടുക്കവലയിൽ നിന്നൊരു ഗർജ്ജനം ''എടാ, പട്ടീ,....നീയാരാ എന്റെ കാറം നോക്കാൻ. നിന്റെ തന്ത സമ്പാദിച്ചതു വല്ലതുമാണോടാ ഇത്?...''പിന്നെ ഒരു നീണ്ട തെറിയിൽ ഒരു അപൂർണ്ണവിരാമം ഇട്ടു. വെളിയിലേക്ക വച്ച കാൽ അതേപടി കേശവപിള്ള തിരിച്ചെടുത്തു. ആ വണ്ടി ഇരച്ചുകൊണ്ടു മുന്നോട്ടോടി. ആ ഇരമ്പലും കവിഞ്ഞുയർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു നാണിയമ്മയുടെ ഗർജ്ജനം........

കുളത്തിലെപ്പാഴ്ക്കിടെനീരിലല്ല
കൂത്താടിയില്ലുന്നതു ലോകമിപ്പോൾ

ഉള്ളൂർ

പശ്ചാത്താപം

ബി. എസ്. കൃഷ്ണകുമാർ
ക്ലാസ്സ് 8

അന്നു ഞാൻ മുററത്തു കേളികളാടവേ
വന്നു കളകളഗാനവുമായ്,
ഒന്നിനും ചിട്ടയും മട്ടുമില്ലെങ്കിലും
സുന്ദരമാമൊരു പക്ഷിക്കൂട്ടം
കലപിലകൂട്ടി പറന്നെന്നരികത്തു
പലപല കാര്യങ്ങളോതിയവർ
കൗതുകമേറി കാഴ്ചകണ്ടൊന്നിനെ
കൈവശമാക്കാൻ കൊതിച്ചുപിന്നെ
പൊട്ടിവിടരും പ്രതീക്ഷയുമായി ഞാൻ
കല്ലുകരം കൈക്കുള്ളിലേന്തി നിന്നു
ഒന്നിൻറവകാശിയാകുവാൻ മോഹിച്ചു
കല്ലുകളാഞ്ഞു വലിച്ചെറിഞ്ഞു
തൽഫലം വീണുകിടക്കുന്നിതാ മുന്നിൽ
പൊന്നോമയാകുമീ ഭൂമിതന്നിൽ!
രക്തത്തിൽ സ്നാനം കഴിച്ചുകിടക്കുന്നു
ഞെട്ടററുപോയൊരു പൂവുപോലെ.
വേണ്ടിയിരുന്നില്ലതെന്നു തോന്നുന്നിപ്പോൾ
സങ്കടംകൊണ്ടിനിയെന്തുകാര്യം?
എങ്കിലും കണ്ണുനിറഞ്ഞുമിടറിയും
സങ്കടപ്പെട്ടുഞാൻ നിന്നുപോയി.

ഒരു ശുനകന്റെ ആത്മകഥ

ബിജോയ് ജോർജ്ജ് ഉമ്മൻ
ക്ലസ്സ് 8

ഞാൻ ജനിച്ചത് ഒരു വലിയ ബംഗ്ലാവിന്റെ ഗാരേജിലായിരുന്നു. എന്റെ യജമാനന്റെ (മുഖം കണ്ടാൽ യമന്റെ അവതാരം എന്നു തോന്നും) വീട്ടിന്റെ വരാന്തയാണ് എന്റെ ജനനത്തിന് സാക്ഷിയായത്. ജനിച്ചു വീണ ഉടനെ എന്റെ അമ്മ എന്നെ നക്കിത്തുവർത്തി. പഴയ ഓർമ്മകളുടെ ഒരു ചെറിയ പടലംമാത്രം എന്റെ മനസ്സിൽ ഇന്ന് അവശേഷിക്കുന്നു.

ഞാൻ ആറുമാസം പ്രായമായതോടെ യജമാനൻ അൻവർ സാഹബ് എനിക്കൊരു പുതിയ തുകൽ കോളർകൊണ്ടുവന്നു. ആദ്യം എനിക്കതു പിടിച്ചില്ലെങ്കിലും കാലാന്തരത്തിൽ അത് എനിക്ക് പരിചിതമായി. എന്റെ രോമാവൃതമായ പുറം തടവുവാൻ മനോജ് മോനും മോളിക്കും എന്തിഷ്ടമാണെന്നോ!

എന്റെ അമ്മ പറഞ്ഞു മനുഷ്യരെപ്പോലെ പട്ടികൾ കൈ കൊടുക്കുകയില്ലെന്നും, പകരം പരസ്പരം കണ്ടുമുട്ടിയാൽ മൂക്കുമണത്തു സൗഹൃദം അറിയിക്കുമെന്നും. ഒരിക്കൽ എനിക്കൊരമളി പറ്റി. ഞാൻ ജോലിയില്ലാതെ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരു ചപ്പടപ്പട്ടി വന്നു; അവൻ മുരണ്ടു. ഞാൻ വാലാട്ടി. ഞാൻ അടുത്തു ചെന്ന് മൂക്കുമണക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. 'ടക്' ഒറ്റ കടി. അവനെന്റെ മൂക്കിൽ കടിച്ചുപിടിച്ചു. അവനാകട്ടെ എന്നേക്കാൾ മുതിർന്ന ഒരു പട്ടിയായിരുന്നു. ഞാനും വിട്ടില്ല. ഞാൻ ആ പട്ടിയുടെ ചെവിക്കു കടിച്ചുപിടിച്ചു. അവൻ കടി വിട്ടു. അതിനെത്തുടർന്ന് ഞാനും. അവനെന്നെ ഇഷ്ടമായെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു നടന്നു. പട്ടികളുടെ സമൂഹത്തിൽ ഞാൻ സമ്മതനായെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. മനോജ് മോനും മോളിയും കൂടെ എന്നെ സോപ്പുവെള്ളത്തിൽ കളിപ്പിച്ചു. ഓ! എന്തൊരാനന്ദം. ഞാൻ സോപ്പുവെള്ളത്തിൽ കയ്യിട്ടു തട്ടി. ദാണ്ടെ മനോജ് മോൻ കണ്ണു തുടയ്ക്കുന്നു. ഞാൻ മോന്റെ കാൽക്കൽ പോയി നക്കി മുകളിലോട്ടു നോക്കിയിരുന്നു. "ഹ! ഹ! ഹ! കണ്ടില്ലേ അവൻ സോറി ചോദിക്കുന്നത്." മോളി ചിരിച്ചു. മനോജ് മോനും ചിരിച്ചു. എനിക്കും സന്തോഷമായി.

ഓ! എന്റെ പേരു പറയാൻ മറന്നുപോയി. റെക്സ് എന്നായിരുന്നു കേട്ടോ. ഞങ്ങളുടെ കാറിന്റെ മുകളിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയാണ് എന്റെ ഹോബി. ഒരുദിവസം ഞാൻ വെയിലും കാഞ്ഞ് ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആരോ വന്നു ദേഹമാകെ മാന്തി. ശെടാ! ചപ്പിട്ടേ, ഞാൻ കണ്ണു തുറന്നു. അപ്പോൾ ഒരു ചക്കിപ്പൂച്ച അമ്മാവി, മേ! മേ! എന്നു വെയ്ക്കുന്നു. എന്റെ സിരകളിൽ രോഷം ഇരച്ചുകയറി. ഞാൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് അവളുടെ പിറകെ ഓടി അങ്ങേപ്പറമ്പിൽക്കയറി. അവളും ഒരു മാവിൽ കയറി, ഞാൻ താഴെനിന്നു കുരച്ചു. ദൂരെ കുറെ ആടുകൾ മേയുന്നുണ്ടാ

യിരുന്നു. ഞാൻ അവറ്റെ നേരെ ഓടി. ആ ആടുകൾ പ്രാണരക്ഷാർത്ഥം നാലു പാടും പാഞ്ഞു. എനിക്കു രസം കയറി. അവർ എത്ര പേടിത്തൊണ്ടന്മാരാണ്. ശെടാ! എന്തൊരു ചൂട് ഈ വെളുത്ത തടിയന്മാർ എത്ര ഭയമാണ് കാണിക്കുന്നത്. ഞാൻ പിന്നെയും അവരെ പേടിപ്പിക്കുവാൻ കുരച്ചുകൊണ്ട് അവർക്കു നേരെ ചാടി. ഞാൻ നടുങ്ങി. ഒരു കപ്പടാമീശക്കാരൻ ഒരു നീണ്ട വടിയും ചൂണ്ടിനില്ക്കുന്നു. അയ്യോ! ഇതു വേറെ പറമ്പാണ്! ഞാൻ തിരിഞ്ഞോടി. ഠേ! ഠേ! വെടി പൊട്ടി. ഞാൻ വേലിക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞു. കാലിനൊരു വേദന. ഞാൻ ചട്ടി ചട്ടി വീട്ടിലേക്കു നടന്നു.

എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ഒന്നരവയസ്സായി. എന്റെ കോളറിൽ യജമാനന്റെ ഫോൺ നമ്പർ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നെ ഇപ്പോൾ പൂട്ടിയിടാറുണ്ട്. ഒരിക്കൽ ഒരു മൃഗഡോക്ടർ വന്ന് എന്നെ കുത്തിവച്ചു. കുത്തിവെച്ചതും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണടയുമായി കച്ചിത്തുറുവിന്റെ മുകളിൽ കയറി. മനോജ്മോനും മോളിയും എന്നെ വിളിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ താഴെയിറങ്ങി കണ്ണട തിരിച്ചുകൊടുത്തു.

ഞാൻ കാറിന്റെ മുകളിൽ കയറി. അറിയാതെ മയക്കത്തിലേക്ക് ഞാൻ വഴുതിവീണു. ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ കാർ ഓടുകയാണ്. അതു ഡോക്ടറുടെ കാറായിരുന്നെന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലായി. കാർ ഒരു വീട്ടിൽനിന്നു. എന്നെ കണ്ട കണ്ണാടി ഡോക്ടർ എന്നെ സീറ്റിലിരുത്തി എന്റെ വീട്ടിൽ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവിട്ടു. പെട്രോൾ ചെലവ് കണ്ണാടി സാറിനാണല്ലോ. എനിക്കു പുള്ളിയെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു.

ഒരുദിവസം യജമാനൻ എന്നെ വേട്ടയ്ക്കുകൊണ്ടുപോയി. ഠേ! അതാ ഒരു മുയൽ. ഞാൻ ഓടിച്ചെന്ന് അതിനെ കടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. യജമാനൻ അതിനെ സഞ്ചിയിലിട്ടു. ഞങ്ങൾ മൃഗങ്ങളെയും പക്ഷികളെയും വേട്ടയാടി നടന്നപ്പോൾ കാണും ഒരു പുലി. ഞാൻ മുരണ്ടു. യജമാനൻ തോക്കു പൊക്കി. ഠേ! പുലി താഴെ. ഞാൻ കടിച്ചെടുക്കാൻ ഓടിച്ചെന്നപ്പോൾ അവൻ തിരിഞ്ഞോടി. പിന്നെയൊന്നും എനിക്കോർമ്മയില്ല.

ഇപ്പോൾ ഞാൻ പൂർണ്ണാരോഗ്യവാനാണ്. ഞാൻ വേട്ടയുടെ ബാലപാഠം എന്നും ഓർക്കും. ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഗാരേജിൽനിന്ന് വെളിയിലേക്കു നോക്കി ചൂടു കായുന്നു.

ഹാ, വർത്തമാനത്തെയിട്ടു ചീയിയ്ക്കയോ
ഭാവിക്കടയ്ക്കൽ വളംവച്ചുകൊള്ളുവാൻ!—

വള്ളത്തോൾ

കഥയെഴുത്ത്

പി. ബി. പ്രസാദ്
ക്ലാസ്സ് 8

ഞാൻ ആ നില്പ് തുടങ്ങിയിട്ട് ഏകദേശം ഒരു മണിക്കൂറോളമായി. ഞാൻ ബാലയുഗം ഏജന്റിനെയും കാത്ത് നിൽക്കുകയായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ മാസം ഞാൻ അയച്ച ഒരു കഥ അച്ചടിച്ച് വരുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷയിലാണ് ഞാൻ നിൽക്കുന്നത്. കാണുന്ന എല്ലാവരോടും ഞാനത് അടിച്ചു വിട്ടിരുന്നു.

ഏതായാലും ഇന്ന ബാലയുഗം വരും. എല്ലാവരെയും താനെഴുതിയ കഥ കാണിച്ചുകൊടുക്കാമല്ലോ. ഭാഗ്യം! അതാ സൈക്കിളിന്റെ ബെൽ കേൾക്കുന്നു. കൃത്യസമയത്തു തന്നെയെത്തിയതിൽ അയാളെ മനസാ പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ഞാൻ റോഡിലേക്കോടിച്ചെന്നു. അയാളും തന്റെ വളിച്ച ചിരി പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, എനിക്ക് ബാലയുഗം എടുത്തുതന്നു.

ഞാൻ അതും കൊണ്ട് വീട്ടിലേക്കോടി. എന്റെ കഥ എവിടെ ആണെന്ന് ഞാൻ മറിച്ചുനോക്കി. കാണുന്നില്ല! ഒന്നുകൂടി നോക്കി കാണുന്നില്ല! വല്ല പേജും ഒട്ടിയിരിപ്പുണ്ടോ എന്നു നോക്കി. ആരും അടുത്തെങ്ങും ഇല്ലാത്തത് ഭാഗ്യം. ആരെങ്കിലും വരുന്നതിനുമുമ്പ് ഇവിടെ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് നല്ലത്.

ഞാൻ ആ മുറിയിൽനിന്നു വലിഞ്ഞു. "ദുഃഖിതരേ, പീഡിതരേ, നിങ്ങളും കൂടെ വരൂ". അനുജൻ പാടുകയാണ്. എന്നെ കളിയാക്കാനായിരിക്കുമോ? ഞാൻ സംശയിച്ചു.

ഏതായാലും ഇന്ന് ഒരു ഉഗ്രൻ കഥയെഴുതിക്കളയാം. ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു.

കഥയെഴുതുവാൻ വേണ്ടിയുള്ള പേപ്പർ എടുക്കുവാൻ വേണ്ടി ഞാനൊരു ബുക്കെടുത്തു. അതു തുറന്നപ്പോൾ അതിനകത്തു നിന്ന് പാററ, തേൾ മുതലായ ക്ഷുദ്രജീവികൾ ഇറങ്ങി ഓടുന്നതു കണ്ട് ഉടക്കംതന്നെ ഉത്തുകനാണല്ലോ എന്നു ഞാൻ മനസ്സിൽ ഓർത്തു. ഇനിയും വല്ലതും ഒളിച്ചിരിപ്പുണ്ടോ എന്നറിയുവാനായി ഞാൻ ആ ബുക്ക് തറയിലിട്ടൊന്ന് തട്ടി. പക്ഷേ ആദ്യത്തെ തട്ടിന് തന്നെ അതിന്റെ പകുതി അടർന്നുപോയി.

ഓ! ഡി. ഡി. റ്റി. തിന്ന് ശക്തി വച്ചിരിക്കുന്ന ചിതൽ ഇതിനെ ആക്രമിച്ചതായിരിക്കും, കാരണം. ഞാൻ വേറൊരു ബുക്ക് എടുത്തു. ഭാഗ്യത്തിന് ഇതിന് കുഴപ്പമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. ആ ബുക്ക് ഉണ്ടാക്കാൻ പേപ്പർ കൊടുത്തു സഹായിച്ച കേരളാ ഗവർമ്മെന്റിനെ ഞാൻ മനസാ അഭിനന്ദിച്ചു.

ഞാൻ രണ്ടുമൂന്നു പേപ്പർ കീറിയെടുത്തു. ഓ! എഴുതാൻ പേനയില്ലല്ലോ. ഞാൻ പേന തിരയാൻ തുടങ്ങി. നാശം എന്റെ പേന കാണുന്നില്ല.

ഭാഗ്യത്തിന് അവസാനം കിട്ടി. പക്ഷേ അനുജന്റെ പേനയാണെന്നേയുള്ളൂ കുഴപ്പം. ഏതായാലും ഞാൻ കഥയെഴുതുവാൻ തയ്യാറായി.

നാശമേ. അതാ അനുജൻ വരുന്നു. പേന അവന്റേതാണെന്ന അവകാശവുമായി അവൻ അതെടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. രണ്ടു കൊടുക്കണമെന്ന് തോന്നി. അടിയന്തിരാവസ്ഥയായതുകൊണ്ട് വെറുതെ വിടാമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ഞാൻ പിന്നെയും പേന തിരയാൻ തുടങ്ങി.

ഭാഗ്യം! കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിലേതെന്ന് തോന്നിക്കുന്ന ഒരു പേന ഇരിക്കുന്നു. ഏതായാലും അതു വച്ച് എഴുതിക്കളയാം. ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു.

എഴുതിയാൽ മതിയല്ലോ. ഭംഗിനോക്കണോ? ഞാൻ സമാധാനിച്ചു. ഏതായാലും ഞാൻ അതെടുത്ത് തുറന്നു. അപ്പോഴാണ് മനസ്സിലായത് അതിന് നിബ്ബ് എന്ന് പറയുന്ന സാധനം ഇല്ലെന്ന്.

അതിനെ എടുത്തെറിഞ്ഞു കൊടുക്കുവാനുള്ള ദേഷ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ എറിഞ്ഞില്ല. കാരണം വല്ല പുരാവസ്തു ഗവേഷകരുടെ കൈയിൽ കൊടുത്താൽ പൈസ കിട്ടുമല്ലോ എന്നോർത്തു. ഏതായാലും ഞാൻ നിരാശനായില്ല. ഇനിയും വല്ല പേനയും ഉണ്ടോ എന്നു നോക്കി. ഒരു രക്ഷയുമില്ല. അങ്ങനെ വിടാമോ? ഞാൻ വീണ്ടും തിരക്കാൻ തുടങ്ങി. ഭാഗ്യം! എന്റെ പേന തന്നെ കിട്ടി. സന്തോഷപൂർവ്വം ഞാൻ എടുത്തു. പക്ഷേ തുറന്നപ്പോൾ നെഞ്ചുതകിപ്പോയി. അതിന്റെ നിബ്ബിന്റെ പകുതി ആരോ ഒടിച്ചിരിക്കുന്നു.

എനിക്ക് ദേഷ്യം സഹിച്ചില്ല. ഞാൻ പേനയെടുത്ത് ഒരേറ് കൊടുത്തു. നോക്കണേ നിർഭാഗ്യം.

അതു ചെന്ന് ലാൻഡ് ചെയ്തത് ഇളയ അനുജന്റെ തലയിലാണ്. നല്ല വല്ലതും ലാൻഡ് ചെയ്യുന്നു തോന്നി. ആ നാശം കിടന്ന് 'കീറ്റ'വാൻ തുടങ്ങി. ഏതായാലും ഞാൻ പേന തിരക്കാനുള്ള ഉദ്യമം ഉപേക്ഷിച്ചു. വല്ല പെൻസിലുമുണ്ടോ എന്നന്വേഷിച്ചു. ഭാഗ്യം! ദൈവത്തിനു സ്തുതി! ഒരു പെൻസിൽ കിടക്കുന്നു. മുനയെന്നു പറയുന്നതേയില്ല. ഏതായാലും വെട്ടാൻ തീരുമാനിച്ചു. ബ്ലേഡ് എടുത്ത് വെട്ടാൻ തുടങ്ങി. അയ്യോ! കൈമുറിഞ്ഞു. സാരമില്ല. വേഗം വേഗം വെട്ടി. അവസാനം മുന വന്നു. പെൻസിലുമെടുത്തു കൊണ്ട് പേപ്പറിനുവേണ്ടി നോക്കിയപ്പോഴാണ് അടുത്ത വീട്ടിലെ കുട്ടി അതെടുത്ത് 'വിമാനം' ഉണ്ടാക്കിക്കളിക്കുന്നു. ഞാൻ ദേഷ്യം അടക്കിക്കൊണ്ടുപോയി വേറെ പേപ്പർ എടുത്തു. ഏതായാലും ഭാഗ്യം. ഇനി എഴുതാൻ തുടങ്ങാമല്ലോ? ഞാൻ പേപ്പറുമെടുത്തുകൊണ്ട് മാവിൻ ചുവട്ടിലേക്ക് നടന്നു. അവിടെ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഞാൻ എന്താണ് എഴുതേണ്ടതെന്ന് ആലോചിച്ചു. പെട്ടെന്നൊരു ശബ്ദം. 'പ്ലീം' ഞാൻ ഞെട്ടി ചുററും നോക്കി. അപ്പോഴാണ് മനസ്സിലായത്. മുകളിലിരുന്ന ഒരു കാക്ക കാഷ്ഠിച്ചതാണ്.

ബോംബു വീണതുപോലെ അതു പേപ്പറിൽ തന്നെ വന്നു വീണു. എനിക്ക ദേഷ്യം സഹിക്ക വയ്യാതായി. എനിക്ക് തോന്നി ഇന്ന് ഏതായാലും എഴുതാൻ പററുകയില്ല. ശകുനത്തിന്റെ കുഴപ്പമാണ്. ഏതായാലും നാളെ എഴുതാം. ആരെങ്കിലും ഇതു കണ്ടോ എന്ന് ഞാൻ ചുററും നോക്കി. ഭാഗ്യം! ആരുമില്ല. ഞാൻ പേപ്പർ എടുത്തു കളഞ്ഞു. കൈ നീറുന്നുണ്ട്. ഞാനത് കാര്യമാക്കാതെ വീട്ടിലേക്ക് നടന്നു.

ചെറുകഥ

അമളി

വി. ടി. മനോജ്
ക്ലാസ്സ് 8

8-ാം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലം. കർക്കിടകമാസം തുടങ്ങി. മഴയില്ലാത്ത ദിവസങ്ങൾ ഇല്ലായിരുന്നു. അന്നും ഒരു മഴയുള്ള ദിവസമായിരുന്നു. സ്കൂൾ വിടാനുള്ള മണി അടിച്ചപ്പോഴാണ് കുടകൊണ്ടു വരാൻ മറന്ന കാര്യം ഓർത്തത്. മററു കുട്ടികളെപ്പോലെ ഞാനും ഓടി. നനഞ്ഞു കുളിച്ച് വീട്ടിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും മഴ കുറേശെ ശമിച്ചിരുന്നു. ചായകുടിച്ച് പുറത്തേക്ക് വന്നപ്പോൾ മുത്തശ്ശിയുടെ ശകാരം ആണ് കേട്ടത്. "ഹാ, ഇവടെ കൊട ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടാണോ ഇങ്ങനെ" കേട്ട ഭാവം നടിക്കാതെ ഞാൻ അന്നത്തെ പേപ്പർ മറിച്ചുനോക്കി. അപ്പോഴാണ് അമ്മയുടെ ആജ്ഞ "അച്ഛൻ ഇവിടില്ല. നീ പോയി കുറച്ച് ഉപ്പ് വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വാ. അല്ലെങ്കിൽ ഇവിടെ രാത്രിയിലേയ്ക്കു ഉപ്പില്ല."

ഏതായാലും പോകാമെന്നു കരുതി, ഇറങ്ങാനൊരുങ്ങി. മഴ ഒന്നു നിന്നിരുന്നു. "കൊടേം എടുത്തോണ്ടു പോ" മുത്തശ്ശി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

അടുത്തുള്ള ഹമീദിന്റെ കടയിൽ നിന്ന് ഉപ്പ് വാങ്ങിച്ചു വന്നപ്പോഴേക്കും ഭൂമി ഇരുളിലാണ്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. സന്ധ്യ കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും മഴ തുടങ്ങി. ഇടിയും മിന്നലും തുടങ്ങി. ആരോടോ പ്രതികാരം തീർക്കുന്ന മട്ടിൽ മഴ തകർത്തു പെയ്തു കൊണ്ടിരുന്നു.

അച്ഛൻ അപ്പോഴും മടങ്ങിയെത്തിയിട്ടില്ലായിരുന്നു. അന്തരീക്ഷം ഭീകരമായി. കണ്ണഞ്ചിപ്പിക്കുന്ന മിന്നൽ പ്രപഞ്ചത്തെ വിറപ്പിച്ചു. സമയം എട്ടരമണിയോടടുത്തു. എല്ലാവരും ഊണുകഴിഞ്ഞ് നേരത്തേ കിടക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഊണുകഴിച്ച് എല്ലാവരും കിടന്നു. എങ്ങും നിശ്ശബ്ദത. ഞാൻ കാലു കഴുകി കിടക്കാൻ വന്നു. അപ്പോൾ വാതിൽക്കൽ ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു.

ടക്ക്, ടക്ക്, ടക്ക്.... ഞാൻ ഞെട്ടിപ്പോയി എന്റെ ജീവൻ തീർന്നുപോയതു പോലെ തോന്നി. പുറത്ത് ഇടിയും, മിന്നലും, മഴയും ശക്തിയായി പെയ്തു കൊണ്ടിരുന്നു. മുത്തശ്ശി പണ്ടു പറഞ്ഞു തന്ന യക്ഷിക്കഥകളിലെ ഭീകരരൂപങ്ങൾ എന്റെ കൺമുമ്പിൽ നൃത്തംവച്ചു. യക്ഷികളുടെ അട്ടഹാസങ്ങൾ എന്റെ ചെവിയിൽ മുഴങ്ങി. മുട്ടുകൾ കൂട്ടിയിടിച്ചു. ഉമിനീർ വററി. ടക്ക്, ടക്ക്, ടക്ക്.... വീണ്ടും ആ ശബ്ദം. അവസാനം ഞാൻ വാതിൽ തുറക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ശീതവാതത്താലോ വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടെ വാതിൽ തുറന്നു. അപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ചയാൽ ഞാൻ ഞെട്ടിത്തരിച്ചു. നിന്നുപോയി. ഒരു തോക്കിന്റെ മുൻവശം എന്റെ നേരെ നീണ്ടുവന്നു. മരണം എന്റെ മുമ്പിൽ കണ്ട എന്റെ തല കറങ്ങി. കാലു കുഴഞ്ഞു. ഞാൻ താഴെ വീണു. പിന്നെ ഒന്നും ഓർമ്മയില്ല.

ഉണർന്നപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ചയാൽ അമ്പരന്നുപോയി. അച്ഛനും, അമ്മയും, അനിയനും, മുത്തശ്ശിയും ചുററും നില്ക്കുന്നു. അച്ഛന്റെ കയ്യിൽ തലേദിവസം വാങ്ങാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞ ഹോക്കിസ്റ്റിക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് എനിക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായത്. ഞാൻ നേരത്തേ കണ്ടത് തോക്കിന്റെ മുൻവശമല്ലായിരുന്നു. ഹോക്കിസ്റ്റിക്കിന്റെ പിടിയായിരുന്നുവെന്ന്. അപ്പോഴാണ് എനിക്ക് പററിയ അമളി ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയത്.

❋

ചെറുകഥ

ഒരു ആനയുടെ ആത്മകഥ

റെജി പി. അബ്രഹാം
ക്ലാസ്സ് 8

ഞാൻ ജനിച്ചത് സഹ്യപർവ്വതനിരകളിലെ ഒരു കാട്ടിൽ ആണ്. അച്ഛനും അമ്മയും എന്നെ സ്നേഹിച്ച് വളർത്തി. എന്നും ആഹാരം അച്ഛൻ കൊണ്ടുവരുമായിരുന്നു. അമ്മയുടേയും അച്ഛന്റെയും സ്നേഹത്തിൽ ഞാൻ നിർഭയനായി അവരുടെ കൂടെ ആ കൊടുംകാട്ടിൽ ജീവിച്ചുപോന്നു.

എന്നും ഞാനും അച്ഛനും അമ്മയുംകൂടെ ആ കാട്ടിലുള്ള അരുവിയിൽ പോയി വെള്ളം കുടിക്കുമായിരുന്നു. രാത്രിയിൽ ഞാൻ അച്ഛന്റെയും അമ്മയുടെയും നടുക്കായിരുന്നു കിടന്നിരുന്നത്. അങ്ങനെ നാളുകൾ മാറിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു. എത്ര പെട്ടെന്നാണ് നാളുകൾ പോയത്.

ഒരു ദിവസം എന്റെ അമ്മ എന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ട് കരിമ്പൊടിക്കാൻ പോയപ്പോൾ അമ്മ ഒരു കുഴിയിൽ വീണു. ഞാൻ ആവുന്നതും ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിച്ചു. എന്നിട്ട് ഒരൊററ കൂട്ടർപോലും സഹായത്തിനെത്തിയില്ല. ഒടുവിൽ ഞാൻ അമ്മയെ കരകയററുവാൻ നോക്കി. പക്ഷേ അത് നിഷ്ഫലമായിപ്പോയി. അന്ന് എന്റെ അമ്മയെ മനുഷ്യർ കുഴിയിൽനിന്ന് കയററിക്കൊണ്ടുപോകാൻ എത്തി. ഞാൻ അവരുടെ ദേഹത്ത് കല്ലുകൾ വലിച്ചെറിഞ്ഞു. അതിനു ഫലമായി അവർ എന്നെ തീപ്പന്തം കത്തിച്ച് എറിയുകയാണുണ്ടായത്. ഒരു രക്ഷയുമില്ലെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ അവിടെനിന്ന് തിരിഞ്ഞുമാറി. അതുകഴിഞ്ഞ് എന്റെ അമ്മയെ അവർ വടംകൊണ്ട് ബന്ധിച്ച് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ട് ഞാൻ വിങ്ങിപ്പൊട്ടി. പിന്നെ ഞാൻ അമ്മയെപ്പററി ഒന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

പിന്നെ ഞാൻ പോയത് നേരെ അച്ഛന്റെ അടുക്കലാണ്. എന്നിട്ട് അച്ഛനോട് നടന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു. തന്റെ സ്നേഹവതിയായ ഭാര്യയെ കൊണ്ടുപോയതിലുള്ള ദുഃഖം സഹിക്കാതെ അച്ഛൻ ഭ്രാന്തുപിടിച്ച് ലക്ഷ്യമെന്തെന്നറിയാതെ കാട്ടിൽ അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു. മലയോരപ്രദേശങ്ങളിൽ കൃഷി ചെയ്ത റബ്ബറുകളെല്ലാം പിഴുതെറിഞ്ഞും അവിടത്തെ ആളുകളുടെ വീടുകൾ തകർത്തും നടന്നു.

അങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരു ദിവസം അച്ഛനെ കുറെ വേട്ടക്കാർ വന്ന് വെടിവെച്ച് കൊന്നു. എന്നിട്ട് എന്റെ അച്ഛന്റെ കൊമ്പും നഖവും മററും അവർ കത്തി കൊണ്ട് അച്ഛന്റെ ദേഹം മുറിച്ച് എടുത്തു. എന്നിട്ട് അവർ പോയി. ഞാൻ ഒരു ദിവസം അതിലെ പോയപ്പോൾ അച്ഛന്റെ അസ്ഥിക്കൂടംമാത്രം കണ്ടു.

അന്നുതന്നെ ഞാൻ എന്റെ അമ്മയെ പിടിച്ചവരും അച്ഛനെ വെടിവച്ചവരുമായ മനുഷ്യരോട് പകവീട്ടാൻ തന്നെ ഒരുങ്ങി.

ഞാൻ ആദ്യംതന്നെ എന്റെ അമ്മ എനിക്ക കരിമ്പൊടിക്കാൻ പോയപ്പോൾ കുഴിയിൽ ചാടിയ സ്ഥലത്തേക്കുതന്നെ നടന്നു. ഞാൻ കറെ കരിമ്പ് മധുരത്തോടെ തിന്നു. എന്നിട്ട് ബാക്കി മുഴുവനും നശിപ്പിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഞാനും ഒരു കുഴിയിൽ വീണു. മനുഷ്യർ പിറ്റേ ദിവസം എന്നെ വടംവെച്ച് പൊക്കി നാലാനകളുടെ സഹായത്താൽ കുഴിയിൽനിന്ന് കയററി ഒരു ആനക്കൂട്ടിൽകൊണ്ടുചെന്നിട്ടു. വഴിയിൽവെച്ച് ഞാൻ രക്ഷപെടാൻ ഒരു ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും സാധിച്ചില്ല. അങ്ങനെ ഞാൻ ആ കൂട്ടിൽ വന്നെത്തി. അതിനകത്തുനിന്നുകൊണ്ട് രക്ഷപെടാൻ ഞാൻ ഒരു കൈ നോക്കിയെങ്കിലും പററിയില്ല. എന്തുചെയ്യും അവിടെത്തന്നെ കിടക്കേണ്ടിവന്നു.

അതിനുശേഷം മനുഷ്യർ എന്നെ തടിവലിക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചു. ഞാൻ അതെല്ലാം അടിയുടെ വേദന സഹിക്കാതെ വന്നപ്പോൾ അനുസരിച്ചു. അപ്പോഴും എന്റെ വൈരാഗ്യം മാറിയിട്ടില്ലായിരുന്നു.

തടിവലിക്കാൻ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞ് എനിക്ക് എല്ലാ ദിവസവും ജോലിയുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ഞാൻ തടിവലിച്ച് വളരെ ക്ഷീണിതനായിപ്പോയി. അന്നു ഞാൻ വളരെ വലിയ തടികളാണ് വലിച്ചത്. ഉച്ചയായപ്പോഴേക്കും എനിക്ക് ഇനിയും ഒട്ടും നടക്കാൻ വയ്യാതായിപ്പോയി. അന്നേരം എന്റെ പാപ്പാൻ എന്നെ അടിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്രഹരം സഹിക്കാതെയായപ്പോൾ ഞാൻ നിലത്തുനിന്ന് എണീററ് പാപ്പാനെ എന്റെ തുമ്പിക്കൈയിലെടുത്തു. ഞാൻ അയാളെ നിലത്തേക്ക് വളരെ ശക്തിയായി എറിഞ്ഞു. എന്നിട്ട് അവന്റെ നെഞ്ച് ചവിട്ടി ചമ്മന്തിയാക്കി. പിന്നെ നെഞ്ചിൽനിന്നും തലയിൽനിന്നും ചോരയൂററുന്ന എന്റെ പാപ്പാനെ തുമ്പിക്കൈയിലെടുത്തു ഞാൻ കൊലവിളി വിളിച്ചുകൊണ്ട് എന്റെ ജന്മസ്ഥലമായ കാട്ടിലേക്ക് ഓടി. ഇതുകണ്ട് ആളുകളെല്ലാം ഭയവിഹ്വലരായി നാലുപാടും ഓടി. ഞാൻ ഓട്ടത്തിനിടയിൽ കണ്ട ചെറുകുടിലുകളും ചവിട്ടി എറിഞ്ഞു. പിന്നെ എന്റെ ഓട്ടം അവസാനിച്ചത് കാട്ടിൽ ചെന്നിട്ടാണ്. പാപ്പാനെ പണ്ട് ഞാൻ കൊച്ചായിരുന്ന കാലത്ത് വെള്ളം കുടിച്ചിരുന്ന അരുവിയിൽ എറിഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ഞാൻ അവിടെ കുറേനേരം കിടന്നു. അപ്പോൾ ഞാൻ അമ്മയുടേയും അച്ഛന്റേയും സ്നേഹവും വാത്സല്യവും ഓർമ്മിച്ചു. അന്നേരം എന്റെ കണ്ണിൽനിന്ന് രണ്ടുതുള്ളി കണ്ണുനീർ മണ്ണിൽ പതിച്ചു.

ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഈ കാട്ടിൽ നിർഭയനായി കഴിയുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ എന്നെ പിടിക്കാൻ ആരും ഇതുവരെയും വന്നിട്ടില്ല. അങ്ങനെ ഞാൻ എന്നും അരുവിയിൽനിന്ന് വെള്ളം കുടിച്ചും മരങ്ങളുടെ ഇലകൾ തിന്നും പണ്ടത്തെ സംഭവങ്ങളെ സ്മരിച്ചും കാലം നയിക്കുന്നു.

❀

പാട്ടുകാരൻ നാളെയുടെ
ഗാട്ടുകാരനല്ലോ—

ഒ. എൻ. വി.

വിനോദയാത്ര

സാബു കുര്യൻ
ക്ലാസ്സ് 9

ഹ!! സ്വർഗ്ഗം പിടിച്ചടക്കിയ ഒരു യോദ്ധാവിന്റെ സന്തോഷമാണ് ആ വാർത്തകേട്ടപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായത്. കന്യാകുമാരിക്ക് ഒരു വിനോദയാത്രപോവുക അതു് അറിഞ്ഞ ദിവസം മുതൽക്കേ വരാനിരിക്കുന്ന ആ സുദിനം സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെ ആ സുദിനവും പിറന്നുവീണു. ഡിസംബർ 11-ാം തീയതി സാമാന്യം നല്ല തണുപ്പുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ആറുമണിക്കുമാത്രം എണീക്കുന്ന എല്ലാവരും അഞ്ചുമണിയായപ്പോഴേ എണീററപ്പോൾ അത്ഭുതം തോന്നാതിരുന്നില്ല. കുളിയും കഴിഞ്ഞ് റെഡിയായി മെസ്സിലെത്തിയപ്പോൾ സമയം ആറുമണി. എന്തായാലും കിട്ടുന്നത് തട്ടുക. പൂരിയുമായി ഒരു ചെറിയ മൽപ്പിടുത്തംതന്നെ നടത്തി. അടുത്ത മൽപ്പിടുത്തം ഒരു സൈഡ്സീററിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു. അതിലും വിജയശ്രീലാളിതനായി ഞങ്ങളുടെ ബസ്സിന്റെ സൈഡിൽ ഒരു മഹാരാജാവിന്റെ ഗമയോടെ ഇരുന്നു. താഴെ ഞങ്ങളെ നോക്കിനിൽക്കുന്നവരോട് പുച്ഛംതോന്നി. ബസ്സിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു തന്നെ സൂര്യൻ കിഴക്ക് ഉദിച്ചുവരുന്നത് കണ്ടു. ഏകദേശം ഏഴുമണിയോടുകൂടി ബസ്സ് ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യമായ കന്യാകുമാരി നോക്കിപ്പാഞ്ഞു. ബസ്സിന്റെ അകത്താണെങ്കിൽ പാട്ടും കൂത്തും. ആകെക്കൂടി ഒരു നല്ല കോലാഹലം. തിരുവനന്തപുരത്തെത്തിയ ഞങ്ങളെ മന്ത്രി കെ. എം. ജോർജിന്റെ നിര്യാണവാർത്തയുമായി പട്ടണം സ്വീകരിച്ചു. എങ്ങും കറുത്ത കൊടികൾ മാത്രം. എന്തായാലും ഞങ്ങളുടെ ബസ്സ് കന്യാകുമാരിക്കുള്ള വഴിയിലൂടെ ഓടിത്തുടങ്ങി. ഇടയ്ക്കുവെച്ച് പത്മനാഭപുരം കൊട്ടാരം കാണുവാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും പററിയില്ല. അതുകഴിഞ്ഞുള്ള യാത്ര വളരെ സുഖകരമായിരുന്നു. ഇരുവശത്തുംനിന്ന കൊച്ചുകൊച്ചു നെൽച്ചെടികൾ ഞങ്ങൾക്ക മംഗളമരുളിയതുപോലെ തോന്നി. ഇടക്കിടക്ക് കൊച്ചുമലകളും നീർച്ചാലുകളും ഞങ്ങളെ കടന്നുപോയി. വഴിക്കുവെച്ച് നീലപ്പട്ടണിഞ്ഞിരുന്ന സഹ്യാദ്രിയും കാണാനൊത്തു. ഏകദേശം 11 മണിയോടുകൂടി ഞങ്ങൾ ശുചീന്ദ്രം ക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അകത്ത് കടക്കണമെങ്കിൽ ഷർട്ട് ഊരണമെന്ന് കർശനനിയമം. പലരും അതുകാരണം അകത്തുപോയില്ല. അതിൽ ഞാനുംപ്പെടുന്നു. ഏകദേശം 11 മണിയോടുകൂടി ഞങ്ങൾ അവിടെനിന്ന് കന്യാകുമാരിക്കുള്ള പ്രയാണം തുടർന്നു. കന്യാകുമാരിക്ക രണ്ടുമൈൽ ബാക്കിയുള്ളപ്പോൾ വിവേകാനന്ദപുരം എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ച് ഞങ്ങൾ ഊണ് കഴിച്ചു. ഉടൻതന്നെ എല്ലാവരും ബസ്സിൽ ചാടിക്കയറി. അമ്പോ! എന്തൊരു തിക്കും തിരക്കും. ആരും തന്നെ ബസ്സിൽ ഇരുന്നില്ല. എല്ലാവരും അക്ഷമയോടെ എണീററുനിൽക്കുകയാണ്. അതാ അങ്ങു് ദൂരെ കടൽ കാണാം. എല്ലാവരുടെയും കണ്ഠങ്ങളിൽനിന്നും കന്യാകുമാരി എന്ന ശബ്ദമുയർന്നു. കന്യാകുമാരിയിലെത്തിയ ഞങ്ങളെ ഐസ്ക്രീം,

ചേട്ടാ ഈ മാല വാങ്ങിക്കൂ, എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞ് പലരും സമീപിച്ചു. മിക്കവരും അന്നു ഞങ്ങളുടെ കയ്യിലിരുന്ന കാശ് അവിടെ ചെലവാക്കി. ഏകദേശം മൂന്നുമണിവരെ ആ ത്രിസാഗരസംഗമത്തെ ഞങ്ങൾ നോക്കിക്കണ്ടു. പിന്നെ ഞങ്ങൾ വിവേകാനന്ദപ്പാറയിലേയ്ക്ക് പോകുവാനൊരുങ്ങി. ആ ബോട്ടുയാത്ര എത്ര രസകരമായിരുന്നു. അത് അനുഭവിച്ചറിയുകതന്നെ വേണം. കന്യാകുമാരീദേവി നിന്നു എന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു കാല്പാട് കാണാം. വിവേകാനന്ദൻ നിന്നു ധ്യാനിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്ത് വിവേകാനന്ദന്റെ പ്രതിമ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു പാറയിൽ കൊത്തിയെടുത്ത ആ ശില്പങ്ങൾ ഒന്നു കാണുകതന്നെ വേണം. നഗ്നപാദനായിട്ട് മാത്രമേ അവിടെ കടക്കാവൂ. അവിടെനിന്ന് തിരിച്ച് കരയിലെത്തിയപ്പോൾ എന്തോ നഷ്ടപ്പെട്ടതുപോലെ തോന്നി. കരയിലെത്തിയ ഞങ്ങൾ ഉടൻതന്നെ കാപ്പികുടിക്കുവാൻപോയി. കാപ്പികുടിച്ചുകഴിഞ്ഞ് നാലുമണിയോടുകൂടി തിരിച്ചുവന്നു. അന്നേരത്തും പലുകമാലക്കാരും ഐസ്ക്രീമുകാരും ഞങ്ങളെ വളഞ്ഞു. പക്ഷെ അവരറിഞ്ഞോ ഞങ്ങളുടെ പോക്കറ്റുകൾ കാലിയായിരുന്നു എന്ന്. ആ ബഹളത്തിൽനിന്നെല്ലാം ഒഴിഞ്ഞ് ഞങ്ങൾ ഒന്നു രണ്ട് ഫോട്ടോകൾ എടുത്തു. പിന്നെ ഞങ്ങൾ സുന്ദരമായ സൂര്യാസ്തമനം കാണുവാൻ അക്ഷമയോടെ കാത്തുനിന്നു. അതുവരെ ഞങ്ങൾ കടൽത്തീരത്ത് കളിച്ചുനടന്നു.

അങ്ങനെ സൂര്യാസ്തമനം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഏകദേശം ആറു പതിനഞ്ച് ആയി. അവിടെ നിന്ന് തിരിച്ചുപോരുവാൻ എന്തുകൊണ്ടോ വിഷമം തോന്നി. ഏകദേശം ആറ് നാല്പതോടുകൂടി ആ സാഗരസംഗമത്തോട് യാത്രപറഞ്ഞു. സ്കൂളിൽ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ സമയം പത്തുമണി കഴിഞ്ഞു. മെസ്സിൽനിന്ന് അത്താഴം കഴിഞ്ഞു ഹാസ്റ്റലിലെത്തി നേരെ ചെന്നു കിടക്കയിൽ വീണു. നിമിഷങ്ങൾക്കകം നിദ്രയിലാണ്ടു.

തീർന്നിടാമുറുമ്പിനു ശരീരകത്തിൽനി–
ന്നൂർന്നിടുമൊരുവറ്റുമൊട്ടുനാളാഹാരമായ്

വെണ്ണിക്കുളം

കവിത

കലാകാരൻ

ആർ. ജയശങ്കർ
ക്ലാസ്സ് 9

എത്രമേ ചായക്കൂട്ടും,
ബ്രഷ്ഷുമാ കലാകാരൻ
കൊടുത്തു വ്യത്യസ്തമാം,
ചായങ്ങളോരോന്നിനും.
കണ്ണഞ്ചും കടുംനീലം
കൊടുത്തു കടലിന്,
സുന്ദരമിളംനീലം
സീമയില്ലാ വിണ്ണിനും
പച്ച നീലതൻ മിശ്ര–
മുന്നത ശൃംഗങ്ങൾക്കും
പച്ചിലകൾ തൻ നിറം
വൃക്ഷവല്ലരികൾക്കും
ഭൂമിയാം കടലാസ്സി–
ലിപ്പണി തുടങ്ങിയ–
താരെന്നോ? വിധാതാവ–
ല്ലാതാരാക്കലാകാരൻ?

വാക്കുകൾ കൂട്ടിച്ചൊല്ലാൻ
വയ്യാത്ത കിടാങ്ങളേ
ദീർഘദർശനം ചെയ്യും ദൈവ
ജ്ഞരല്ലോ നിങ്ങൾ—

വൈലോപ്പിള്ളി

കെട്ടെടാ 'അവളെ'

രമേഷ് ബാബു
ക്ലാസ്സ് 10

''ക്ടക്ടക്ട'' ടാക്റ്റർ നീങ്ങുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദംപോലെ പല്ലും കിറിയും ഒത്ത് ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രായമല്ലേ? പോരാത്തതിന് മഴയും. വേലപ്പിള്ള കളി കഴിഞ്ഞ് തന്റെ നീളമുള്ള ''ഇൻഡ്യൻമെറെറ'' പിഴിഞ്ഞുകൊണ്ട് മാപ്പുരക്ക പാഞ്ഞുവന്നു.

അദ്ദേഹം മംഗളകരമായ ഒരു സംഗതിക്ക പുറപ്പെടുകയാണ്. മറെറാന്നിനുമല്ല. സ്ഥലം അമ്പലത്തിലേയ്ക്ക് ''പത്താമുദയം'' ഉത്സവം പ്രമാണിച്ച് ഒരു നാടക ഗ്രൂപ്പിനെ വിളിക്കാൻ പോകുകയാണ്.

ശ്രീ പിള്ള മുണ്ടു മാററാതെതന്നെ അടുക്കളയിൽ പ്രവേശിച്ച് ഒരു കൊരണ്ടിപ്പലകയിൽ ഉപവിഷ്ടനായി. ഭാര്യ ശ്രീമതി നാണിയമ്മ 'ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ' എന്ന മട്ടിൽ ദോശ ചുടുകയാണ്. ''അല്ലെലും നിന്റെ കുടുംബക്കാരെ മാടി.....'' വളരെയധികം സർവ്വീസും എക്സ്പീരിയൻസും ഉള്ള പിള്ളക്കറിയാം ലേശം ഹീററായില്ലെങ്കിൽ മൈമി തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കുകയില്ലെന്ന്. പക്ഷേ ഇന്നു നമുക്ക് റോലും കുട്ടനാലാണെന്നു തന്നെ അനുമാനിക്കാം. കാരണം പ്രതിഫലം മററൊന്നുമായിരുന്നില്ല....

നാണിയമ്മ ഒരു തവി ചമ്മന്തികോരിയെടുത്ത് വല്ലഭന്റെ മുഖത്തേക്കൊഴിച്ചു. 'അണ്ടി കളഞ്ഞ അണ്ണാനെപ്പോലെ വേലപ്പിള്ള എഴുന്നേററുപോയി. ഒരു ചെറിയ 'ബോയ്ക്കോട്ട്'' ആണെന്നു തന്നെ വിചാരിക്കാം.

അദ്ദേഹം നേരെപോയി വേഷം മാറിവന്നു. വെളുത്ത ലിനൻ ജുബ്ബായും, ഒററമുണ്ടുമാണു വേഷം. കയ്യിൽ ഒരു കുടയും തോളിൽ രണ്ടാം മുണ്ടും അധിഷ്ഠാനൽ. മുണ്ടു മടക്കിക്കുത്തിയിരിക്കുന്നു കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൗപീനാഗ്രം വെളിയിലേക്ക് ഒളിഞ്ഞുനോക്കുന്നുണ്ട്.

'പരാജയം വിജയത്തിന്റെ മുന്നോടിയാണല്ലോ'. നാണിയമ്മ അദ്ദേഹത്തെ അടുക്കളയിൽ വിളിച്ച് കാപ്പിയും ദോശയുംകൊടുത്തു. എന്തായാലും ഭർത്താവ് തന്റെയല്ലേ. നാണിയമ്മ കുശലം ആരംഭിച്ചു. ''എവിടെയാ ഈ നാടകഗ്രൂപ്പ്''? ''ഒരു കായംകുളത്തിനു തെക്കാ'' വേലപ്പിള്ളമൊഴിഞ്ഞു. ''വഴിച്ചെലവിന് അമ്പലത്തീന്ന് ഇരുപതു രൂപായും തന്നിട്ടൊണ്ട്''.

''കായംകുളം വരെപ്പോകാൻ നാലു രൂപ മതി. എല്ലാം കൂടെ പതിനഞ്ചു രൂപയാകുമായിരിക്കും. എന്തായാലും രണ്ടു രൂപായിങ്ങു താ. ഒരു കലം വാങ്ങിക്കണം''. ശ്രീമതിയുടെ മുന്നിൽ നിസ്സഹായനായ ശ്രീ വേലപ്പിള്ളക്ക് രണ്ടുരൂപാ കൊടുക്കേണ്ടിവന്നു. ഇനിയും അവിടെയിരുന്നാൽ തന്റെ അർത്ഥശാസ്ത്രം ക്ഷയിക്കുമെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവി

ടെനിന്നും എണീററ് കൈകഴുകി നിരത്തിലേക്കിറങ്ങി.

രണ്ടു കിലോമീററർ നടന്ന് നായകൻ ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിൽ എത്തി. കായംകുളത്തേയ്ക്കുള്ള വണ്ടി വിടാൻ തുടങ്ങുകയായിരുന്നതുകൊണ്ട് പാവം ഒന്നു മുറുക്കാതെപോലും ബസ്സിൽ ഓടിക്കയറി. നിൽക്കാൻ മാത്രമേ സ്ഥലമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ബസ്സ് വിട്ടു. പിത്തുള്ളം പിടിച്ചുള്ള മാതിരിയുള്ള ഒരു കണ്ടക്ടർ വന്നു ടിക്കററുതന്നു. മടിക്കുത്തിനകത്തിരിക്കുന്ന പൈസയെടുക്കണമെങ്കിൽ കുട എവിടെയെങ്കിലും തൂക്കിയിടണം. വണ്ടിയെപ്പററി തനിക്കെല്ലാം അറിയാമെന്ന ഭാവത്തിൽ ശ്രീമാൻ വേലപ്പിള്ള തന്റെ കുട നോക്കാതെ തന്നെ എടുത്തു വശത്തേയ്ക്കു തൂക്കിയതും 'ണീം' എന്നൊരു ശബ്ദം കേട്ടതുമൊത്തായിരുന്നു. വണ്ടിനിന്നു. എല്ലാവരും എന്തൊക്കെയോ പറയുകയും ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. വേലപ്പിള്ളയ്ക്ക് സംഗതി മനസ്സിലായില്ല.

കണ്ടക്ടർ പറഞ്ഞു. ''വൃത്തികേടു കാണിക്കാതെ തന്റെ കുടം വടീം കൈ എടുത്തുമാററെടോ''.

സംഗതി പിടികിട്ടി. വേലപ്പിള്ള തന്റെ കുട തൂക്കിയിട്ടിരിക്കുന്നത് ബെല്ലിന്റെ ചരടിലാണ്. അപ്പോഴാണ് ബെല്ലടിച്ചതും വണ്ടി നിന്നതും. അദ്ദേഹം കുട കൈയിലെടുത്ത് ഉലക്ക വിഴുങ്ങിയതുപോലെനിന്നു. മിണ്ടാനൊക്കുമോ? ജനാധിപത്യമല്ലേ? ബസ്സ് കായംകുളത്തെത്തിയപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം വിയർത്തുകുളിച്ചിരുന്നു.

അദ്ദേഹം ഒരു റിക്ഷായിൽ കയറി ആ നാടകഗ്രൂപ്പിന്റെ ഗുരുവായ ശ്രീ ചിലമ്പിക്കാലൻ ചിദംബരംനായരുടെ വീട്ടിൽ എത്തി. അദ്ദേഹം തന്റെ കട്ടക്കയിൽ നിന്നും കഞ്ചാവ് പിടിക്കുകയായിരുന്നു. കണ്ടാൽ കാലനാകാൻ മേക്കപ്പ് വേണ്ടാ എന്നു തോന്നും.

''വിഷുവിനു നാടകം വേണമായിരിക്കും അല്ലേ?'' ഒരു മനശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടെ നായര് ചോദിച്ചു.

''അതെ, നിങ്ങളുടെ അടുത്തു ഇപ്പോഴും എന്തൊക്കെ നാടകങ്ങളാണുള്ളത്?'' വേലപ്പിള്ള കട്ടക്കയെടുത്ത് ഒരു വശത്തേക്ക് മാററിവച്ചുകൊണ്ട് ഗുരു ചിദംബരം നായര് പറഞ്ഞു. ''ശാകുന്തളമുണ്ട്'', അതിനകത്ത് ആ ദുഷ്യന്തന്റെ ഭാഗമുണ്ടല്ലോ അത് എന്റെ അനന്തിരവൻ മുരൻ എത്ര ഭംഗിയായിട്ടഭിനയിക്കുമെന്നറിയാമോ? ആ പ്രേമരംഗമൊക്കെ നല്ല ഉശിരായിരിക്കും. ശകുന്തളയായിട്ടഭിനയിക്കുന്നത് മററാരുമല്ല, എന്റെ മകൾ മൃണാളിനി തന്നെയാ ''........'', നായര് തന്റെയും തന്റെ അഭിനേതാക്കളുടെയും അഭിനയപാടവം, കഴിവ് എന്നിവ കരിയിലപ്പക്ഷി ചിലക്കുന്നതുപോലെയിരുന്നു വാതോരാതെ വിസ്തരിച്ച് പറഞ്ഞു.

എല്ലാം മൂളി കേൾക്കാനല്ലാതെ മററൊന്നും പറയാൻ നമ്മുടെ വേലപ്പിള്ളയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. കാരണം, വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ശാകുന്തളത്തിന്റെ കഥയറിയില്ലായിരുന്നു.

അഡ്വാൻസായി ആറു രൂപയും കൊടുത്തു നായകൻ പോയ വഴിയെ തന്നെ തിരിച്ച് വീട്ടിലെത്തി.

അമ്പലത്തിൽ ഉത്സവത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ഗംഭീരമായി നടക്കുകയാണ്. മീനമാസം അവസാനിക്കാൻ ഇനി രണ്ടു ദിവസംകൂടിയേയുള്ളൂ. മൂന്നാമത്തെ ദിവസം വിഷുവാണ്. ഉത്സവക്കമ്മിററി പ്രസിഡൻറ് വേലപ്പിള്ളയുടെ

പ്രത്യേക ഉപരേശത്തിൽ സ്റ്റേജ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കി. നോട്ടീസ് വിതരണവും കഴിഞ്ഞു. നാട്ടുകാരെല്ലാം ശാകുന്തളം കാണാൻ കാത്തിരിക്കയാണ്.

"കൊക്കരൊ, കോ....." വേലുപ്പിള്ളയുടെ വീട്ടിലെ കഴുത്തിൽ പൂടയില്ലാത്ത പൂവൻകോഴി കഴിയുന്നത്ര ഉച്ചത്തിൽകൂവി. അദ്ദേഹം എഴുന്നേററ് കുളിച്ച് തയ്യാറായി. വിഷ്ണുവിൻെറ ആഹ്ളാദം എല്ലാടത്തും അലതല്ലുന്നുണ്ട്. തൻെറ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച് സ്ഥലത്തുവരാൻപോകുന്ന നാടക സംഘത്തേയും കാത്തു നായകൻ മുക്കിന് നിൽപ്പായി. ഉച്ചയോടടുത്തപ്പോൾ അവർ വന്നു. അവർ നേരത്തെതന്നെ ആഹാരം കഴിച്ചിരുന്നുവെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം സന്തോഷിച്ചു. കാരണം മറെറാന്നുമല്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ചെലവ് ചെയ്യാൻ പാറില്ലാ എന്നതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവരെ വിളിച്ച് അമ്പലത്തിനടുത്തുള്ള കുട്ടൻ പോററിയുടെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടു ചെന്നാക്കി. "പിന്നെ ഒരു കാര്യം ഉണ്ടു കേട്ടോ ചിദംബരം പിള്ളേ" വേലുപ്പിള്ള പറഞ്ഞു, "കഴിഞ്ഞകൊല്ലം ഇവിടെ ഒരു ഡാൻസ് പാർട്ടി വന്നിരുന്നു, അവരു ഞങ്ങളെപ്പററിച്ചേച്ച് പോയി; അതുപോലെ നിങ്ങളു ചെയ്യുകേലന്നെനിക്കറിയാം, എങ്കിലും നിങ്ങടെ അനേയക്കാരോടെല്ലാം പറയണം ഒന്നു നല്ലപോലെയൊക്കെ ചെയ്യാൻ അല്ലേങ്കിൽ ഞാൻ പരട്ടയായിപ്പോം".

"അതു പിന്നെ എനിക്കറിയത്തില്ലേ" എന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഉത്ത ഭൂക്കാൻ പാത്രം അടുത്തേക്ക് നീക്കി. വേലുപ്പിള്ള എല്ലാം ഒന്നുകൂടി നോക്കാൻവേണ്ടി വെളിയിലേക്കിറങ്ങി. അദ്ദേഹം തിരിച്ചെത്തിയപ്പോഴേക്കും പോററി സംഘത്തേയുംകൊണ്ട് നാടകസ്ഥലത്തേക്ക് പോയിരുന്നു.

അദ്ദേഹം നാടക സ്ഥലത്തേക്ക് തിരിച്ചു. കഥയറിയില്ലെങ്കിലും കണ്ടാൽ മനസ്സിലാവുമല്ലോ എന്നു കരുതിയാവും നല്ലപ്പുള്ളും കാണാൻവേണ്ടി നായകൻ വേലുപ്പിള്ള ഏററവും മുമ്പിൽ വന്നിരുന്നത്. എട്ടു മണിയായപ്പോഴേക്കും നാടകം തുടങ്ങി.

ആദ്യംതന്നെ ശകുന്തളയും ദുഷ്യന്തനുമായുള്ള പ്രേമരംഗമായിരുന്നു. "എത്ര സുന്ദരം! വയസ്സിൻെറ കാര്യം വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ശ്രീ പിള്ള രോമാഞ്ചംകൊണ്ടു. മാത്രമല്ലാ അടുത്തിരുന്ന ഒരു കൊച്ചുപെണ്ണിനെ കേറിയൊരു പിടുത്തവും.

"പ്രിയേ, നിന്നെ മാത്രമേ ഞാൻ സ്വയംവരം ചെയ്യുകയുള്ളു". നാണം കുണുങ്ങുന്ന ശകുന്തളയോട് ദുഷ്യന്തൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ താൻ പണ്ടൊരു പങ്കജാക്ഷിയെ പ്രേമിച്ചകാര്യം അദ്ദേഹം ഓർത്തുപോയി. ദുഷ്യന്തൻ ഓർമ്മയ്ക്കായി ഒരു മോതിരവും കൂടി കൊടുത്തപ്പോൾ താൻ പങ്കജാക്ഷിക്ക് "ചട്ടക്ക തുണി" വാങ്ങിക്കൊടുത്ത കാര്യം ഓർത്തുപോയി. അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു ദുഷ്യന്തൻ ശകുന്തളയെ തീർച്ചയായും കെട്ടുമെന്ന്. കഥയറിയില്ലല്ലോ! പാവത്തിന്. പ്രേമരംഗം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചൂടങ്ങു പോയി. ഒരു വയസ്സൻ മഹർഷി കേറി കളിക്കുന്നതാർക്കിഷ്ടപ്പെടാനാണ്? വേലുപ്പിള്ള പതുക്കെ നിദ്രയിലാണ്ടുപോയി.

കഥയറിയാത്ത വേലുപ്പിള്ള ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ ശകുന്തള എങ്ങോട്ടോ പോകുന്നതാണ് കണ്ടത്. അടുത്തയാളിൽനിന്നും അവൾ ദുഷ്യന്തൻെറ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക പോകുകയാണെന്ന് മനസ്സിലായി. അപ്പോൾ അടുത്തുതന്നെ അവർ കല്യാണം കഴിക്കുന്നതും ആടിപ്പാടി നടക്കുന്നതും ഒക്കെ കാണാമെന്ന് വിചാരിച്ച് ശ്രീമാൻ പിള്ള നാവിൻ വെള്ളവുമായി കാത്തിരുന്നു.

ശകുന്തള കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നു. പിള്ളക്ക് കൂടുതൽ ഉഷിരായി. അദ്ദേഹം കല്യാണം ശരിക്കും കാണുവാൻവേണ്ടി കുറച്ചുകൂടി പൊങ്ങിയിരുന്നു.

"നീയാരാണ്?" ദുഷ്യന്തൻ ചോദിച്ചു.

"അങ്ങയുടെ ശകുന്തള അങ്ങെന്നെ സ്വീകരിക്കണം". വേലുപ്പിള്ള വിചാരിച്ചു അവനിപ്പം അവളെയങ്ങ് കെട്ടുമെന്ന്. കഥയറിയില്ലല്ലോ.

നാടകത്തിൽ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച് ദുഷ്യന്തൻ അവളെ മറന്നുപോയെന്നും അവളെ കെട്ടാൻ ഒക്കുകില്ലെന്നും പറഞ്ഞു. ശകുന്തള മോങ്ങാനും തുടങ്ങി. കഥയറിയാത്തവനും കല്യാണം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നവനുമായ വേലുപ്പിള്ള വിചാരിച്ചു അവൻ നാടകം ഒപ്പി പൈസയുംകൊണ്ട് കടന്നു കളയാനുള്ള പ്ളാനിലാണ് എന്ന്. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ തൻെറ കാര്യം കഷ്ടമാകും. അതു പാറില്ല. വേലുപ്പിള്ള ചാടിയെഴുന്നേററു. സ്റ്റേജിൽ കയറി ശകുന്തളയുടെ അടുത്തുചെന്നു പറഞ്ഞു, "മോള വിഷമിക്കാതെ, ഞാൻ ശരിയാക്കാം".

എന്നിട്ട് ദുഷ്യന്തൻെറ കരണത്തു് ആഞ്ഞൊരടി, "നിന്നോട് ആദ്യമേ പറഞ്ഞില്ലേടാ നാടകം ഒപ്പിക്കരുതെന്ന് എന്ന്. പൈസംകൊണ്ട് കടന്നുകളയാമെന്ന് വിചാരിച്ചു, ഇല്ലേടാ, കഴുവേറി. കെട്ടെടാ അവളെ".

ദുഷ്യന്തൻ കാര്യം മനസ്സിലാകാതെ മിഴിച്ചുനിന്നു. കാണികൾക്കും കാര്യം മനസ്സിലായില്ല.

"ഇത്രേം നേരം പ്രേമിച്ചേച്ച് ഇപ്പം കെട്ടത്തില്ലെന്നോ? കന്നം വിഴുങ്ങിയതുപോലെ നിൽക്കാതെ കെട്ടെടാ അവളെ". ഒരടികൂടി.

അദ്ദേഹത്തിന് കഥയറിയില്ലെന്ന് കാണികൾക്ക് മനസ്സിലായി. അവർ കല്ലുകൾകൊണ്ട് തങ്ങളുടെ ഉൽസവക്കമ്മിററി പ്രസിഡൻറിനെ മാനിച്ചു. ഇതിനിടക്ക് ദുഷ്യന്തനും ശകുന്തളയും മററും രംഗത്തിൽനിന്നും പോയി. ശ്രീ പിള്ള ഏറും കൊണ്ടുനിന്നു. പിന്നെ വീണു.

പിറേറ ദിവസം ഉണർന്നപ്പോൾ കണ്ടത് ഭാര്യ നാണിയമ്മ കിഴികത്തിച്ചുട വയ്ക്കുന്നതാണ്.

പിന്നീട് മൂന്നു നാല് ദിവസം കഴിഞ്ഞാണ് നാം നായകനെക്കാണുന്നത്. ശരീരത്തിൽ മുറിവുകളും കയ്യിൽ "ശാകുന്തളം" എന്ന പുസ്തകവുമായി.

സ്വന്ത വാളാൽ സ്വയംവെട്ടി
നശിച്ചു മർത്ത്യൻ.

ആശാൻ

ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിൽ ഒരു മണിക്കൂർ

നിഷ ബാലൻ
ക്ലാസ്സ് 10

അതിരാവിലെ വീട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങിയപ്പോഴെ തന്നെ 'നല്ലപകുതി' പറഞ്ഞതാണ് പ്രാതൽ അകത്താക്കിയിട്ട് പോയാൽ മതിയെന്ന്. പക്ഷെ അങ്ങനെയങ്ങ് നില്ലാൻ പററുമോ? വണ്ടിക്ക് നേരത്തേ ചെന്നില്ലെങ്കിൽ കണ്ടത്തിൽ വിതയ്ക്കുവാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ നടത്തുവാൻ പററില്ല. പോരാഞ്ഞിട്ട് ശനിയാഴ്ചയും. താമസിച്ചു ചെന്നാൽ ബസ്സിൽ കയറുവാനും പ്രയാസം. അവസാനമില്ലാത്ത വരിയുടെ അവസാനം നിൽക്കുക! പറയുന്ന കാര്യമാണോ അത്, എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഞാനിറങ്ങി. കാപ്പികുടിക്കണമെന്ന ആശയം മനസ്സിൽ നാമ്പിട്ടുവെങ്കിലും അത് മുളയിലേ നുള്ളിക്കളഞ്ഞു.

വീട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങിയപ്പോഴേ തന്നെ കണ്ടു് കയറിട്ട കാളയെ കൊണ്ടുപോകുന്ന 'സമരിയാക്കാരനായ നല്ല അയൽക്കാരനായ' മേനോനെയാണ്. ശകുനം തന്നെ. ഇനി എന്താവുമോ എന്തോ? നടക്കുമ്പോഴെല്ലാം ചിത്രശലഭങ്ങൾ പൂവിന്റെ ഇതളിന്മേൽ തത്തിക്കളിക്കുന്നതുപോലെ ഓർമ്മകൾ എന്നെ വട്ടമിട്ടു.

ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും മണി ഏഴ്. ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിലെ ജനാവലിയുടെ തിരക്കിൽ ഒരു ബിന്ദുവിനെപ്പോലെ ഞാനലിഞ്ഞു. എന്തൊരുതള്ളും, തള്ളും, തിക്കും, തിരക്കും! എത്രയാളുകൾ! ഇവർക്കെല്ലാം ഇന്നേ ബസ്സിൽക്കേറുവാൻ തോന്നിയുള്ളോ. ഈ 'ആടിപ്പാടിക്കുണുങ്ങി തെന്നി മയങ്ങി ചരിഞ്ഞു ഇറങ്ങി വരുന്ന 'സുന്ദരിക്കോത'മാർക്കും അവരുടെ നിഴൽ വിട്ടുമാറാത്ത പൂവാലന്മാർക്കും ഇവിടെന്തുകാര്യം? മണത്തിനിട്ടു് പട്ടു കച്ചവടമോ? പക്ഷെ പ്രായാധിക്യംകൊണ്ട് ഞാൻ ക്ഷമിച്ചു. അതെ മാതാവായ ഭൂമീദേവിക്ക് ഇവരുടെ ഭാരമൊക്കെ താങ്ങി ക്ഷമിക്കാമെങ്കിൽ മകനായ ഞാനും കുറച്ചൊക്കെ ക്ഷമിക്കണ്ടേ?

ആലോചിച്ചാലോചിച്ച് ഇരുന്നപ്പോഴ് സമയം ഏഴ് പതിനഞ്ച്. ഇതിനിടയ്ക്ക് പല ബസ്സുകളും വരികയും പോവുകയും ചെയ്തു. എനിക്ക് സ്ഥലകാലസമയബോധം വന്നത് ഏതോ ഒരുവൻ തലയ്ക്കിട്ട് ഒരു കൊട്ടു തന്നപ്പോഴാണ്. 'അമരകോശ'ത്തിൽ കയറാത്ത പല തെറികളും വിളിക്കുന്നതിനു മുമ്പേ അവൻ കടന്നു കളഞ്ഞിരുന്നു. ദേഷ്യം മുക്കററുവന്നു നിന്നു. അതെല്ലാം 'എവിടെയ്ക്കാണ് പോകുന്ന'തെന്ന് ചോദിച്ച വൃദ്ധനോട് 'ദേവേട്ടന്റെ മൂത്തച്ഛൻ ചേട്ടപ്പൂട്ടരുടെ അമ്മായി അമ്മ വീട്ടിലേയ്ക്ക് ആണ് പോകുന്നതെന്ന്' പറഞ്ഞുതീർത്തു.

അതാ വരുന്നു മുക്കോണക്കര ബസ്സ്. അത് സ്റ്റാൻറിൽവന്ന് 'ചേക്കിൽക്കേറി' കഴിയുന്നതു വേഗത്തിൽ അങ്ങോട്ടേയ്ക്ക് വച്ചുപിടിച്ചു. പക്ഷേ അവിടെ ചെല്ലുന്നതിനു മുമ്പേ തന്നെ ബസ്സ് നിറഞ്ഞിരുന്നു. 'ബസ്സ് ഫുൾ' എന്ന് കണ്ടക്ടർ പറഞ്ഞപ്പോൾ 'ബസ്സ് ഫുൾ' എന്ന് ഹിന്ദി ഇംഗ്ലീഷ് മണിപ്രവാളത്തിൽ തട്ടിവിട്ട് ചെരിപ്പെടുത്തെറിയുവാൻ തോന്നി. ഒരു ചെരിപ്പുമാത്രം ഇട്ടുകൊണ്ടോ, ചെരിപ്പിടാതെയോ പോകാൻ വയ്യാത്തതുകൊണ്ട് സഹിച്ചു. സമയം ഏഴ് നാൽപ്പത്തിഅഞ്ച്. ബസ്സുകൾ ഇടതടവാ വരുന്നുണ്ട്. ഒന്നും മുക്കോണക്കരയ്ക്കില്ല. അങ്ങോട്ട് എത്ര ബസ്സുകളുണ്ട്? ഉറക്കെ ചോദിച്ചിട്ട്, അങ്ങോട്ട് ബസ്സ് സർവ്വീസ് വയ്ക്കാത്ത ഗവൺമെൻറിനെ മനസ്സിൽ ശപിച്ചു.

സമയം എട്ടുമണി. മുക്കോണക്കരയ്ക്ക് ഒരു ബസ്സ് കൂടിവരുന്നു. ഇതു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ ഒരിക്കലും കിട്ടില്ലെന്നു തോന്നി. ബസ്സ് അടുത്തെത്തുന്നതിനു മുമ്പേ അങ്ങോട്ടോടി ഇറങ്ങി. ഹാവൂ! ബസ്സുനിന്നു. കേററട്ടെ. വലതു കാൽ നീട്ടി വലിച്ചിട്ടും അനങ്ങുന്നില്ല. പുറകിലുള്ള ആരോ ചവിട്ടുന്നുണ്ട്. ഒന്നല്ല, രണ്ടുപേർ. ഒരുത്തൻ മുട്ടയാൻ. മററവൻ ചെറുതാണെങ്കിലും 'അണ്ണാറക്കണ്ണനും തന്നാലായതു്' എന്ന ഭാവത്തിൽ ചവിട്ടിവിടുകയാണ്. ഇടതു കാൽ വച്ചുതന്നെ കേറി. വലതുകാൽ വച്ചു കേറിയാലേ ഐശ്വര്യമുണ്ടാവൂ എന്നു പറഞ്ഞവനു് ഇടതു കാലിൽ മന്തായിരുന്നിരിക്കും എന്നോർത്തു് ഞാൻ സമാശ്വസിച്ചു. തുലയട്ടെ. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും വേദാന്തങ്ങളും പോയി തുലയട്ടെ....

ബസ്സിൽ കയറി നല്ല സീററു കണ്ടുപിടിച്ച് ഗമയിലിരുന്നു. 'സൈഡ് വിൻഡോ'യുടെ പുറത്തുകൂടി തലയിട്ട് ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിനെ ഒന്നു വീക്ഷിച്ചു. കുറെ ആളുകൾ ഇനിയും കേറാനുണ്ട്. ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിലെ ജനമഹാസമുദ്രം. പാവങ്ങൾ! എന്തെല്ലാം ആവശ്യത്തിനായിരിക്കും അവർ വന്നു നിൽക്കുന്നതു്! അവർക്ക് ബസ്സു കിട്ടട്ടെ എന്നു ഞാൻ പരമകാരുണികനായ ഈശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിച്ചതും, ബസ്സ് സ്റ്റാർട്ടു ചെയ്തതും ഒന്നിച്ചായിരുന്നു. ബസ്സ് സ്റ്റാൻറിലെ കോലാഹലങ്ങളിൽ നിന്നൊഴിഞ്ഞു് നീണ്ടുനിവർന്നു കിടക്കുന്ന ഗ്രാമത്തിന്റെ വിരിമാറിൽക്കൂടി ചീറിപ്പായുമ്പോഴ്, അങ്ങകലെ നിന്നും വരുന്ന മന്ദമാരുതൻ എന്നെ തഴുകിക്കടന്നുപോയി. ഞാൻ നിശ്വസിച്ചു. ജീവിതം തന്നെ ഒരു ബസ്സ് സ്റ്റാൻറല്ലേ? ഞാനും നിങ്ങളും അതിലെ ബസ്സുകാത്തുനിൽക്കുന്ന ജനാവലികളിൽ രണ്ടു ബിന്ദുക്കളും?

''വാക്കുകളാൽ കരിമ്പുതപ്പേറ്റുന്ന
വാസ്തവ മനോഭാവം പലപ്പോഴും''

ബാലാമണിയമ്മ

അതും ഒരുവിധം. വൈരത്തെയും നോക്കി ഒരു കള്ളച്ചിരി പാസ്സാക്കിയശേഷം കഴ ള്ളട്ടം തിയേററിലേക്ക പറന്നു. അവസാനം ഒരുവിധത്തിലവിടെയെത്തി.

എന്തു്? അവിടമാകെയെന്തൊരു നിശ്ശബ്ദത. ആരാംക്കാരെയൊന്നും കാണുന്നില്ലല്ലോ! കണ്ടു—അവസാനം ഒരുവനെ. ''ഇന്നിവിടെ ഷോയില്ലേ?'' ഞാനയാളോടു് ചോദിച്ചു. അയാരം ദേഷ്യത്തോടെയെന്നെ നോക്കിപ്പറഞ്ഞു.

''ഒരുമാസത്തേക്കിവിടെ തിയേററർ 'മെയിൻറിനൻസി'നായി അടച്ചിട്ടിരിക്കയാണെന്നു്'' എത്രപേരോടു് ഞാൻ പറയണം.''

അപ്പോഴാണു് എനിക്ക പററിയ അമളി മനസ്സിലായതു്. പുറകേ വരാമെന്നോററ തങ്കപ്രസാദിന്റെ നിഴല്പോലും അവിടെയെങ്ങും കണ്ടില്ല. അപ്പോഴെല്ലാവരുംകൂടി ചേർന്നു് എന്നെ കളിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു.

⁂

For

FRESH VEGETABLES, POTATOES & ONIONS
AT QUITE REASONABLE RATES

*

ALWAYS APPROACH

V. R. B. NADAR

VEGETABLE MERCHANT & SAINIK SCHOOL CONTRACTOR

CHALAI BAZAAR

TRIVANDRUM

संस्कृत विभागः

विषय सूची

1	भारतरत्नः अहमदः	—	कु. सुनीता टेकाले
2	स्वातन्त्र्यस्य त्रिंशत्-वर्षाणि	—	एस्. चिदंबरः
3	सुभाषितानि	—	संदीपः सहगल
4	महाकविः उल्लूरः	—	कृष्णकुमारः
5	प्रार्थना	—	गोविन्दः टेकाले
6	संविधानस्य नवरूपम्	—	कु. माधुरी विटेकर
7	विविध-संग्रहः	—	पी. अनिलः
8	१०+२+३ शिक्षा-पद्धतिः	—	वॉबन कुरियन्
9	एका धनिक-कथा	—	राकेशः
10	सन्तः रविदासः	—	महेशः विटेकर
11	तुकारामस्य अभङ्गवाणी	—	गो. ध. टे.
12	श्रीनरसिंह-विजयचम्पूः	—	के. नन्दकुमारः

भारतरत्नः अहमदः

—कु. सुनीता टेकाले, अष्टम कक्षा

फेब्रुवारीमासस्य एकादशतारिकायां अन-पेक्षं राष्ट्रपतिः फखुद्दीन अली अहमदः दिवं अगात्।

राष्ट्रं प्रति एषः आघातः आसीत्। श्री. अहमदः देहली नगरे 1905 इति वर्षस्य मेमासस्य त्रयोदश तारिकायां अजायत। 1921 इति वर्षे पंजाब विश्वविद्यालयात् शालान्तपरीक्षां उत्तीर्य 1927 इति वर्षे केंब्रिज-विद्यापीठात् इतिहास विषये तेन पदवी प्राप्ता। लन्डन् नगरस्य इन्नर टेंपल इति संस्थायाः तेन विधि-पदवी अपि संप्राप्ता।

भारतं संप्राप्य तेन अधिवक्तृरूपेण कार्यं प्रारब्धम्। सः शीघ्रमेव महात्मागांधिनः नेतृत्वे सत्याग्रहान्दोलने भागः गृहीतः। आसामप्रदेशः तस्य राजकीय-कार्यस्य केन्द्रबिन्दुः आसीत्।

1937 इति वर्षे आसाम विधानसभायाः सः सभासदरूपेण निर्वाचितः। 1938 इति वर्षे सः बार्डोली-मंत्रीमण्डलस्य सदस्यः अभवत्। वित्तराजस्वमंत्रीरूपेण तेन आसामराज्यस्य कृषकाः सुधाररूपेण सेविताः। त्र्यधिकवर्षेभ्यः सः कारागृहे आसीत्। 1952-53 वर्षे सः राज्यसभायाः सदस्यः निर्वाचितः। 1957 वर्षात् 1966 वर्षपर्यन्तः सः आसाममन्त्रीमंडले वित्त, विधि, समाजविकास, पञ्चायत्-स्थानिक-राज्य-आदि विविध संभागानां प्रमुखः आसीत्।

1966 वर्षे, सः केन्द्रीय मन्त्रीमण्डलं प्राविशत्। जलसिंचनं, शिक्षणं, औद्योगिक-विकासः, कृषि-खाद्यान्नं इति अनेकाः मन्त्रालयाः तेन विशिष्टरूपेण सेविताः। रशिया, अमेरिका, मलायेशिया, ऑस्ट्रेलिया, लेबनॉन, इराक, इजिप्त इति देशान् राष्ट्रपतिः अहमदः अनेक-रूपेभ्यः गतः।

1974 वर्षस्य ऑगस्टमासे सः भारतस्य राष्ट्रपति अभवत्। राष्ट्रपतिरूपेण तेन स्वोपदेशः राष्ट्राय प्रदत्तः। तस्य मार्गदर्शनं भारतस्य संकटकाले प्राप्तम्। तस्य अकालनिधनेन राष्ट्रं अनाथं अवर्तत।

श्री. फखुद्दीन अली अहमदः स्वकीयेषु 'फखुद्दीन साहब' इति संज्ञया विख्यातः आसीत्। सः क्रीडाप्रेमी आसीत्। सः अखिल

भारतीय लॉन -टेनीस संघस्य अध्यक्षः अपि आसीत्। सः अनेकानां सामाजिक-संस्थासु रुचि अगृह्णात्। भारतीय विद्याभवनेन सः सम्माननीयः सभासदः गृहीतः। अनेकाः विश्व-विद्यालयाः तस्मै माननीयान् विद्वान् अयच्छन्।

स्वर्गीयः राष्ट्रपतिः सत्यमेव भारतस्य संस्कृतेः प्रतिनिधिः आसीत्। सर्वधर्मसम-भावस्य सः प्रतीकं आसीत्। यदा सः राष्ट्रपतिः अभवत् तदा सः राष्ट्रं प्रति एकस्मिन् संदेशे अवदत्।

'अद्य वयं न केवलं राजकीयैक्यं अपितु मानवमनहृदयानां एकतां वांछामः। अहं राष्ट्र-सेवार्थे पुनः प्रयच्छामि। धर्मं, जाति वंशं मतं वा विना विचारं कृत्वा अहं राष्ट्रसेवां करिष्ये।'

सः निम्नलिखित सन्त लक्षणानां आभाजनं आसीत्। 'सन्तः सच्चरितोदयव्यसनिनः प्रादुर्भव-यन्त्रणाः सर्वत्रैव जनापवादचकिता जीवन्ति दुःखं सदा। अव्युत्पन्नमतिः कृतेन न सता नैवा-सता व्याकुलो युक्तायुक्तविवेकशून्यहृदयो धन्यो जनः प्राकृतः॥

With the best compliments of:

ARUNA TEXTILES

(Wholesale and Retail Dealers)

CHALAI BAZAAR,

TRIVANDRUM.

स्वातन्त्र्यस्य विंशत-वर्षाणि

—एम्. चिदम्बरः, दशम-कक्षा

आगामिनि ऑगस्ट मासस्य पञ्चदश-तारिकायां भारतं स्वातन्त्र्यस्य त्रिंशत्-वर्षाणि पूर्णीकरोति। अस्मिन् त्रिदशके भारतेन सर्वेषु क्षेत्रेषु उज्ज्वला प्रगतिः कृता। उद्योगे, व्यापारे, साहित्ये शिक्षणक्षेत्रे, विज्ञाने, सेना-संगठने आदिषु क्षेत्रेषु भारतीया प्रगतिः अभिनन्दनीया वर्तते। 1947 वर्षे भारतस्य स्वातन्त्र्य प्राप्ति समये देशस्य भारत-पाकिस्तान इति द्वयोः राष्ट्रयोः मध्ये विभाजनं अभवत्। तदनन्तरं भारत-पाकिस्तानयोः मध्ये हिन्दुमुस्लिमजनानां गमनागमनं अभवत् युद्धमपि अभूत्। शीघ्रमेव भारतेन स्वकीया राज्यघटना क्रियान्विता कृता। तदनुसारं च 1952 इति वर्षे प्रथमं सार्वत्रिकं निर्वाचनं अभवत्। तस्य पूर्वमेव भारतस्य प्रथमा पञ्चवार्षिका योजना 1951 इति वर्षे प्रारब्धा।

संप्रति: पंचमी पंचवर्षीया-योजना क्रिया-न्विता भवति। योजनायाः उद्देशः तु भारतस्य सार्वक्षेत्रीयः विकासः अस्ति। अधुना भारतं विकसनशीलराष्ट्रेषु अग्रेसरं वर्तते। अस्माकं तटस्था नीतिः समीचीना विदेशनीतिः वर्तते। यद्यपि 1975 इति वर्षस्य मध्यात् भारतवर्षे आपत्कालीना स्थितिः उद्घोषिता, तथापि अधुना आपत्स्थितिः शिथिलीकृता अस्ति। लोक सभायै कृते निर्वाचनानि च संपन्नानि। प्रधान-मन्त्रिणा श्रीमत्या इन्दिरा गांधिना उद्घोषिता विंशति सूत्रीयः कार्यक्रमः बहुजनहिताय बहुजन सुखाय च वर्तते। तथैव युवक कॉंग्रेसनेत्रा श्रीमता संजयगांधिना प्रणीतः पञ्चसूत्रीयः कार्यक्रमः देशस्य विकासाय एव भवति। इत्थं गत त्रिंशत्-वर्षेषु भारतेन सर्वांगीणा प्रगतिः कृता। अधुना भारतं अणुशक्तिविकासेपि अग्रेसरो विद्यते। अत एव कथ्यते—

'एतद्देशप्रसूतस्य सकाशादग्रजन्मनः।
स्वं स्वं चरित्रं शिक्षेरन् पृथिव्याः
सर्वमानवाः॥'

विविध - संग्रहः

—संग्राहकः पी. अनिलः, षट्कक्षा

1 युवा वैद्यः—

रोगिभ्यः किमिति भवान् किं किं त्वया भुज्यते इति विना विस्मरणं पृच्छति ।

वृद्ध वैद्यः—

अयं किल सर्वथावश्यकः प्रश्नः, यतो हि तेषां भोज्यसामग्री ज्ञात्वैव मया कियद्धनं ग्राह्यमिति निश्चीयते ।

2 मनुष्यः स्वर्गप्राप्तये यावतः प्रयासान् प्रकुरुते, तदर्धमपि यदि स मनःशुद्धये कुर्वीत तर्हि स्वर्गमिहैव विन्देत ।

3 आधुनिक चित्रकलाया एकस्मिन् प्रदर्शने बहवो जना अगच्छन् । तत्र द्वौ बालावपि प्राविशताम् । चित्राणि पश्यन्तौ तौ स्थितस्यैकस्य चित्रस्य समीपे अतिष्ठताम् । चित्रे तु चित्रकारेण केवलमनुप्रस्थमुपरितनं नागम्यमालेखनं कृतमभास्यत । एकेनान्यस्य कर्णे कथितम् आगच्छरे ! झटिति धावाव, अन्यथा कोपि शंसेत् यदेतदावाभ्यामेव विकृतीकृतम् ।

4 सखायं रमेशमुपसृत्य मनोहरः पञ्चाशद् रूप्यकाण्ययाचत । तूष्णींभूतं रमेशं दृष्ट्वा मनोहरो भूयः तमभाषीत् पञ्चवर्षेभ्यः पूर्वं मया तुभ्यं द्विशतं रूप्यकाणि दत्तान्यासन् । वर्षैकात्पूर्वं ऋणे त्वयि पञ्च शतान्यदाम । अरे ! मासद्वयात्पूर्वमेवात्मजीवितमविगणय्य नद्यां मज्जन्तं त्वां बहुप्रयासेन उदहरम् । किं विस्मृतो अस्येतत् सर्वम् ! स्मरामि, मित्र ! स्मरामि ते सोऽहरिप्रभृता-नुपकारान् । किन्तु ब्रूहि, चरममासद्वये किं कृतं मदर्थं त्वया ?

5 महार्घत्वात् पदार्थानां नाणकानि क्षीण-मूल्यानि जातानि सनिःश्वासं अब्रूतेव मनोरथः सोमदत्तम् । "अल्पा एव भवन्ति पणा मत्सविधे, अतः नैषं चिन्ता मां बाधते" निराकुलं प्रत्यवदत् सोमदत्तः ।

*

१०+२+३ शिक्षा-पद्धतिः

वोवन् कुरियन्,
छात्र-संपादकः, संस्कृत विभागः

कोठारी-शिक्षा-आयोगेन अस्माकं शिक्षा-पद्धतेः आमूलाग्रं परिवर्तनं स्व-वृत्ते अभ्यर्थितम् । तदनुसारं दशवर्षानन्तरं अधुना अखिल-भारते नवशिक्षणपद्धतेः श्रीगणेशः कृतः । एतस्याः नाम अस्ति १०+२+३ शिक्षा-पद्धतिः । एतस्यां शिक्षा-योजनायां पाठशालासु दशवर्षपर्यन्तं सामान्य-शिक्षणं प्रदीयते । तदनन्तरं उच्चतर-माध्यमिकं शिक्षणं तु विद्याविषयकं उद्योगमूलं इति द्विरीत्या विभक्तं वर्तते । अस्य वर्षस्य अन्ते नवपद्धत्या शिक्षिताः विद्यार्थिनः शालान्त-परीक्षायै उपविशन्ति । आगामिनि वर्षे ते उच्चतरमाध्यमिकशिक्षायाः प्रथमवर्षे प्रविशन्ति ।

एकादशद्वादशकक्षयोः प्रत्येकषण्मासान्ते एका परीक्षा वर्तते । एतस्यै परीक्षायै प्रश्न-पत्रिकाः केन्द्रीय-माध्यमिक-शिक्षण-मण्डलेन संप्रेष्यन्ते । किन्तु उत्तरपत्रिकास्तु शालासु एव अध्यापकैः मूल्यांकिताः भविष्यन्ति । आगामिनः वर्षात् प्रारभ्य नवकक्षायां अपि षाण्मासिकपरीक्षा आरभ्यते । नवपद्धतेः अन्या-कर्षणं मूल्यांकनपरिवर्तने विद्यते । अधुना संपूर्ण-परीक्षाफलं उत्तीर्णं वा न भवेत् । परन्तु सप्तपादात्मके मूल्यांकने प्रत्येकविषये एव छात्राः परीक्ष्यन्ते ।

संपूर्णदेशे एतादृशी पद्धतिः प्रथममेव प्रारभ्यते केन्द्रीयमाध्यमिकशिक्षामण्डलस्य अध्यक्षः डॉ. गोवर्धनलालः बक्षीमहाभागः अवदत् एषा पद्धतिः आधुनिकपरिवर्तमानजीवनस्य कृते छात्रान् अध्यापकान् च मार्गदर्शिका स्यात् । अस्माकं विद्यालये अपि नवपद्धतेः अनुसरणं क्रियते । यद्यपि शिक्षायाः नवयोजनान्तर्गते अध्यापकानां कार्यभारः वर्धते, तथापि छात्राणां कल्याणाय ते एतं कार्यभारं स्वेच्छया वहेरन् इति आशासे । एषा नवशिक्षणयोजना भावि-नागरिकाणां प्रेरणादायिनी शक्तिः भवेत् इति मे दृढविश्वासः ।

एका धनिक - कथा

—राकेशः, सप्तमकक्षा

वाराणसी-नगरे एकः धनिकः निवसति स्म। तस्य नाम शिवनारायणः आसीत्। तेन अनेकानि भवनानि निर्मितानि। तस्य स्वकीयानि विमानानि अपि आसन्। तस्य वृद्धावस्थायां तेन एकं वातानुकूलितं गृहं निर्मितम्। सर्वाः अपि सुविधाः तस्मिन् गृहे आसन्। किन्तु शिवनारायणः यदाकदाचित् अस्वस्थः अभवत्। तदा तस्य वैद्याः तस्मै आधुनिकतमानि औषधानि अयच्छन्।

अयं धनिकः वृद्धावस्थायां विचित्रस्वभावः अभवत्। सः प्रतिदिनं एकमेव चलचित्रं स्वगृहे अपश्यत्। तेन स्वकेशाः वर्धिताः। अर्धनग्न स्थितौ एव स सर्वकार्याणि करोति स्म। एकदा केचन चौराः तस्य गृहे प्राविशन्। चौरप्रवेश-सूचिका घंटा तस्मिन् गृहे आसीत्। तेन धनिकेन तत्क्षणमेव आरक्षकाः संसूचिताः। आरक्षकाः शीघ्रमेव तत्र आगच्छन् चौरान् च कारागृहे अक्षिपन्।

एकदा शिवनारायणस्य पुत्रः अमरिकादेशं उच्चशिक्षार्थं गतः आसीत्। तत्र सः कृषि-शिक्षायाः उच्चपदवीं प्राप्य स्वदेशं संप्राप्तः। अधुना शिवनारायणेन स्वपुत्राय सर्वाधिकाराः प्रदत्ताः। सः स्वयं गंगातीरे एकस्मिन् कुटजे वसितुं आरभत। तेन तत्र एकं मन्दिरं अपि स्थापितम्।

एकस्मिन् दिवसे तस्य पुत्रः पितरं प्रति आगच्छत्। पुत्रेण पिताः प्रार्थितः यत् स विमानमार्गेण अमरीकां पुनः गन्तुं इच्छति। पित्रा तस्य गमनाय अनुमतिः दत्ता। पुनश्च शिवनारायणः स्वस्थले प्रत्यागच्छत्। अधुना तेन स्वव्यवसायः उचिततया संचालितः। तस्य पुत्रस्तु अमरीकायां अवकाशयात्रायं गन्तुं निर्वाचितः। पिता पुत्रश्च प्रसन्नौ अभवताम्।

⊠

सन्तः रविदासः

—महेशः चिटेकर, अष्टमकक्षा

अस्मिन् वर्षे सन्त रविदासस्य षट्शताब्दिः महता उत्साहेन सम्पन्ना अभवत्। एतस्मिन् तस्य [जीवितं कार्यं च अवलोकितुं अर्हतः। एतस्य महाभागस्य जन्म काशीनगरी समीपस्थे सीरगोवर्धनपुराग्रामे अभवत्। जन्मसमये एष: बालकः यथा अतीव कान्तिमान् आसीत् तद् दृष्ट्वा तस्य पित्रा रविदासः इति नामकरणः कृतः। बाल्यकाले बालकः रविदासः पाठशालां न आगच्छत्। सः सदैव ईश्वरभजनं कीर्तनं च करोति स्म।

रविदासस्य पिता संतोषदासः चर्मकारः आसीत्। पितुः व्यवसायं पुत्रः अन्वसरत्। किन्तु रविदासः एकस्मिन् दिवसे एकं एव उपानद्युगलं कर्तुं अयतत। सः अधिकलाभस्य लालसां न अकरोत्। निर्धनाः जनाः साधवः च रविदासस्य गृहात् भोजनं कृत्वा संतुष्टाः भूत्वा अगच्छन्। अतः 'परोपकाराय सतां विभूतयः' इति वचनं रविदासः सुफलीकृतः।

रविदासस्य मूर्तिपूजायां विश्वासः नासीत्। सः उपदिशति – सत्यान्वेषणं क्रियतां, तेन ईश्वर-साक्षात्कारः भवेत् इति। 'आत्मानं विद्धि' इति तस्य उपदेशतात्पर्यं आसीत्। नागरमल-नाम्नः राज्ञः सभायां रविदासेन अनेकाः चमत्काराः दर्शिताः। रविदासः चर्मप्रक्रिया-शिलां गंगायां अतारयत्। अन्यब्राह्मणानां पण्डितानां च मूर्तयः जले निमग्नाः। रविदासस्य महत्त्वं राजा नागरमलः स्व्यकरोत् तस्य शिष्यः च अभवत्।

सुप्रसिद्धा कवयित्री मीराबाई रविदासस्य समादरं अकरोत्। दिल्ली - यवनाधिपतिः सिकंदरलोदी अपि रवेः दासेन प्रभावितः आसीत्। सः रविदासाय बहूनि वस्त्राणि उपाहाराः च दत्त्वा सममन्यत।

रविदासेने अनेकाः रचनाः विरचिताः। ताः 'शब्द' इति नाम्ना ख्याताः। एतासां

एकचत्वारिंशत् गीतानि पवित्रे गुरुग्रन्थसाहिब इति सिखधर्मग्रन्थे सम्मिलितानि। सन्तश्रेष्ठः रविदासः महान् धर्मप्रचारकः आसीत्।

तस्य कतिपयाः उपदेशाः इत्थं वर्तन्ते—

(1) ईश्वरः सर्वव्यापी भवति। प्राणिनां हृदये सः वसति।
(2) ईश्वरप्रार्थना आराधना च मनुष्येन कर्तव्या।
(3) सर्वस्वं ईश्वराय समर्पयेत्।
(4) ईश्वरनामजपः एव अस्मिन् कलियुगे मुक्तेः एकमात्रः उपायः अस्ति इति।

सन्तरविदासस्य षट्शताब्दि-महोत्सवः संपूर्णदेशे अतीव सोत्साहं समपद्यत। पंजाब, हरियाना, उत्तरप्रदेशे च विशेषतः सन्तरविदासस्य दशलक्षाधिकाः अनुयायिनः सन्ति। मध्ययुगे निम्नजाति-मध्ये जातः सन्तः रविदासः सतां लक्षणैः परिपूर्णः आसीत्। तानि सज्जन-लक्षणानि एतस्मिन् सुभाषिते वर्णितानि—

"मान्यान् मानय, विद्विषोऽप्यनुनय
आच्छादय स्वान् गुणान्।
कीर्तिं पालय, दुःखिते कुरु दयामेतत्
सतां लक्षणम्॥"

With best compliments of:

A. SWAMI & BROS.

CHALAI, TRIVANDRUM.

(Dealers in Piece goods and tailoring materials)

PHONE: 3972

तुकारामस्य अभंगवाणी

—गो. ध. टे.

1. पञ्चभूतानां गृहीतः पाशे। कृतः बंदीवान् अहङ्कारेण॥
स्वयं बद्धः स्वकीयो गलः। न जानन् अपरः सतोऽपि॥
किमर्थं अयं सत्यः मतः संसारः। किं इदं कृतं चत्वारि मम॥
किमर्थं न गतः शरणं नारायणम्। किमर्थं वासना न निरुद्धा॥
किञ्चित् सुखं अभिलषितम्। तेन बहु नाशः कृतः पुनः॥
तुका उवाच अधुना देहं समर्पयामः। संचितं संपूर्णं प्रयच्छामः॥

2. संसारस्य तापेन तप्तः अहं देव। कृता या सेवा कुटुम्बस्य॥
अतः तव पादाः स्मृताः। आगच्छ मम मातः पांडुरंगे॥
बहूनां जन्मनां भूतः भारवाही। मुक्ते वर्मं न ज्ञातम्॥
समावृतः चोरैः अंतर्बाह्याकारो। न कोऽपि दयालुः नास्ति॥
अति पंगुः कृतः अपि वञ्चितः। अनेकदिनैः संत्रस्तः अभवत्॥
तुका उवाच इदानीं आगच्छ शीघ्रम्। ब्रीदं तव जगति दीननाथ॥

3. किं करोमि दातः। किमपि निष्पर्याप्तं संसारे॥
अभवत् मर्कटस्य दशा इव। अधः गच्छामि उपरि आगच्छामि॥
अनुचिते स्थले हस्तक्षेपं करोमि। अवहेलना भवति लज्जामहाराष्ट्र॥
आदौ अंते च तुका। कथयति न जानामि मार्गभ्रष्टः॥

4. स्त्रीपुत्रादिषु अवशिष्टः आदरः। विषये प्रेम निरतिशयम्॥
इदानीं मोचयितुं धाव नारायण। मम इयं वासना अनिवार्या॥
लोकलज्जा मनसि आविर्भवति। तदानीं इदं कार्यं दूरीभूतम्॥
तुका उवाच यत्रास्ति संकटम्। तत्र त्वं देव संरक्ष॥

5. तुभ्यं दत्तः देहः। अधुनापि भयग्रस्तः अस्मि॥
एतादृशः विश्वासघातकः। ज्ञात्वा स्खलितं अभवत्॥
वदामि यद् मुखेन। न अनुभूतं गात्रेण॥
दंडः कृतः। तुका उवाच विठ्ठल॥

श्रीनरसिंहविजयचम्पूः

—के. नन्दकुमारः, नवमकक्षा

प्रह्लादः आदिभगवद्भक्तः वर्तते । तस्य कथासारः तमिलनाडस्थ श्रीनरसिंहशास्त्रिणा श्रीनरसिंहविजयचम्पू इति ग्रन्थे दत्तः । गद्यपद्यात्मके अस्मिन् चम्पू ग्रन्थे द्वौ काण्डौ वर्तेते । श्रीनरसिंहशास्त्रिणः व्यावहारिकं नाम तु 'अप्पाशास्त्री' आसीत् । तेन अयं ग्रन्थः 1878 वर्षे रचितः । ग्रन्थस्य प्रारम्भः एतादृशः अस्ति—

'वन्देहं श्रीपतिं विष्णुं भक्तानामिष्ट-
दायकम्' ।
वैकुण्ठवासनिरतं मन्मनोभीष्टसिद्धये ॥

श्रीनरसिंहविजयचम्पूः चम्पूग्रन्थेषु प्रसिद्धो ग्रन्थ अस्ति । प्रह्लादोत्पत्तिः उत्तर काण्डस्य प्रथमश्लोके वर्णिता—

'जातो भूसुरतोषदे दितिषदामत्यन्ता-
संह्लादके
काले तातविनाशने सुरामसौ मातुर्मन-
स्तोषयन् ।
विष्णुं लोकसुरक्षकं भज सदेत्येवानुवेलं
वदन्
वाचा सूतिगृहं शिशुश्च विमलीकुर्वन्
स्वदेहत्विषा ।''

श्रीनरसिंहविजयचम्पूग्रन्थस्य एकः गद्यांशः अपि अत्र दीयते—

'अस्ति खलु समस्तमुनिगणाग्रे सरो निरस्तकामादिप्रसरः साक्षाद्विधेः पुत्रोपि प्रतिदिनं कृतविधिः सद्गुणनिधिः मूर्तिमानिव तपस्समूहः महामेरुतटकृतोटजनिवासी निकटस्थाधिकशुश्रूषापरान्तेवासी काश्यपो नाम महर्षिः ।

नरसिंहप्रादुर्भावः कविः इत्थं वर्णयति—

'भित्त्वस्तस्मात् कम्पयन् प्रादुरासीत्
दैत्यं क्षोणीं सर्वलोकं स्वमूर्त्या ।
हर्यक्षास्यो ह्लादयन् स्वस्य भक्तं
कण्ठाधस्तान्मानुषः पद्मनाभः ॥'

कविः ग्रन्थस्य समाप्तिं पद्मनाभस्य प्रार्थनया करोति— 'मुकुन्दाप्रमेय प्रभो पाहि विष्णो
सदा देहि भक्तिं त्वदीयाङ्घ्रिपद्मे ।
यया सिद्धिमुक्ती करस्थे च नित्यं
यदा ते यदाहं तदा त्वैव धन्यः' ।

M/s. P. Paily & Sons

General Merchants & Commission Agents
9/286, Cherootty Road, Calicut

Phone : 60197 76496

Branches :
MEENANGADI, KALPETTA, S. BATTERY, PULPALLY and GUDALLUR

Dealers of :
PEPPER, D: GINGER, L. G. OIL and RUBBER

State Bank of Travancore

(Associate of the State Bank of India)
HEAD OFFICE : TRIVANDRUM

For all your Banking facilities Please avail of the services of
The "STATE BANK OF TRAVANCORE"
Financial Assistance on liberal terms
to
FARMERS, SMALL INDUSTRIALISTS,
ARTISANS, PROFESSIONALS AND THE
SELF-EMPLOYED PERSONS WITH VIABLE SCHEMES
Yet another innovative scheme of ours is
Educational loans to indigent students
for prosecuting Higher Education
in professional disciplines.

ALSO VARIOUS DEPOSIT SCHEMES ON
Attractive terms are available

Grams : 'LABEQUIP' Phone : 61578

For all your requirements of Scientific Equipments,
Laboratory Chemicals and Laboratory Glasswares

Please contact :

THE CENTRAL SCIENTIFIC SUPPLIES COMPANY LTD.

MASJID BUILDING, P. B. No. 124, PALAYAM TRIVANDRUM

Authorised stockists and Distributors for :

M/s. B.D.H., E. Merek Sarabhai-M-Chemicals P. Ltd.,

Reechem, H. P. C. and Purex Acids and Borosil's Corning Glasswares

Registered Office :
MADRAS-1

Other Branches :
TAMBARAM, BANGALORE, COIMBATORE. HYDERABAD AND MADURAI

It's not what a tonic has that matters. It's what your body gets from it.

Cinkara is a unique tonic. It contains 14 herbal extracts, natural ingredients, that help you absorb all nourishment faster, digest better. This way, you get more out of the food you eat and out of Cinkara's own strength-giving vitamins and minerals.

Your body gets more from Cinkara.

Hamdard
CINKARA
THE UNIQUE ALL FAMILY, VITAMIN, HERBALTONIC.

CENTRAL BANK OF INDIA

Head Office :
Chandermukhi, Nariman Point
BOMBAY - 21

We Offer Our Services

To the Economic Progress of Our Nation through the country wide Net Work of Our Branches

Our Deposit Schemes to suit all classes

Centralise Your Savings through "CENTRAL BANK"

Liberal Advances Facilities on Easy Terms

All types of
Foreign Exchange Transactions Undertaken

"CENTRAL" seeks your valued Custom and Assures

To Serve You with Utmost Zeal and Devotion.

KANNAN DEVAN TEA

A Synonym for **QUALITY & TASTE**

Use Always
KANNAN DEVAN TEA

For Wholesale and Retail
approach

K. P. GOVINDA MENON & CO.

Distributors of Kannan Devan Tea
Merchants & Commission Agents
Sabhapathy Kovil Street, Chalai, Trivandrum.

16mm Hindi/English Films

A VAST VARIETY OF FILMS

Hindi Films :
DHARMA, KASAUTI, ANUBHAV, JAISE KO TAISA, MARYADA, BHAKTA PRAHLAD, HARI DARSHAN JOHAR MEHMOOD IN HONGKONG etc.

English Films :
NEW ADVENTURES OF TARZAN, THIEF OF BAGDAD, FUNFARE, LAUGH PARADE, THE KID, TROUBLE SHOOTERS, ANTICS, LES MISERABLES etc.

Available from :

R. H. FILM LIBRARY

3, Bharat Building, Society Road,
Irla, Vile Parle (West),
BOMBAY-400 056
Tel. 574 448

FOREIGN EXCHANGE LOANS

available to small and medium scale industries
for import of capital equipments and
technical know - how form
member - countries of World Bank -
Maximum Rs. 30/- lakhs.

Very Liberal Conditions —

Easy instalments spread over a longer period
Low rate of interest
Simplified procedure to obtain import licence
Essentiality certificate no longer required
Assistance available for expansion also

Details Available on Request from the Offices of the Corporation

Step in
for for a dialogue with the Officers, if necessary.

Kerala Financial Corporation

Vellayambalam, Trivandrum.

Branches :
1. Chittoor Road, Ernakulm — 2. Kallai Road, Calicut.

Phone ; 3575

Hearty felicitations to

'The Kazhakootam Cadet'

MINERVA STUDIO

(Air Conditioned)

STATION ROAD, TRIVANDRUM

Contact us for all your requirements in

PHOTOGRAPHY

Phone : 4876

RASVI ENTERPRISES

CHALAI TRIVANDRUM

(Distributors for Cool Home Fans)

Wholesale and Retail Dealers in :

Fans, Radios, Pressure Cookers, Domestic Grinders, Electrical Appliances, Gift Articles, etc. etc.

A HOUSE OF HOME APPLIANCES

The Trivandrum Ex-Servicemen's Automobile Engg. & TPT Industrial Co-operative Society Ltd.

No. S. Ind. (T) 256

POWER HOUSE ROAD, TRIVANDRUM-23

WE UNDERTAKE TRANSPORTATION
(Non-edible oil & other goods)

AUTOMOBILE WORKSHOP

Engine overhauling, Nozzle testing, Smithy Job, Welding, Auto Electric Works, Lathe Works, Body Building, Upholstery & Lubrication Servicing

Phone : 2774

SAREES

FOR WEDDING, FOR OCCASIONAL USE

AND DAILY WEAR

ALL AT FAIR PRICES

P. VENKATA RAO'S
THE BENARES HALL

Cloth Merchants

FORT, TRIVANDRUM-695023

Phone : 2218

DO YOU HAVE A LIBRARY ?

All your Requirements of Hindi and English
LIBRARY BOOKS

We will be met at a Single Point....

PRABHAT PRAKASHAN

205 Chawdi Bazar, Delhi-6